

บทที่ 5

ผลการศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลและพิสูจน์สมมติฐาน

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง ค่านิยมในการเลือกคู่สมรสของชายไทยมุสลิมในชุมชน มัสยิดมหานาค ผู้วิจัยได้สังเกตการณ์และสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่เป็นชายไทยมุสลิมในชุมชน มัสยิดมหานาค คณะสถานภาพสมรส ได้แก่ โสด หม้าย สมรสแล้ว คณะระดับความรู้ทางศาสนา ตั้งแต่ระดับสูงเรื่อยลงมาจนถึงระดับความรู้ค่อนข้างน้อย คณะอาชีพ เช่น นักศึกษา ว่างาน พนักงานบริษัทและอื่นๆ และคณะอายุ ตั้งแต่อายุ 18 – 95 ปี จำนวน 10 ราย เนื่องจากในการ ศึกษาวิจัยในเรื่องนี้จำเป็นต้องศึกษาบุคคลในสถานภาพที่แตกต่างกันเพื่อทราบถึงภาพรวม ของการตัดสินใจในการเลือกคู่สมรสของชายไทยมุสลิมในชุมชนแห่งนี้และความเปลี่ยนแปลงของ การเลือกคู่สมรสระหว่างในอดีตกับปัจจุบัน โดยใช้ตัวแปรที่ศึกษา คือปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และการศึกษา ปัจจัยทางด้านศาสนา และปัจจัยทางด้านจิตวิทยา นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ ใช้แบบสัมภาษณ์ในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งจำแนกเป็นสองกลุ่มคือ กลุ่มที่ 1 ชายไทย มุสลิมที่โสดที่มีอายุระหว่าง 17 – 35 ปีจำนวน 50 คนและชายไทยมุสลิมที่แต่งงานแล้วที่มีอายุ ระหว่าง 35 – 70 ปี จำนวน 50 คน รวมทั้งสิ้น 100 คน

การวิเคราะห์ข้อมูลด้านค่านิยมในการเลือกคู่สมรส

1. พิสูจน์สมมติฐานและอภิปรายผลในสมมติฐานข้อที่ 1 – 12 โดย นำ เสนอใน 2 รูปแบบ คือ การพรรณนาและตัวเลข (คำร้อยละ)
2. พิสูจน์สมมติฐานและอภิปรายผลในสมมติฐานข้อที่ 13 เปรียบเทียบ การเปลี่ยนแปลงลักษณะและค่านิยมในการเลือกคู่สมรสของชายไทยมุสลิมระหว่างอดีตกับ ปัจจุบัน โดยนำเสนอ 2 รูปแบบ คือ การพรรณนาและตัวเลข (คำร้อยละ)

ส่วนที่ 1 พิสูจน์สมมติฐานและอภิปรายผลในสมมติฐานข้อที่ 1 - 12

สมมติฐานในการวิจัยข้อที่ 1 ชายไทยมุสลิมจะเลือกคู่สมรสโดยผู้ใหญ่มิ
ส่วนร่วม มากกว่าคู่สมรสที่เลือกด้วยตนเอง

นายแอล อายุ 70 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 1) กล่าวว่า โดยส่วนตัวคิดว่าหาก
เลือกคู่สมรสด้วยตนเองก็จะสามารถเลือกบุคคลที่เลือกได้ถูกใจได้มากกว่าผู้ใหญ่จัดหาให้ และ
นายแอล เล่าว่า คู่สมรสของนายแอลเป็นบุคคลที่นับถือศาสนาพุทธที่เปลี่ยนเข้ามาเป็นมุสลิม
และเมื่อตกลงปลงใจกับคู่สมรสแล้วจึงบอกให้ผู้ใหญ่รับทราบ ซึ่งมีจำนวนไม่น้อยรวมทั้งตัวนาย
แอลที่ผู้ใหญ่พบเห็นคู่สมรสของบุตรหลานตนเมื่อทั้งคู่ตัดสินใจว่าจะสมรสกัน

“แต่ถ้ารวมๆผมก็ว่าผู้ใหญ่หาให้จะดี สายตาเขาไกล ...ถ้าผู้ใหญ่หาให้หนึ่งบางทีก็
เป็นลูกสาวเพื่อนหรือไม่ก็เป็นญาติห่างๆ ผู้ใหญ่เขาจะดูที่ตระกูล ว่าตระกูลนั้นเป็นคนยังไง ที่เล็ก
กันก็มีนะที่ผู้ใหญ่เลือกให้แต่ก็น้อย แต่สำหรับผมๆจะเลือกที่จะหาเองมากกว่า และที่บ้าน (ผู้ใหญ่)
เขาก็ไม่ยุ่งด้วย ภรรยาผมนี้ผมก็หาของตัวเอง” ต่อคำถามที่ว่าทำไมผู้ใหญ่ของผู้ให้ข่าวสำคัญไม่
จัดการหาคู่สมรสให้เหมือนหนุ่มสาวส่วนใหญ่ในสมัยนั้น ผู้ให้ข่าวสำคัญนั่งคิดชั่วคราวหนึ่งแล้ว
กล่าวว่า “...ผมก็ไม่รู้เหมือนกันนะ บอกไม่ถูก”

นาย ชัย อายุ 43 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 2) กล่าวว่า การเลือกคู่สมรสด้วย
ตนเองกับผู้ใหญ่จัดหาให้ทั้งสองวิธีมีข้อดีที่แตกต่างกัน ซึ่งผู้ให้ข่าวสำคัญไม่สามารถจะตัดสินได้
ว่าแบบไหนดีกว่ากัน แต่มีความเห็นว่าคู่สมรสที่ผู้ใหญ่เลือกให้จะมีปัญหาที่น้อยกว่าคู่สมรสที่
เลือกด้วยตนเอง

สำหรับความเห็นในการเลือกคู่สมรสด้วยตนเองกับผู้ใหญ่เลือกให้ ลักษณะไหนที่
ผู้ให้ข่าวสำคัญคิดว่าเหมาะสมกว่ากัน ผู้ให้ข่าวสำคัญคิดทบทวนอยู่นานก่อนที่จะตอบว่า “อ้อ...
ผมว่ามันก็ดีคนละอย่างนะผมว่า ผมให้ห้าสิบบ้างสิบนะ ผู้ใหญ่นี้เขาดูถึงตระกูลดูไกลมากไม่ใช่
แค่พ่อแม่แต่ไกลกว่านั้นถ้าไม่ดีเขาก็ไม่เอา ...ข้อดีนี้คือที่ผู้ใหญ่เขาเลือกให้เขาจะคุมได้ถ้ามีปัญห
กัน คือผมว่ามันก็จะมีปัญหาน้อยกว่าเลือกเองเหมือนกัน แต่ถ้าเลือกกันเองผู้ใหญ่เขาจะคุมไม่
ได้ ถ้ามีปัญหาก็กักกันเอง ผู้ใหญ่หาให้ที่เห็นก็เล็กกันน้อยนะผมว่าส่วนใหญ่ก็อยู่กันได้
แต่การเลือกเองเราสามารถเลือกคนที่ถูกใจเรามากกว่าเหมือนกันผมเองก็เคยมีผู้ใหญ่หาให้
เขาพาไปดูตัวใช่ผมไม่ถูกใจ ก็บอกไม่ถูกเหมือนกันว่าเพราะอะไรที่ไม่ถูกใจ ตอนเรียนผม
ก็มีแฟนแต่ผมก็เจอของตัวเองที่ที่ผมเรียน”

ท่านายสิบตำรวจ ลิน อายุ 95 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 3) มีคิดเห็นว่า โดยทั่วไปแล้วผู้ใหญ่จะคุมอยู่ห่างๆจะให้อิสระในการเลือกคู่พอลคือไม่ได้เข้ามาจัดการทุกอย่าง ในแง่ของการทำงานหรือแนะนำนั้นผู้ใหญ่เป็นผู้ที่มีประสบการณ์และเห็นชีวิตมามากกว่า ฉะนั้นหากผู้ใหญ่ตักเตือนหรือแนะนำลูกหลานก็ควรที่จะรับฟังและลองคิดทบทวนตามคำของผู้ใหญ่ไม่ใช่ไม่รับฟังเสียเลยทีเดียว แต่การสมรสที่จัดการโดยผู้ใหญ่จำเป็นต้องถามความสมัครใจของบุตรหลานด้วย และบุคคลที่ผู้ใหญ่เลือกมาเป็นคู่สมรสมักจะเป็นคนที่ทั้งคู่เคยเห็นหรือรู้จักกันมาก่อน

“ถ้าผู้ใหญ่เขาเลือกให้เขาจะเลือกคนที่ดีมีศีลธรรม คนทำมาหากิน แล้วก็ต้องเป็นคนสุขภาพมารยาทดี ส่วนตัวผมก็คิดว่าผู้ใหญ่เลือกให้จะดีกว่า เพราะเขาตาดีกว่ามีประสบการณ์มากกว่า เขาจะดูหลายๆด้านประกอบกัน ไม่ใช่แค่ดูที่รูปร่างหน้าตา ...สำหรับภรรยาผมนี้ผมก็เลือกเอง แต่ว่าขออนุญาตผู้ใหญ่ก่อน.....”

นาย สุรสีห์ อายุ 62 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 4) มีความคิดเห็นว่า ผู้ใหญ่จะมีประสบการณ์และรอบคอบมากกว่า จึงน่าจะเลือกคู่สมรสให้บุตรหลานได้ดีกว่าบุตรหลานเลือกกันเอง แต่ถ้าเลือกคู่สมรสกันเองทั้งคู่จะต้องมีอายุที่เหมาะสม คือต้องมีอายุที่มากพอสมควร (ประมาณ 25 –30 ปี)

“ผู้ใหญ่หาให้ก็เป็นความเหมาะสม เพราะผู้ใหญ่มีประสบการณ์ ผ่านโลกมามากกว่า เขาดูละเอียดละออ ดูตระกูลดูหลายๆอย่างผมว่าผู้ใหญ่หาให้ปัญหามันน้อยกว่าแต่ตัวผมเอง ผมเลือกเอง ตอนหนุ่มผมเคยชอบผู้หญิง ...ไซ้ก็คนในชุมชนนี้ แต่เขาก็ไปแต่งงานกับคนอื่น ผมก็ไม่คิดจะแต่งงานกับใครจนมาแต่งงานกับนี้เอง ผมเลือกเองแต่ญาติพี่น้องผมเขาไม่ชอบเพราะมีลูกติด ...ผมเลยไปแต่งงานที่ซาอุฯก็ไม่มีปัญหาอะไรอยู่กันได้ แต่ถ้าถามทั่วไปผมก็ว่าผู้ใหญ่เลือกให้ปัญหามันจะน้อยกว่าเลือกเอง ในกรณีที่ทำกันเองก็ควรที่จะมีอายุหน่อยไม่ใช่ต่างคนต่างเด็กด้วยกันทั้งคู่ ถ้าแบบนั้นโอกาสผิดพลาดมันก็มาก ...คือต้องมีความคิดความอ่านเป็นผู้ใหญ่เสียก่อนก็ควรจะมีอายุสักยี่สิบกว่าๆ”

นาย เต็น อายุ 32 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 5) มีความคิดเห็นว่า การเลือกคู่สมรสควรที่จะเลือกด้วยตนเองมากกว่าผู้ใหญ่จัดการให้ แต่ก็คิดว่าผู้ใหญ่เลือกให้จะมีปัญหาน้อย เพราะมีความรู้และประสบการณ์ที่มากกว่า

“ส่วนตัวผมก็คิดว่าเลือกเองจะดีกว่า ผู้ใหญ่นี้ตาเขาลึกสายตาเขากว้างไกลกว่าเรา แต่ผมจะเลือกด้วยตัวเองมากกว่า ผมก็บอกไม่ถูกว่าทำไมเหมือนกันนะ อย่างตัวผมก็เลือกเอง ตอนนั้นผู้หญิงเขามาอยู่แถวบ้านผม ...คือญาติเขาอยู่บ้านใกล้ๆผมพอดี เขามาช่วย (ญาติ) ขายเป็น ตอนนั้นผมยังวัยรุ่นก็อารมณ์ชั่ววูบก็ทำไม่ถูกประเพณี อ้อ..ก็ห้าหกปีมาแล้ว ตอนนั้นก็โดน

ดักเตือนทั้งผู้ใหญ่เขาผู้ใหญ่เรา ก็โดนหนักเหมือนกัน ...ใช่ครับเราก็ชอบกันอยู่ก่อนแล้ว ผู้ใหญ่ก็รู้ว่าเราชอบกัน ก็เลยไม่มีปัญหาอะไรมากนัก ใช่...เลยได้แต่งงานกัน จริงๆถ้าทำถูกต้องก็ได้ครับ ผู้ใหญ่เขาไม่ห้ามหรอก แต่ก็อย่างที่เขาบอกว่าคุณนั้นมันอารมณ์ชั่ววูบ..." ต่อคำถามที่ว่าหากผู้ใหญ่ดักเตือนทั้งตั้งเรื่องการเลือกคู่สมรสจะรับฟังมากน้อยเพียงใดผู้ใหญ่ให้ข่าวสำคัญตอบโดยทันทีว่า "ตอนนี้ถ้าถามว่าเชื่อผู้ใหญ่ไหม เชื่อครับแต่สมัยก่อนผมไม่เชื่อหรอก ผมว่าวัยรุ่นมันก็ดื้อทั้งนั้น"

นาย ฉัตรชัย อายุ 67 ปี (ผู้ใหญ่ข่าวสำคัญคนที่ 6) มีความคิดเห็นว่าการเลือกคู่สมรสด้วยตนเองเป็นสิ่งที่เหมาะสมกว่าผู้ใหญ่จัดหาให้ เพราะสามารถเลือกเฟ้นบุคคลที่ถูกต้องที่สุด "ผมคิดว่าเลือกคู่กันเองนี่ดี เพราะชอบใจคนไหนก็เลือกคนนั้นได้เลย บางทีผู้ใหญ่หาให้ก็ไม่ถูกใจเราก็ได้นะ แต่เลือกเองนี่ก็เลือกแบบที่เราคิดว่าจะเข้ากับเราได้มากที่สุดผมก็เลือกเอง เขามาชายของแถวนี้ เป็นคนพุทธด้วย (ภายหลังเปลี่ยนเข้ามารับอิสลาม) ผมก็ชอบของตัวเอง เห็นแล้วก็ชอบเลย มองกันไปมองกันมา คุยกันบ้าง ผู้ใหญ่เขาก็รู้แต่ไม่ได้ว่าอะไร ...ส่วนพ่อแม่ผมนี้จะเลือกเองหรือผู้ใหญ่ (จัดหาให้) ผมไม่เคยถามเหมือนกันไม่รู้จริงๆ"

นาย นิกร อายุ 32 ปี (ผู้ใหญ่ข่าวสำคัญคนที่ 7) มีความคิดเห็นว่า ควรที่จะเลือกคู่สมรสด้วยตนเอง เพราะสามารถเข้าใจกันและกันได้มากกว่าผู้ใหญ่จัดหาให้ "...ต้องเข้าใจว่าอิสลามไม่มีคลุมถุงชน อย่างคน...(เอ่ยชื่อสัญชาติหนึ่ง) นี่ไม่มีหรอกเขาต้องถามก่อนว่าชอบหรือเปล่านั้นใจที่จะแต่งงาน แต่ผมว่าเลือกเองหาเองดีกว่า คือหาเองถ้าเจอที่ถูกใจก็ค่อยไปขอความยินยอม จากผู้ใหญ่ แฟน (ยังไม่ได้สมรสกัน) ผมก็คนที่อยู่ในชุมชนชอบกันตั้งแต่วัยรุ่นแล้ว ก็เลือกเอง ผู้ใหญ่ก็ไม่ว่าอะไรคือถ้าเราหาเองก็จะสัมผัสกันได้มากกว่ารู้สึกอึดใจกัน ศึกษากันได้ และที่สำคัญการหาเองนี่ก็จะมีใจให้กันมากกว่าด้วย คือถ้าผู้ใหญ่ห้ามก็ต้องฟังนะแต่ทั่วไปก็ผู้ใหญ่เขาก็ไม่ว่าอะไรหรอก ให้เราเลือกของเราเอง"

นาย สิงห์ อายุ 21 ปี (ผู้ใหญ่ข่าวสำคัญคนที่ 8) มีความคิดเห็นว่าการเลือกคู่สมรสด้วยตนเองจะสามารถเลือกคู่สมรสได้เหมาะสมมากกว่าที่ผู้ใหญ่จัดการให้ แต่ถ้าผู้ใหญ่ทั้งตั้งก็พร้อมที่จะรับฟัง และสำหรับการเลือกคู่สมรสนั้นก็คิดว่าเป็นเรื่องส่วนบุคคลที่ผู้ใหญ่จะให้อิสระแก่นูตรหลาน

"...ผมว่ายังไงเลือกเองนี่ปัญหาเยอะนะ ถ้าผู้ใหญ่หาให้เขาจะดูให้เราเสร็จแล้วก็มักจะถูกต้อง แต่ส่วนตัวนี้ผมจะเลือกเอง อ้อ...ก็เพื่อที่จะได้ดูนิสัยใจคอกันใจครับ เราจะได้รู้ว่าไปกันได้แค่ไหนอะไรอย่างนี้อ้อ ตอนนี้ผมไม่มีแฟนครับ แต่เคยมีก็เป็นคนนับถือพุทธครับเจอตัวเอง ผู้ใหญ่ก็ไม่ได้ว่าอะไร"

นาย ใจ อายุ 27 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 9) มีความคิดเห็นว่า การเลือกคู่ด้วยตนเองมีความเหมาะสมกว่าให้ผู้ใหญ่จัดหาให้ เพราะสามารถศึกษานิสัยใจคอกันได้มากกว่า เพราะการเลือกคู่สมรสด้วยตนเองจะสามารถศึกษากันและกันได้ และจะเลือกคู่สมรสได้เหมาะสมกับตนเองและความต้องการได้มากกว่า ซึ่งลักษณะท่าทางและน้ำเสียงของผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 9 มีความมั่นใจอย่างมาก

“ถ้าตัวผมจะเลือกด้วยตัวเอง แต่ไม่ได้หมายความว่าจะไม่ฟังผู้ใหญ่ นะ แต่ผมว่าเราเลือกเองนี่ จะเลือกแบบที่เราชอบที่เราถูกใจได้มากกว่า อย่างที่ผู้ใหญ่เลือกให้เล็กกันก็เยอะ ที่จริงเลือกเองกับผู้ใหญ่เลือกให้ไม่ได้หมายความว่าแบบไหนจะเล็กน้อยกว่าหรือมากกว่ากัน มันอยู่ที่เรื่องอื่นมากกว่าตามความเข้าใจของผมอย่างแฟน (ยังไม่ได้สมรสกัน) ผมตอนนี้ก็คบกันได้ร่วมครึ่งปี ก็เป็นพุทธศัวับริบเจอกันเองชอบกันเอง ที่ผ่านมาก็เลือกเอง ยังไงก็ว่าเลือกเองดีกว่า แต่ถึงจะเลือกเองแต่ก็ต้องขออนุญาตผู้ใหญ่ก่อน... ผู้ใหญ่ผมก็ฟังนะครับอย่างที่บอกเมื่อกี้ แต่เท่าที่เห็นผู้ใหญ่เขาก็ให้อิสระในเรื่องนี้อยู่แล้ว ...ยังงี้ถ้าทำวงดิงก็ต้องเอามาทบทวนดูเหตุผลของเขา ก่อน”

นาย จิต อายุ 18 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 10) มีความคิดเห็นว่า ควรที่จะเลือกคู่สมรสด้วยตนเอง เพราะเชื่อว่าจะสามารถเลือกคู่สมรสได้อย่างที่ตนเองถูกใจมากกว่า และการมีชีวิตสมรสที่ราบรื่นหรือไม่ น่าจะไม่มีมีความเกี่ยวข้องกับการเลือกคู่สมรสด้วยตนเองหรือผู้ใหญ่จัดหาให้

“...แต่ก็ต้องใช้เวลาในการทำความรู้จักกัน เรียนรู้กันและกัน คือไม่ใช่ชอบใครก็คนนั้นเลย ...มันก็ต่างกันตรงที่ผู้ใหญ่เขาจะดูความเหมาะสมในด้านต่างๆ แต่เลือกเองนี่เราจะศึกษาเรียนรู้กันเอง ถ้าพูดในแง่ว่าอย่างไหนดีกว่าก็ไม่แน่ใจนะครับ แต่ผมว่าที่อยู่กันแล้วเล็กกันนี่ก็เหมือนๆกันไม่ใช่เพราะเราเลือกเองหรือผู้ใหญ่ (เลือกให้) แต่ผมว่าเป็นเพราะผู้หญิงเขาเปลี่ยนไปมากกว่า ...อ้อ คือผมคิดว่าผู้หญิงเดี๋ยวนี้เขามั่นใจตนเองมากขึ้น คือค่านิยมมันเปลี่ยนมากกว่าที่เล็กกันนี้ ผมคิดว่าถึงใครจะเลือกให้หรือเลือกเองถ้าไม่ยอมกันมันก็อยู่ด้วยกันลำบาก”

ตารางที่ 3 : ความคิดเห็นของผู้ให้ข่าวสำคัญต่อการมีส่วนร่วมของผู้ใหญ่ในการ
เลือกคู่สมรส

ผู้ให้ข่าวสำคัญ	ผู้ใหญ่มีส่วนร่วม		
	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ
ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 1		/	/
ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 2			/
ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 3	/		
ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 4	/		
ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 5		/	
ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 6		/	
ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 7		/	
ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 8		/	
ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 9		/	
ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 10		/	

จากตารางที่ 3 ผู้ให้ข่าวสำคัญ 2 รายเห็นด้วยกับการเลือกคู่สมรสโดยผู้ใหญ่มี
ส่วนร่วม 1 รายมีความไม่แน่ใจ 7 รายมีความคิดเห็นว่าการเลือกคู่สมรสด้วยตนเอง อธิบายได้ว่า
ผู้ให้ข่าวสำคัญส่วนใหญ่มีค่านิยมที่จะเลือกคู่สมรสด้วยตนเอง

และข้อมูลเชิงปริมาณก็แสดงให้เห็นว่าชายไทยมุสลิมในกลุ่มตัวอย่างมีค่านิยมที่
จะเลือกคู่สมรสด้วยตนเองมากกว่าเลือกคู่สมรสโดยผู้ใหญ่มีส่วนร่วมดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4 : การมีส่วนร่วมของผู้ใหญ่ต่อการเลือกคู่สมรส

การตัดสินใจเลือกคู่สมรส	จำนวน	ร้อยละ
ตัดสินใจด้วยตนเอง	73	73
ผู้ใหญ่มีส่วนร่วม	27	27
รวม	100	100

จากตารางที่ 4 แสดงให้เห็นว่าชายไทยมุสลิมร้อยละ 73 จะเลือกคู่สมรสด้วยตนเอง และชายไทยมุสลิมร้อยละ 27 จะเลือกคู่สมรสโดยผู้ใหญ่มิมีส่วนร่วม อธิบายได้ว่าชายไทยมุสลิมส่วนใหญ่มีค่านิยมที่จะเลือกคู่สมรสด้วยตนเอง

นอกจากนี้การเลือกคู่สมรสที่เกิดขึ้นจริงของชายไทยมุสลิมในกลุ่มตัวอย่าง (กลุ่มชายที่สมรสแล้ว) มีความสอดคล้องกับค่านิยมของชายไทยมุสลิมที่จะเลือกคู่สมรสด้วยตนเองดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 5 : ผู้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกคู่สมรส (กลุ่มชายที่สมรสแล้ว)

การตัดสินใจเลือกคู่สมรส	จำนวน	ร้อยละ
ตัดสินใจด้วยตนเอง	24	48
พ่อ แม่ เลือกให้	13	26
เพื่อนช่วยตัดสินใจ	13	26
อื่นๆ	-	-
รวม	50	100

จากตารางที่ 5 แสดงให้เห็นว่าชายไทยมุสลิมร้อยละ 48 เลือกคู่สมรสด้วยตนเอง และชายไทยมุสลิมร้อยละ 26 เลือกคู่สมรสโดยพ่อ แม่ จัดหาให้ และชายไทยมุสลิมร้อยละ 26 เลือกคู่สมรสโดยเพื่อนช่วยในการตัดสินใจ อธิบายได้ว่าชายไทยมุสลิมส่วนใหญ่เลือกคู่สมรสด้วยตนเอง

ผลการศึกษารูปว่า **ปฏิเสธสมมติฐาน** ชายไทยมุสลิมจะเลือกคู่สมรสโดยผู้ใหญ่มิมีส่วนร่วม มากกว่าคู่สมรสที่เลือกด้วยตนเอง

ชายไทยมุสลิมมักจะเลือกคู่สมรสด้วยตนเอง ถึงแม้บางคู่โดยเฉพาะในอดีตจะสมรสกันโดยการจัดการของผู้ใหญ่ก็ตาม แต่ก็ยังเป็นบุคคลที่เคยพบเห็นหรือสนิทสนมกันมาก่อน และผู้ใหญ่ก็มักจะถามความสมัครใจของบุตรของตน แต่โดยทั่วไปแล้วคู่สมรสไม่น้อย โดยเฉพาะในปัจจุบันจะพบปะคบหากันเอง การมีส่วนร่วมของผู้ใหญ่นั้นอยู่ในระดับของการรับรู้ โดยรวมนั้นการเลือกคู่สมรสมักจะเป็นเรื่องส่วนตัวก่อนแล้วค่อยเป็นเรื่องของผู้ใหญ่ที่ร่วมการตัดสินใจในขั้นสุดท้าย และผู้ใหญ่ก็มักจะไม่ขัดความต้องการของบุตรหลานเพราะถือว่าเป็นสิทธิส่วน

บุคคล และในหลายๆคู่ผู้ใหญ่มิเคยพบกับบุคคลที่จะมาเป็นคู่สมรสของบุตรหลานตนจนกระทั่งมีการสมรสกัน

ผลงานทางวิชาการที่ยอมรับตามผลการศึกษาโดย การศึกษาของ แอชเชลแมน (Eshleman) (1988 : 296) เกี่ยวกับการเลือกคู่สมรส พบว่า การเลือกคู่สมรสของชาวสวาซิแลนด์ (Swaziland) นั้น จุดเริ่มต้นของการสมรส (การเลือกคู่) ค่อนข้างเป็นเรื่องระหว่างปัจเจกชน ต่อจากนั้นจึงเป็นเรื่องของกลุ่มหรือสังคมของปัจเจกชนทั้งสอง โดยผ่านความเห็นหรือการยอมรับจากสมาชิกอาวุโสของกลุ่ม และการศึกษาของ กัญญา แสงสุชาติ (2510 : 43) ศึกษาเปรียบเทียบค่านิยมทางสังคมระหว่างผู้ใหญ่ และหนุ่มสาวในระดับการศึกษาสูง เกี่ยวกับครอบครัวและการสมรส พบว่า ค่านิยมในการเลือกคู่ครองของหนุ่มสาวในปัจจุบันถือการตัดสินใจในการเลือกคู่ครองโดยตนเองเป็นประการสำคัญ ให้ผู้ใหญ่เลือกให้โดยขอความยินยอมต่อตนเองก่อนเป็นประการต่อมา และให้ผู้ใหญ่เลือกให้เป็นอันดับสุดท้าย

สมมติฐานในการวิจัยข้อที่ 2 ชายไทยมุสลิมจะเลือกคู่สมรสที่มีอายุใกล้เคียงกัน มากกว่าคู่สมรสที่มีอายุห่างกัน

นายแอล อายุ 70 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 1) มีความคิดเห็นว่า ถ้าคู่สมรสมีอายุใกล้เคียงกันหรือฝ่ายชายมีอายุมากกว่าเล็กน้อยก็มีความเหมาะสม เพราะจะทำให้มีความเข้าใจกันได้ดีมากกว่า แต่การมีคู่สมรสที่อายุแตกต่างกันมากก็อาจจะไม่เกิดปัญหา หากทั้งคู่รักชอบพอกันจริงๆและรู้จักปรับตัวเข้าหากันพยายามเข้าใจกันหรืออีกฝ่ายหนึ่งมีฐานะที่ดีถึงแม้จะมีอายุห่างกันมาก ก็สามารถอยู่ร่วมกันได้

ต่อคำถามที่ว่าหากคู่สมรสที่มีอายุแตกต่างกันมากจะเกิดปัญหาหรือไม่ ผู้ให้ข่าวสำคัญตอบว่า "ไม่มีปัญหาหากอีกฝ่ายมีเงิน (อยากมีภรรยาอายุน้อย) และอีกฝ่ายหนึ่งอยากสบาย (ยอมมีสามีอายุมาก) ... ไข่ว่าการที่มีคู่สมรสที่แก่กว่าอีกฝ่ายหนึ่งจะต้องมีฐานะร่ำรวย ถึงจะอยู่ร่วมกันได้ แต่ถ้าคนที่แก่กว่ารู้จักเอาอกเอาใจให้ดี รู้จักปรับตัวเข้าหากัน และรู้ความต้องการของกันและกันชอบพอกันจริงๆก็สามารถใช้ชีวิตร่วมกันอย่างมีความสุขได้ไม่มีปัญหา แต่ถ้าทั่วไปผมก็ว่าควรมีอายุใกล้เคียงกันดีกว่าหรือไม่ก็อายุเท่าๆกันหรือผู้ชายแก่กว่าซัก 5 ปีก็จะเหมาะมาก" ต่อคำถามที่ว่าการที่ผู้ชายต้องมีอายุมากกว่าเพราะต้องเป็นผู้นำครอบครัวใช่หรือไม่ผู้ให้ข่าวสำคัญตอบอย่างมั่นใจว่า "ไม่เกี่ยวกับการเป็นหัวหน้าครอบครัว" ผู้วิจัยถามต่อว่าเท่าที่เห็นคู่สมรสที่มีอายุแตกต่างกันมากๆมีปัญหอะไรบ้าง ผู้ให้ข่าวสำคัญตอบสวนมาทันทีว่า "ผมไม่ได้ชอกช้ำใครเขาหรอก"

นาย ชัย อายุ 42 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 2) มีความคิดเห็นว่า คู่สมรสควรมีอายุที่ใกล้เคียงกัน โดยฝ่ายชายอาจจะมีอายุมากกว่าเล็กน้อย และผู้หญิงไม่ควรที่จะมีอายุมากกว่าผู้ชาย เพราะผู้ชายจะต้องเป็นผู้นำครอบครัว

“เรื่องอายุยังงั้นผมก็คิดว่าน่าจะเท่าๆกันหรือผู้ชายแก่ชักร่นหน่อย น่าซัก 5 – 6 ปี” ต่อข้อถามที่ว่าหากอายุของคู่สมรสห่างกัน 10 ปีคิดเห็นอย่างไร ผู้ให้ข่าวสำคัญกล่าวว่า “ก็พอไหว...แต่ขนาดพอกับลูกนี่ไม่ไหวแน่ๆ ถ้าเท่ากันก็ใช้ได้เหมือนกัน คือถ้าแก่กว่ามากมันจะคุยกันคนละภาษา และผมก็คิดว่าผู้หญิงเองก็น่าจะชอบผู้ชายที่แก่กว่าแต่ก็ไม่แก่กว่ามากอย่างที่บอกคือถ้าผู้หญิงแก่กว่ามันก็จะอึดอัด เพราะเราต้องเป็นผู้นำ (ครอบครัว)”

จ่านายสิบตำรวจ ลิน อายุ 95 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 3) มีความคิดเห็นว่า คู่สมรสควรมีอายุใกล้เคียงกัน โดยผู้ชายควรที่จะมีอายุมากกว่าเล็กน้อย หากผู้หญิงอายุมากกว่าถือว่าไม่เหมาะสม เพราะผู้ชายจะต้องเป็นหัวหน้าครอบครัว แต่คู่สมรสที่มีอายุห่างกันมากอาจจะใช้ชีวิตสมรสที่ราบรื่นได้ แต่โดยทั่วไปทั้งคู่ควรมีอายุที่ใกล้เคียงกัน

“ถ้าให้เหมาะก็ (ผู้ชาย) ควรจะแก่กว่า 3 – 4 ปี ถ้าอายุเท่ากันก็คิดว่าไม่เป็นไร แต่ถ้าผู้หญิงแก่กว่าไม่ดี...ใช่เพราะผู้ชายต้องเป็นหัวหน้าครอบครัว ถ้าอ่อนกว่าผู้หญิง เขาก็อาจจะเกรงเขา...เป็นหัวหน้าครอบครัวลำบากเพราะเขาก็จะถือว่าแก่กว่าเรา” ต่อข้อถามที่ว่าหากอายุมากกว่ากันประมาณ 10 ปีมีความคิดเห็นอย่างไร “อย่างผมก็แก่กว่าภรรยาผมประมาณเกือบ 10 ปีเหมือนกันคิดว่าขนาดนี้ (อายุมากกว่ากัน 10 ปี) ก็คงไม่เป็นไร คือถ้าแก่กว่ากันมากๆมันก็จะเกิดช่องว่างระหว่างวัย ประสบการณ์ต่างกัน ก็อาจจะไม่เข้าใจกัน ถ้าเท่ากันมันก็จะดีกว่า แต่ที่เขาอยู่กันได้ดีก็มี แต่ทั่วไปผมก็ว่าคงไม่เหมาะเท่าไร คงเป็นความไม่เหมาะสมในส่วนตัวมากกว่า”

นาย สุรสิทธิ์ อายุ 62 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 4) มีความคิดเห็นว่า คู่สมรสควรมีอายุที่ใกล้เคียงกัน แต่ผู้ชายต้องอายุมากกว่าเพราะต้องเป็นหัวหน้าครอบครัว แต่หากอายุของคู่สมรสห่างกันมากๆก็ไม่เหมาะสม

“ถ้าผู้ชายแก่กว่าประมาณ 10 ปีก็ดี ถ้าผู้หญิงแก่กว่าไม่ดี” ...ต่อข้อถามที่ว่าเหตุผลที่ผู้ชายจำเป็นต้องมีอายุมากกว่าผู้หญิงเพราะผู้ชายต้องเป็นหัวหน้าครอบครัวใช่หรือไม่ ผู้ให้ข่าวสำคัญพยักหน้าและกล่าวว่า “ถ้าอ่อนกว่าก็ไม่ดี...ในเรื่องความคิดอ่านต่างกันนี้ก็มีส่วนแล้วก็จริง (ที่คนอายุต่างกันความคิดอ่านจะแตกต่างกัน) แต่ไม่ใช่สิ่งสำคัญและไม่เสมอไป ถ้าเป็นคนดีแล้วก็ยอมกันก็คงไม่มีปัญหาอะไร...” นอกจากนี้เรื่องการเป็นผู้นำแล้วผู้ให้ข่าวสำคัญให้ทัศนะว่า “ถ้าผู้ชายแก่กว่ามากผู้หญิงก็อาจจะมิชู้ได้ เพราะวัยต่างกันความต้องการก็จะแตกต่างกัน”

นาย เต่น อายุ 32 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 5) มีความคิดเห็นว่า ผู้ชายควรมีอายุมากกว่าผู้หญิง เพราะผู้ชายต้องเป็นหัวหน้าครอบครัว หากมีอายุน้อยกว่าก็อาจจะไม่เหมาะสม และที่สำคัญทั้งคู่ก็ควรจะมีอายุที่เหมาะสม

“ผมว่าผู้หญิงแก่กว่านี้ไม่ไหวหรอก อ้อ...ถ้าผู้ชายอายุมากกว่าก็จะดี ก็ซัก 5-6 ปีประมาณนี้นะ ซะๆอายุต่างกันความคิดมันไม่ทันกัน คนที่อายุมากกว่าความคิดอ่านมันจะดีกว่า แต่ทั้งคู่ก็ต้องมีอายุน้อยนะ อย่างผู้ชายอายุ 25 ผู้หญิง 20 นี่เหมาะเลย แต่อย่างผู้ชายอายุ 20 ผู้หญิง 15 ไม่เหมาะหรอกยังเด็กอยู่ คือผู้ชายต้องแก่กว่าและต้องมีอายุน้อยหนึ่ง คือถ้าผู้หญิงอายุมาก(กว่า)เราก็เด็กกว่าเขาความคิดก็อาจจะไม่ทันเขาคือเขาเป็นผู้ใหญ่กว่าก็มีปัญหา แล้วหัวหน้าครอบครัวก็ต้องมีอายุมากกว่าถึงจะเหมาะ ก็จริงที่บางคู่อายุต่างกันแต่อยู่ด้วยกันได้ แต่ผมก็ว่าถ้าใกล้กันจะมีปัญหาน้อยกว่านะ”

นาย ฉัตรชัย อายุ 67 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 6) มีความคิดเห็นว่า คู่สมรสควรมีอายุที่ใกล้เคียงกัน และไม่จำเป็นที่ผู้ชายต้องมีอายุมากกว่า เพียงให้อายุใกล้เคียงกันก็เหมาะสม ถ้าผู้หญิงอายุมากกว่าเล็กน้อยก็คงไม่เกิดปัญหาแต่อย่างใด กล่าวคือ ผู้ให้ข่าวสำคัญคิดเห็นว่า คู่สมรสควรมีอายุที่ใกล้เคียงกันเพื่อลดปัญหาช่องว่างระหว่างวัยเป็นสำคัญ แต่ผู้หญิงหรือผู้ชายใครจะอายุมากกว่ากันก็ได้

“ถ้าห่างกันไม่เกิน 10 ปีก็คงไม่เป็นไร ...แต่ควรที่จะ (มีอายุ)เท่าๆกัน ถึงผู้หญิงแก่กว่าก็ไม่เป็นไรเหมือนกัน” ต่อข้อถามที่ว่าหากผู้หญิงอายุมากกว่าจะมีปัญหาในการเป็นผู้นำหรือไม่ ผู้ให้ข่าวสำคัญตอบอย่างทันทีว่า “ไม่เป็นไร” และลักษณะที่แสดงออกมาเหมือนว่า ผู้ให้ข่าวสำคัญไม่ค่อยสนใจในด้านการเป็นผู้นำครอบครัวมากนัก “การมีภรรยาเด็กๆผมว่ามันไม่เหมาะเพราะมันคนละรุ่น อยู่ด้วยกันยากคือถ้าคนอายุใกล้ๆกันก็จะเข้าใจกันได้ง่าย”

นาย นิกร อายุ 32 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 7) มีความคิดเห็นว่า คู่สมรสควรมีอายุใกล้เคียงกันหรือผู้ชายอายุมากกว่าเล็กน้อยเพราะผู้ชายต้องเป็นผู้นำครอบครัวหากผู้ชายอายุน้อยกว่าอาจจะขาดความเกรงใจกัน เพราะผู้หญิงจะถือว่าตนเองอาวุโสกว่าและอาจจะปฏิเสธความเป็นผู้นำของผู้ชาย แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นอายุของทั้งคู่ไม่ควรมีความแตกต่างกันมากถึงแม้ฝ่ายชายควรจะมีอายุที่มากกว่าก็ตาม

“คือถ้าอายุใกล้กันผมว่ามันลดความขัดแย้งได้ คนอายุห่างกันผมว่าปัญหาจะมากกว่านะ ผมว่าถ้าให้ดีอายุก็น่าจะเท่ากัน หรือผู้ชายแก่กว่า ...ก็เพื่อเป็นหัวหน้าครอบครัว เพราะผู้นำน่าจะมีอาวุโสกว่าแต่ก็ไม่จำเป็นนัก แต่แก่ก็ 5-6 ปีก็ดี ...ส่วนตัวนะหรือเท่ากันก็ได้ เคยเห็นนะครับที่อายุห่างกันมากแล้วมีปัญหาอย่างเพื่อนผมนี่” ผู้ให้ข่าวสำคัญขึ้นจบบททิศทาง

ประกอบ “อยู่แถวนี้เลยบ้านผมไปหน่อย มีเมียเด็กนิสัยเหมือนเด็กยังไม่โต ไม่มีความเป็นผู้ใหญ่ อยู่ด้วยกันลำบาก ให้มีความรับผิดชอบหน่อยก็ดี”

นาย สิงห์ อายุ 21 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 8) มีความคิดเห็นว่า คู่สมรสควรมีอายุใกล้เคียงกัน ไม่จำเป็นว่าผู้ชายจะต้องมีอายุมากกว่า สำหรับปัญหาในด้านการเป็นหัวหน้าครอบครัวหากผู้ชายอายุอ่อนกว่า ผู้ให้ข่าวสำคัญคิดว่าน่าจะไม่มีปัญหาแต่อย่างใด

“ผมว่าอายุขึ้นลง 5 ปีนี้ไม่มีปัญหาค่ะ ผู้หญิงแก่กว่าก็ไม่เสียหายอะไร” ต่อข้อถามที่ว่าหากผู้หญิงอายุมากกว่าจะมีปัญหาในการเป็นผู้นำของผู้ชายหรือไม่ ผู้ให้ข่าวสำคัญตอบอย่างมั่นใจว่า “มันอยู่ที่ตัวเรามากกว่านะพี่ แต่ถ้าเขาแก่กว่าเรามากๆมันอีกเรื่อง ไข่ครับ (ถ้าอายุผู้ชายน้อยกว่ามาก) มีปัญหาแน่นอน แต่ถ้าจริงๆแล้วผมชอบรุ่นเดียวกันนะเพราะเรารู้กันได้ ถ้าผู้ใหญ่กว่าบางทีเขาคูมเราเหมือนกัน แต่ก็ไม่ถึงกับกำหนดตายตัวหรอกพี่ ก็ขึ้นลง 5 ปีนี้โอเคแล้ว”

นาย ใจ อายุ 27 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 9) มีความคิดเห็นว่า คู่สมรสควรมีอายุที่ใกล้เคียงกัน โดยที่ผู้ชายอายุมากกว่าเล็กน้อยเพื่อที่จะเป็นหัวหน้าครอบครัวได้อย่างเหมาะสม แต่ถ้าอายุห่างกันมากก็อาจจะมีปัญหาไม่เข้าใจกันเพราะความคิดอ่านทัศนคติจะแตกต่างกัน

“คิดว่าถ้า (อายุ) เท่ากันหรือผู้ชายแก่กว่า 2 ปี อ้อ...หรือไม่เกิน 4 ปี ผมว่าก็ดี จะได้เหมาะกับการเป็นผู้นำ คือถ้าเขาแก่กว่าเรา บางที่แทนที่เขาจะเกรงใจเราเราก็เกรงใจเขาแทน อีกอย่างถ้าแก่กว่ากันมากๆ ไม่ว่าจะใคร (ผู้ชายหรือผู้หญิง) ก็จะมีความคิดความอ่านต่างกัน คงลำบากเหมือนกันนะ”

นาย จิต อายุ 18 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 10) มีความคิดเห็นว่า ผู้ชายควรมีอายุมากกว่าผู้หญิง และหากผู้หญิงอายุมากกว่าเป็นเรื่องที่ไม่เหมาะสมเพราะจะเกิดปัญหาในการเป็นผู้นำของผู้ชาย แต่โดยรวมแล้วทั้งคู่ควรมีอายุที่ใกล้เคียงกันเพื่อจะได้ไม่มีปัญหาในเรื่องช่องว่างระหว่างวัย

“ผมว่าผู้ชายแก่กว่า 3 – 4 ปีกำลังดีนะครับ แต่ให้เต็มที่เลยก็ไม่ควรเกิน 10 ปี ถ้าเกินกว่านั้นผมว่าไม่ไหว คือยังไงก็อย่าให้ผู้หญิงแก่กว่าก็เป็นดีที่สุด ...ไข่ครับเราจะเกรงใจเขา แต่เท่ากันก็โอเคครับ คิดว่าน่าจะไม่มีปัญหา คือที่บอกน่าจะแก่กว่าเขาเราจะได้ชี้แนะเขาได้ ต่อข้อถามที่ว่าหากอายุห่างกันมากจะเกิดปัญหาช่องว่างระหว่างวัยหรือไม่ ผู้ให้ข่าวสำคัญตอบอย่างไม่ให้ความสำคัญนัก “อย่างเรื่องความคิดอ่านนี่ก็เป็นได้แหละครับ ก็คิดว่าน่าจะไม่มี ผมว่าน่าจะเป็นปัญหาการเป็นผู้นำมากกว่า เว้นแต่อายุห่างกันมากๆ มันคนละวัยกันนี่เป็นปัญหาแน่ แต่ถ้าไม่เกินสิบปีก็น่าจะไม่มีปัญหา”

ตารางที่ 6 : ความคิดเห็นของผู้ให้ข่าวสำคัญต่ออายุของคู่สมรส

ผู้ให้ข่าวสำคัญ	อายุของคู่สมรส	
	ใกล้เคียงกัน	ห่างกัน
ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 1	/	
ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 2	/	
ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 3	/	
ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 4		/
ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 5	/	
ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 6	/	
ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 7	/	
ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 8	/	
ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 9	/	
ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 10	/	

จากตารางที่ 6 ผู้ให้ข่าวสำคัญ 9 รายเห็นด้วยกับการเลือกคู่สมรสที่มีอายุใกล้เคียงกัน 1 รายไม่เห็นด้วยที่จะเลือกคู่สมรสที่มีอายุใกล้เคียงกัน อธิบายได้ว่าผู้ให้ข่าวสำคัญส่วนใหญ่มีค่านิยมที่จะเลือกคู่สมรสที่มีอายุใกล้เคียงกัน

ข้อมูลเชิงปริมาณแสดงให้เห็นว่าชายไทยมุสลิมในกลุ่มตัวอย่างมีค่านิยมที่จะเลือกคู่สมรสที่มีอายุที่ใกล้เคียงกันมากกว่าเลือกคู่สมรสที่มีอายุห่างกันดังตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ 7 : อายุกับการตัดสินใจเลือกคู่สมรส

การตัดสินใจเลือกคู่สมรส	จำนวน	ร้อยละ
เลือกคู่สมรสที่มีอายุห่างกัน	14	14
เลือกคู่สมรสที่มีอายุใกล้เคียงกัน	86	86
รวม	100	100

จากตารางที่ 7 แสดงให้เห็นว่าชายไทยมุสลิมร้อยละ 14 จะเลือกคู่สมรสที่มีอายุห่างกัน และชายไทยมุสลิมร้อยละ 86 จะเลือกคู่สมรสที่มีอายุที่ใกล้เคียงกัน อธิบายได้ว่าชายไทยมุสลิมส่วนใหญ่มีค่านิยมที่จะเลือกคู่สมรสที่มีอายุใกล้เคียงกัน

ผลการศึกษารูปว่า **ยอมรับตามสมมติฐาน** ชายไทยมุสลิมจะเลือกคู่สมรสที่มีอายุใกล้เคียงกัน มากกว่าคู่สมรสที่มีอายุห่างกัน ในภาพรวมชายไทยมุสลิมมักจะมีค่านิยมที่จะเลือกคู่สมรสที่มีอายุใกล้เคียงกัน เพราะเชื่อว่าคู่สมรสที่มีอายุที่ใกล้เคียงกันเป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญที่ทำให้ชีวิตคู่ราบรื่น สามารถลดปัญหาความขัดแย้งได้ในระดับหนึ่งเพราะจะไม่เกิดปัญหาช่องว่างระหว่างวัยที่จะทำให้เกิดปัญหาต่างๆติดตามมา เช่น ความรู้สึกนึกคิด และความสนใจในด้านต่างๆที่แตกต่างกัน ซึ่งจะทำให้ไม่เข้าใจกัน หากผู้ชายอายุมากกว่าผู้หญิงเล็กน้อยก็จะเหมาะสมกับการเป็นผู้นำ แต่ในกรณีที่ผู้หญิงมีอายุมากกว่า ชายไทยมุสลิมมักจะเชื่อว่ามักจะมีปัญหาในการเป็นผู้นำของผู้ชายเพราะจะขาดความเกรงใจเพราะผู้หญิงจะถือว่าตนอาวุโสกว่า

ผลงานทางวิชาการที่ยอมรับตามสมมติฐานโดย การศึกษาของ ฉันทชนก สายสมบัติ (2541) ศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อทางเลือกคู่ครองของนายทหาร สังกัด บก. สูงสุดพบว่า นายทหารเลือกคู่ครองที่มีความใกล้เคียงกับตนในปัจจัยด้านต่างๆ เช่น อายุ ศาสนา สถานภาพทางสังคม บุคลิกลักษณะและปัจจัยอื่นๆ การศึกษาของ ชนิษฐา โพนกุล (2521) ศึกษาทัศนคติของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยต่อการเลือกคู่ครองและการวางแผนครอบครัว พบว่า นักศึกษามีแนวโน้มว่าจะเลือกคู่ครองที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับตน เช่น อายุ การนับถือศาสนา ฐานะทางเศรษฐกิจ การศึกษา บุคลิกภาพ การประกอบอาชีพ ความต้องการ และความชอบ และการศึกษาของ เจมส์ ดับบลิว แวนเด็น (Jame W. Vanden) (อ้างถึงใน ฉันทชนก สายสมบัติ , 2541 : 91) ได้ศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะเช่น อายุ เชื้อชาติ ศาสนา ทัศนคติ การศึกษา และเรื่องอื่นๆที่เกี่ยวข้องพบว่า ส่วนมากคนที่สมรสกันจะเลือกคนที่มีอะไรคล้ายๆเหมือนกัน นับรวมถึงอายุของคู่สมรส

สมมติฐานในการวิจัยข้อที่ 3 ชายไทยมุสลิมจะเลือกคู่สมรสที่มีระดับการศึกษาใกล้เคียงกัน มากกว่าคู่สมรสที่มีการศึกษาน้อยกว่า

นาย แอล อายุ 70 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 1) มีความคิดเห็นว่า คู่สมรสควรมีการศึกษาที่ใกล้เคียงกัน แต่ไม่ใช่สิ่งสำคัญที่สุด ถ้าหากว่ามีความรักความเข้าใจก็สามารถที่จะอยู่ร่วมกันได้แม้มีระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน

“ถ้าไม่ใช่เป็นการคลุมถุงชนก็ไม่มีปัญหาอะไร ถ้าเลือกกันเองพอใจกันเองก็ต้องยอมรับกันได้ถ้าอีกฝ่ายความรู้น้อยกว่า” ต่อคำถามที่ว่าหากการศึกษาใกล้เคียงกันจะดีกว่าหรือไม่ ผู้ให้ข่าวสำคัญตอบว่า “ก็น่าจะดีกว่าก็อย่างที่บอกไปแล้วว่าไม่สำคัญเท่าไรหรอก คือถ้าคนชอบกันมันก็ไม่ถือ อย่างญาติพี่น้องไม่ว่าของเราของเขานี้เป็นคนอื่นไม่ใช่ตัวเรา ก็ไม่เป็นไร” ต่อคำถามที่ว่าหากการศึกษาของผู้ชายต่ำกว่ามากผู้ให้ข่าวสำคัญคิดเห็นอย่างไร ผู้ให้ข่าวสำคัญตอบด้วยน้ำเสียงปกติว่า “ก็ไม่เห็นเสียหาย ผู้ชายก็ยิ่งเจียมตัว และถือว่าตัวเองโชคดี (ที่มีคู่สมรสที่มีการศึกษาสูงกว่า) คนเราจะอยู่กันได้มันสำคัญที่ความรักความเข้าใจ ถ้ามีตรงนี้ทุกอย่างมันก็ไปได้” ต่อคำถามที่ว่าหากฝ่ายที่มีความรู้ต่ำกว่ามีสิ่งที่ทดแทนจะดีกว่าหรือไม่ ผู้ให้ข่าวสำคัญกล่าวว่า “... ก็เป็นสิ่งที่ทดแทนได้นะ อย่างคนที่มีความรู้น้อยกว่าแต่รวยกว่าอย่างที่คุณถาม มีเกียรติหรืออะไรนี้ อย่างอื่นมาแทนก็ตีเหมือนกัน ...เรื่องนี้ไม่ใช่สิ่งที่สำคัญแต่ถ้าถามว่าใกล้กันดีกว่าไหมก็ต้องตอบว่าต้องดีกว่า”

นาย ชัย อายุ 42 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 2) มีความคิดเห็นว่า คู่สมรสควรจะมีระดับการศึกษาที่ใกล้เคียงกัน แต่ไม่ใช่เรื่องที่สำคัญ ยกเว้นกรณีที่ระดับการศึกษามีระดับที่ห่างกันมากก็จะเป็นสิ่งที่ไม่เหมาะสม แต่โดยทั่วไปแล้วไม่มีความสนใจในระดับการศึกษาของคู่สมรสมากนัก

“ผมว่าไม่สำคัญนะเรื่องนี้ แต่กรณีที่ห่างกันมากๆ จะช้กันได้ ถ้าให้เหมาะก็เท่าๆกัน” ต่อคำถามที่ว่าหากคู่สมรสมีระดับการศึกษาที่สูงกว่าจะมีปัญหากับการเป็นผู้นำหรือไม่ ผู้ให้ข่าวสำคัญกล่าวตอบว่า “ก็คงมีปัญหบ้างนะ แต่ผู้หญิงไม่จำเป็นต้องเรียนน้อยกว่าเรา แต่ถ้าให้เลือกผู้ชายสูงกว่าจะดีกว่านะครับ ...ก็จริงที่ว่าคนที่เรียน (ระดับ) ต่างกันมักจะมีสังคมคนละแบบ แต่เรื่องนี้ก็ไม่ใช่เรื่องที่สำคัญนัก”

จ่านายสิบตำรวจ สิ้น อายุ 95 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 3) มีความคิดเห็นว่าผู้ชายควรมีระดับการศึกษาที่สูงกว่าแต่ก็ไม่ควรที่จะแตกต่างกันมากนัก แต่ถ้าผู้หญิงเรียนสูงกว่าก็จะไม่เหมาะสม

“ถ้าผู้ชายหญิงมีการศึกษาเท่าๆกันมันก็ดี หรือไม่ชายก็ควรสูงกว่า ...แต่ถ้าผู้หญิงสูงกว่านี่คงเป็นเรื่องที่ไม่เหมาะสมเลย อย่างนั้นผู้ชายอาจจะเป็นผู้นำลำบากเพราะจะช้กัน” ต่อคำถามที่ว่าหากผู้ชายมีระดับการศึกษามากกว่าผู้หญิงมากมีความคิดเห็นอย่างไร ผู้ให้ข่าวสำคัญกล่าวว่า “ถ้าหมายถึงห่างกันมากจริงๆอย่างที่ถาม ก็ไม่ดีเหมือนกันนะ ผู้ชายควร (มีระดับการศึกษา) สูงกว่า แต่ก็ควรจะไม่สูงกว่าผู้หญิงมากนัก”

นาย สุรสิทธิ์ อายุ 62 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 4) มีความคิดเห็นว่า คู่สมรสควรมีระดับการศึกษาที่ใกล้เคียงกัน แต่ก็เห็นว่าเรื่องระดับการศึกษาไม่ค่อยมีความสำคัญมากนัก ไม่ว่าจะผู้ชายหรือผู้หญิงจะสูงกว่ากันก็ตาม

“ผมว่าไม่ค่อยเกี่ยวกันนะ ใครจะสูงจะต่ำกว่ากัน แต่ถ้าผู้หญิง (มีระดับการศึกษา) สูงกว่านี้เป็นได้ว่าจะมีปัญหามากกว่าผู้ชายสูงกว่า ... ที่จริงมันเป็นเรื่องของจิตใจ เข้าใจกันแล้วก็ไม่มีปัญหาหรอกนะผมว่า แต่ถ้าตัดปัญหาเท่ากันก็ดี”

นาย เด่น อายุ 32 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 5) มีความคิดเห็นว่า เรื่องการศึกษาของคู่สมรสเป็นสิ่งที่ไม่สำคัญเพราะเป็นเรื่องส่วนบุคคล ไม่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเลือกคู่สมรสหรือเป็นอุปสรรคต่อชีวิตสมรสแต่อย่างใด

“มันไม่ใช่เรื่องสำคัญนะ และไม่เกี่ยวกับการเป็นผู้นำอะไร เราเป็นผู้นำได้อยู่แล้ว ผมว่าการเรียนนี้เป็นเรื่องส่วนตัว ปัญหามันอยู่ที่คนที่เราเลือกนี้ เขาเป็นคนแบบไหนมากกว่า ไม่ค่อยเกี่ยวกับการศึกษาเท่าไร” ต่อข้อถามที่ว่าหากระดับการศึกษาเท่ากันหรือใกล้เคียงกันจะดีกว่าแตกต่างกันหรือไม่ “ผมก็ว่ามันไม่เกี่ยวกัน แต่ถ้าเท่าๆกันก็ดีจะได้หมดเรื่องไป แต่ยังไงผมก็ว่ามันไม่สำคัญ”

นาย ฉัตรชัย อายุ 67 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 6) มีความคิดเห็นในเรื่องของระดับการศึกษาของคู่สมรสว่าเป็นสิ่งที่มีความสำคัญหากคู่สมรสมีการศึกษาที่ต่างกันมากจะทำให้ไม่เข้าใจกัน เพราะว่าคุณคนที่มีการศึกษาต่างกันย่อมที่จะได้รับการอบรมขัดเกลาที่แตกต่างกันตามไปด้วย จึงทำให้อุปนิสัยใจคอ ความสนใจ ความคิดความเห็นแตกต่างกัน ฉะนั้นในด้านการศึกษาทั้งชายหญิงที่จะสมรสกันนั้นควรมีความใกล้เคียงกันหรือไม่แตกต่างกันมาก

“ยังไงผมก็ว่าผู้หญิงเรียนสูงกว่าไม่ดี และเรื่องนี้เป็นเรื่องที่ผมเห็นว่าสำคัญมาก ในความเห็นของผม ... เรียนต่างกันมากๆนี้อยู่ด้วยกันไม่ได้หรอก ถ้าผู้หญิงเรียนสูงกว่าก็แล้วกันไปใหญ่ คือเขาจะไม่ยอมฟังเรา แต่ผู้ชายสูงกว่าคงไม่เป็นไรมากนักนะ แต่เท่าๆกันมันก็คงจะดี ผมว่ายังไงถ้าผู้ชายสูงกว่าปัญหามันก็คงน้อยกว่าผู้หญิงสูงกว่านะ”

นาย นิกร อายุ 32 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 7) มีความคิดเห็นว่า คู่สมรสควรมีระดับการศึกษาที่ใกล้เคียงกัน แต่สำหรับเรื่องการศึกษานั้นก็เห็นว่าไม่ใช่เป็นเรื่องที่มีความสำคัญมากนัก ไม่ว่าจะผู้ชายหรือผู้หญิงจะมีระดับการศึกษาสูงหรือต่ำกว่ากัน แต่ถ้าทั่วไปก็เห็นว่าคู่สมรสควรมีระดับการศึกษาที่ใกล้เคียงกันหรือผู้ชายสูงกว่า

“ผมว่าเรื่องนี้ไม่เป็นไรนะไม่สำคัญหรอก เรื่องอื่นสำคัญกว่า ผู้หญิงจะสูงกว่าก็ไม่เป็นไร อยู่ที่คนนะ แต่ถ้าผู้ชายสูงกว่าก็ดีนะคือมันเหมาะสมกว่า ผู้หญิงสูงกว่าแต่ไม่สูงกว่ามากก็ไม่เป็นไรถ้ารวมๆผมก็ว่าใกล้ๆกันก็ดี เพราะการศึกษาต่างกันก็มักจะมีสังคมกันคนละแบบ”

นาย สิงห์ อายุ 21 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 8) มีความคิดเห็นว่า คู่สมรสควรมีระดับการศึกษาที่ใกล้เคียงกัน เพราะสามารถที่จะลดปัญหาทางด้านส่วนตัวและสังคมได้ เพราะบุคคลที่มีระดับการศึกษาที่ต่างกันมักจะมีความคิดเห็นต่างกัน และอาจจะไม่ได้การยอมรับจากสังคมเท่าที่ควร

“ผมว่าใกล้กันดีกว่า คือมันมีปัญหาทั้งส่วนตัวด้วยสังคมด้วย ...อย่างส่วนตัวนี้ บางทีคุยกัน เราคิดแค่นั้นเขาคิดไปโน่น คือคุยกันคนละภาษา ...เขาอาจจะคิดว่าความคิดเขาคือดีกว่าเราจะปรึกษาอะไรกันเขาก็อาจจะเอาแต่ของเขา ...ผมว่าไม่เหมาะสม ไม่ว่าใครสูงหรือต่ำกว่ากัน ...สังคมนะหรือครับ ก็อย่างมีคนถามก็อายุเขา มันอยู่กันลำบากนะครับ ผมว่าสำคัญนะเรื่องนี้ เลือกละเท่ากันดีกว่า”

นาย ใจ อายุ 27 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 9) มีความคิดเห็นว่า ผู้ชายควรมีระดับการศึกษาที่สูงกว่าหรือเท่าเทียมกับผู้หญิง หากผู้หญิงมีระดับการศึกษาที่สูงกว่าอาจจะเกิดปัญหาในการครองชีวิตสมรส แต่ในภาพรวมคู่สมรสควรมีระดับการศึกษาที่ใกล้เคียงกัน เพราะบุคคลที่มีการศึกษาต่างกันมักจะเข้าใจกันได้ยากกว่าบุคคลที่มีระดับการศึกษาที่ใกล้เคียงกัน

“ผมว่าผู้ชายสูงกว่าจะเหมาะกว่า ...ถ้าผู้หญิงสูงกว่าเขาอาจจะถือว่าเขาเก่งกว่าเรา ไม่ฟังเราจะเอาแต่ความเห็นของตัวเอง ถ้าจะไม่ให้มีปัญหาผมว่าเท่ากันดีกว่า ...ถ้าเรียนต่างกันบางทีคุยกันยากไม่ว่าใครสูงกว่าใคร ต่างกันมากๆไม่ไหวหรอกครับพี่ แต่ผมก็ว่าผู้ชายสูงกว่าจะเป็นปัญหาน้อยกว่า”

นาย จิต อายุ 18 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 10) มีความคิดเห็นว่า คู่สมรสควรมีระดับการศึกษาที่ใกล้เคียงกันหรือผู้ชายสูงกว่า ถ้าหากผู้หญิงมีระดับการศึกษาที่สูงกว่าเป็นสิ่งที่สามารถยอมรับได้ แต่ไม่ควรแตกต่างกันมากนัก และไม่ถือว่าเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญมากนัก เพราะเป็นสิ่งที่สามารถทดแทนได้ เช่น หากผู้ชายมีระดับการศึกษาที่ต่ำกว่าแต่หากมีตำแหน่งทางสังคมที่สูงก็ถือว่าทั้งคู่เหมาะสมกัน เป็นต้น แต่ในภาพรวมแล้วคู่สมรสควรมีการศึกษาที่ไม่สูงต่ำแตกต่างกันมากนัก

“ในความเป็นจริงผมว่ายากนะที่ ผมว่าถ้าผู้หญิงเขาเรียนสูงกว่าเขาน่าจะไม่เลือกเรา แต่ถ้าถามผมก็ไม่เป็นไร ถ้าห่างขนาดที่พี่ถาม (ระดับปริญญาบัณฑิตกับดุษฎีบัณฑิต) นี้คงไม่ไหวแล้วก็จริงได้ยากด้วย ...ถ้าอยู่ด้วยกันผมว่าเขาไม่ฟังเรานะคือเราสูงกว่า เขาจะฟังเรามากกว่า เท่าๆกันก็ดีกว่านะที่คือใกล้ๆกันหรือเราสูงกว่านิด”

ตารางที่ 8 : ความคิดเห็นของผู้ให้ข่าวสำคัญต่อระดับการศึกษาของคู่สมรส

ผู้ให้ข่าวสำคัญ	การศึกษาของคู่สมรส	
	ใกล้เคียงกัน	น้อยกว่า
ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 1	/	
ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 2	/	
ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 3	/	
ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 4	/	
ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 5	/	
ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 6		/
ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 7	/	
ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 8	/	
ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 9	/	
ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 10	/	

จากตารางที่ 8 ผู้ให้ข่าวสำคัญ 9 รายเห็นด้วยกับการเลือกคู่สมรสที่มีระดับการศึกษาใกล้เคียงกัน ผู้ให้ข่าวสำคัญ 1 รายคิดเห็นว่าคู่สมรสควรมีระดับการศึกษาน้อยกว่า อธิบายได้ว่าผู้ให้ข่าวสำคัญส่วนใหญ่มีค่านิยมที่จะเลือกคู่สมรสที่มีระดับการศึกษาที่ใกล้เคียงกัน

ผลการศึกษาสรุปว่า **ยอมรับสมมติฐาน** ชายไทยมุสลิมจะเลือกคู่สมรสที่มีระดับการศึกษาที่ใกล้เคียงกัน มากกว่าคู่สมรสที่มีการศึกษาน้อยกว่า

เพราะเชื่อว่าระดับการศึกษาที่แตกต่างกันของคู่สมรสมักจะทำให้เกิดปัญหาในการครองชีวิตคู่ เนื่องจากบุคคลที่มีการศึกษาแตกต่างกันมักจะมีความรู้สึกนึกคิดแตกต่างกันไปด้วย จึงทำให้ยากที่จะมีความเข้าใจกันและกัน นอกจากนี้หากฝ่ายหนึ่งมีการศึกษามากกว่ามาก

ก็อาจจะซ่มกัน โดยเฉพาะหากฝ่ายหญิงมีการศึกษาที่สูงกว่ามากอาจจะไปถึงการเป็นผู้นำของฝ่ายชายเพราะถือว่าตนเองมีความรู้มากกว่า และในความเป็นจริงเป็นการยากที่บุคคลที่มีระดับการศึกษาที่แตกต่างกันจะสมรสกัน

ผลงานทางวิชาการที่ยอมรับตามสมมติฐานโดย การศึกษาของชนิษฐา โพนกุล (2521) ศึกษาทัศนคติของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยต่อการเลือกคู่ครองและการวางแผนครอบครัว พบว่า นักศึกษามีแนวโน้มว่าจะเลือกคู่ครองที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับตน เช่น การนับถือศาสนา ฐานะทางเศรษฐกิจ การศึกษา และบุคลิกภาพ และการศึกษาของ กรพันธ์ สวัสดิ์พาณิชย์ (2537) ศึกษาปัจจัยทางสังคมที่มีผลกระทบต่อการเลือกคู่ครองของนายทหารเรือ พบว่า นายทหารเรือจะเลือกคู่สมรสที่มีระดับการศึกษาที่ใกล้เคียงกันมากกว่าที่แตกต่างกัน

สมมติฐานในการวิจัยข้อที่ 4 ชายไทยมุสลิมจะเลือกคู่สมรสที่มีรายได้ใกล้เคียงกัน มากกว่าคู่สมรสที่มีรายได้ต่างกัน

นาย แอล อายุ 70 ปี (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 1) มีความคิดเห็นว่า เรื่องรายได้ของคู่สมรสเป็นสิ่งที่ไม่มีความสำคัญ และไม่ว่าใครผู้ชายหรือผู้หญิงจะมีรายได้มากหรือน้อยกว่ากันก็ไม่คิดว่าจะเป็นปัญหาหรือเป็นอุปสรรค เพราะไม่เกี่ยวกับการใช้ชีวิตคู่

“รายได้นี่ใครจะสูงกว่ากันก็ไม่สำคัญไม่ค่อยเกี่ยวหรอกผมว่า” ต่อข้อถามที่ว่าหากผู้หญิงมีรายได้ที่สูงกว่าจะมีปัญหาในการเป็นผู้นำของผู้ชายหรือไม่ ผู้ให้ข้อมูลตอบในทันทีว่า “การเป็นผู้นำหรือผู้ตามมันไม่เกี่ยวกับรายได้ มันขึ้นอยู่กับตัวเรามากกว่า” ผู้วิจัยถามต่อว่าหากฝ่ายที่มีรายได้น้อยกว่ามีสิ่งทดแทน เช่น สถานภาพทางสังคมที่สูงกว่า จะดีหรือไม่ ผู้ให้ข้อมูลตอบกลับมาว่า “ผมว่าไม่จำเป็นต้องทดแทนอะไร เพราะผมว่ามันไม่สำคัญ คนรักกันนี่มันอยู่ที่ความเข้าใจกันและความซื่อสัตย์มากกว่า” ซึ่งผู้ให้ข้อมูลกล่าวทิ้งท้ายอย่างมั่นใจว่า “ถ้าเข้าใจกันเรื่องอื่นมันก็ไม่เป็นไร”

นาย ชัย อายุ 42 ปี (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 2) มีความคิดเห็นว่า โดยทั่วไปแล้ว เรื่องรายได้ของคู่สมรสไม่ค่อยมีความสำคัญมากนัก หากผู้หญิงมีรายได้สูงกว่าก็ถือว่าไม่เหมาะสม แต่ถ้าผู้ชายมีรายได้น้อยกว่ามีคุณสมบัติด้านอื่นทดแทนก็ถือว่าทั้งคู่มีความเหมาะสมกัน

“ผมเห็นว่าหากผู้หญิงมีรายได้สูงกว่าผมว่าไม่ค่อยดีนะ คือถ้าปกติคงไม่มีอะไรหรอก แต่ถ้าเกิดทะเลาะกันก็คงโดนลำบาก ... ไรๆคงจะชุดเรื่องต่อยกว่าของอีกฝ่ายมาว่ากัน แต่ถ้าผู้ชายสูงกว่าๆมากๆผมว่ายิ่งมากเท่าไรก็ยิ่งดี ... ผมว่าคงไม่จริงนะ (ที่ผู้ชายที่ฐานะดีแล้วจะเจ้าชู้)

ผมว่ามันอยู่ที่คนมากกว่า บางคนไม่รวยก็เจ้าชู้ก็มี แต่ถ้าผู้หญิงรวยกว่ารายได้มากกว่ามากนี่บางทีครอบครัวมันก็มีปัญหา แต่เรื่องนี้ก็ไม่สำคัญนัก เพราะว่าถ้าเรารายได้น้อยกว่าแต่มีอะไรพิเศษชดเชยก็ไม่เป็นไร ...ก็อย่างมีความรู้สูงกว่าเขาก็ถือว่าเหมาะสมกัน”

ท่านายสิบตำรวจ ลิน อายุ 95 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 3) มีความคิดเห็นว่าเป็น ในด้านรายได้ของคู่สมรสไม่ใช่ปัจจัยที่สำคัญในการตัดสินใจเลือกคู่สมรส ขึ้นอยู่กับความพอใจ ความเหมาะสมด้านอื่นๆมากกว่า

“ที่เห็นบางคนรายได้ต่างกันเยอะเขาก็อยู่กันดีไม่เห็นมีอะไร ผมว่าไม่สำคัญนะ อยู่ที่ความซื่อสัตย์ความเข้าใจกันมากกว่าเรื่องนี้มันเรื่องเล็ก” ต่อคำถามที่ว่าหากผู้ชายมีรายได้ที่สูงกว่าจะเหมาะสมกว่าหรือไม่เพราะผู้ชายต้องเป็นหัวหน้าครอบครัว ผู้ให้ข่าวสำคัญตอบว่า “ถ้าผู้ชายสูงกว่าก็ดี แต่ก็อย่างที่บอกเรื่องนี้ผมว่าไม่ค่อยจะสำคัญเท่าไร”

นาย สุรสีห์ อายุ 62 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 4) มีความคิดเห็นทางระดับรายได้ของคู่สมรสว่า ผู้ชายควรมีสูงกว่า เพราะหากผู้หญิงมีรายได้สูงกว่าจะไม่เหมาะสมเพราะว่าจะช้กันเนื่องจากผู้ชายต้องทำหน้าที่เป็นหัวหน้าครอบครัว แต่เรื่องรายได้เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญไม่มากนัก

“มันอยู่ที่จิตใจมากกว่าใครมาน้อยกว่ากันก็ไม่สำคัญมากนัก” ต่อคำถามที่ว่าหากผู้หญิงมีรายได้ที่สูงกว่าจะเป็นปัญหาในการเป็นหัวหน้าครอบครัวหรือไม่ ผู้ให้ข่าวสำคัญตอบว่า “ถ้ามองในแง่นี้ผู้ชายก็ควรมีรายได้สูงกว่า ผู้หญิงสูงกว่าไม่ดี เท่ากันก็ได้ไม่เป็นปัญหา แต่ผมก็ว่ามันสำคัญที่จิตใจ รายได้สูงต่ำกว่ากันเป็นเรื่องเล็กน้อยมาก”

นาย เต็น อายุ 32 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 5) มีความคิดเห็นว่าเป็นว่า รายได้ของคู่สมรส สูงกว่าหรือต่ำกว่าไม่มีความสำคัญแต่อย่างใด “ยิ่งมากก็ยิ่งดี ผู้หญิงสูงกว่าก็ไม่เป็นไร” ผู้วิจัยถามต่อว่าหากผู้หญิงมีรายได้ที่สูงกว่าจะมีปัญหาในการเป็นหัวหน้าครอบครัวหรือไม่เพราะผู้หญิงอาจจะถือได้ว่ารายได้ส่วนใหญ่มาจากตนเอง ผู้ให้ข่าวสำคัญตอบสวนออกมาทันทีว่า “ถ้าเขาพูดแบบนั้นก็ต้องคุยกันหน่อย ผมไม่ยอมหรอกที่ ...คือเราก็กางานด้วยไม่ใช่เขาทำคนเดียวแล้วขอเขา” ผู้ให้ข่าวสำคัญกล่าวต่อว่า “แต่จริงๆแล้วถ้าผมมีเงินเดือนหลายๆผมจะไม่ให้แฟนผมทำงาน อยากให้เขาอยู่บ้านดูแลลูกดูแลบ้าน แต่สมัยนี้หาคนเดียวลำบากก็ต้องช่วยกัน”

นาย ฉัตรชัย อายุ 67 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 6) มีความคิดเห็นว่า เรื่องรายได้ของคู่สมรสไม่มีความเกี่ยวพันต่อการตัดสินใจเลือกคู่สมรสมากนัก ไม่ว่าจะชายหญิงใครจะมีรายได้มากหรือน้อยกว่ากันก็ไม่ใช่อะไรที่สำคัญ และไม่มีความสัมพันธ์กับการเป็นผู้นำครอบครัวของผู้ชาย

“ถึงผู้หญิงจะสูงกว่าผมก็ว่าไม่เป็นไร ไม่จำเป็นที่ผู้หญิงจะต้องมีรายได้ต่ำกว่า” ต่อคำถามที่ว่าหากผู้หญิงมีรายได้ที่สูงกว่าจะเกิดปัญหากับการเป็นผู้นำครอบครัวหรือไม่ ผู้ให้ข่าวสำคัญตอบว่า “ไม่เห็นเป็นไรถึงสูงกว่าก็ไม่เกี่ยว มันขึ้นอยู่กับความรักความเข้าใจมากกว่า ...รายได้ไม่จำเป็นต้องใกล้เคียงกันยังงี้ก็ได้”

นาย นิกร อายุ 32 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 7) มีความคิดเห็นว่า รายได้ของคู่สมรสเป็นสิ่งที่ไม่มีความสำคัญ แม้ผู้หญิงจะมีรายได้ที่สูงกว่าก็เป็นสิ่งที่สามารถยอมรับได้นอกเสียจากรายได้ห่างกันมากเกินไปก็อาจจะเกิดปัญหาในการเป็นผู้นำครอบครัวได้

“สำหรับผมว่าไม่เป็นไร ผู้หญิงสูงกว่าไม่เป็นไร” ต่อคำถามที่ว่าหากผู้หญิงมีรายได้ที่สูงกว่ามากมีคิดเห็นอย่างไร ผู้ให้ข่าวสำคัญตอบว่า “ถ้าผู้หญิงมีรายได้สูงกว่ามากนั้นก็คงมีปัญหา แต่ผู้ชายสูงกว่าก็เท่าที่ไม่เป็นไร” จากนั้นผู้ให้ข่าวสำคัญกล่าวต่อไปว่า “ถ้าผมรวยมากๆผมไม่ให้แฟนทำงานผมจะให้อยู่บ้านดูแลลูก ดูแลบ้าน ไม่อยากให้ทำอะไร นี่คิดๆไว้เฉยๆ”

นาย สิงห์ อายุ 21 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 8) มีความคิดเห็นว่า “ในความเป็นจริงหากฝ่ายหญิงที่มีรายได้สูงกว่าฝ่ายชายมากๆ ฝ่ายชายก็มักจะไม่ค่อยกล้าจับแต่แรก” และผู้หลักผู้ใหญ่มักจะกล่าวเตือนว่า หากเลือกผู้หญิงที่มีรายได้สูงกว่ามากๆหากมีปัญหาอะไรเกิดขึ้นฝ่ายหญิงมักจะกล่าวในทำนองว่าฝ่ายชาย “มาแต่ตัว” แต่ในเรื่องนี้ก็อาจจะไม่เป็นปัญหาก็ได้หากว่าฝ่ายหญิงยอมรับฝ่ายชายที่มีรายได้ต่ำกว่าได้และฝ่ายหญิงนั้นเป็นคนที่มีจิตใจที่ตั้งใจจริงๆ อย่างไรก็ตามอย่างไรก็ดีในด้านระดับรายได้นี้นั้นหากกล่าวแบบทั่วๆไปคู่สมรสควรมีรายได้ใกล้เคียงกัน ต่อคำถามที่ว่าหากมีรายได้แตกต่างกันประมาณ 5,000 บาทมีความคิดเห็นอย่างไร ผู้ให้ข่าวสำคัญตอบว่า “ถ้าแค่นี้ไม่มีปัญหาครับ ถือว่าใกล้ๆกันไม่เป็นไร ... แต่ถ้าผู้ชายเป็นฝ่ายที่สูงกว่ามากๆก็ไม่มีปัญหา”

นาย ใจ อายุ 27 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 9) มีความคิดเห็นว่า รายได้ของคู่สมรสไม่มีความจำเป็นที่จะต้องใกล้เคียงกัน แต่ถ้าผู้หญิงมีรายได้สูงกว่ามากก็อาจจะเกิดปัญหาบ้างสำหรับผู้ชายหากมีรายได้ที่สูงกว่ามากๆคงไม่เกิดปัญหาแต่อย่างใด ในกรณีที่ผู้ชายมีรายได้ต่ำกว่ามากแต่มีคุณสมบัติอื่นทดแทนก็ถือว่าทั้งคู่มีความเหมาะสมกัน

“ผู้หญิงสูงกว่าไม่เป็นไรครับ อย่างห้าหกพันนี่ไม่เป็นไรเลย แต่ห่างกันหลายหมื่นผมว่าเป็นนะ คนเขามองไม่ดี แล้วผู้หญิงเองอาจจะไม่ค่อยฟังเราก็ได้ แต่เรื่องนี้ก็เป็นเรื่องส่วนตัว

คงต้องดูอย่างอื่นด้วย ...แม่ผมก็รายได้สูงกว่าพ่อนะครับ” ต่อคำถามที่ว่าหากฝ่ายหนึ่งมีรายได้น้อยกว่าจะสามารถมีสิ่งอื่นชดเชยได้หรือไม่ ผู้ให้ข่าวสำคัญตอบว่า “ได้ครับ...อย่างเช่นเรียนสูงกว่าเขา หรือรับราชการมีตำแหน่งอะไรพวกนี้ก็คงไม่เป็นไร ...ใช่ครับถือว่าเหมาะสมกันใครมาพูดอะไรไม่ได้ ...แต่รวมๆในด้านนี้เท่าๆกันก็ดี”

นาย จิต อายุ 18 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 10) มีความคิดเห็นว่า รายได้ของคู่สมรสควรมีระดับที่ใกล้เคียงกัน แม้ผู้หญิงจะมีรายได้ที่สูงกว่าก็ถือว่าเป็นสิ่งที่ยอมรับได้ เนื่องจากปัจจัยทางด้านรายได้เป็นปัจจัยที่ไม่มีความสำคัญมากนัก แม้ผู้หญิงจะสูงกว่าก็ไม่แน่ว่าจะมีผลกระทบต่อความเป็นผู้นำของผู้ชาย

“ผมว่าก็เป็นจริงยากอีก ผมว่าเขาคงไม่เลือกเรา” ต่อคำถามที่ว่าหากผู้หญิงมีระดับรายได้ที่สูงกว่าจะมีผลกระทบกับการเป็นผู้นำครอบครัวของผู้ชายหรือไม่ ผู้ให้ข่าวสำคัญตอบว่า “เราก็ต่างานไม่ได้อยู่เฉยๆ ...ถ้าให้ตีก็ใกล้เคียงกันดีกว่าและมันเป็นจริงมากกว่า ผมว่าคนจะอยู่กันได้มันขึ้นกับเรื่องอื่น ...ผมว่าความเข้าใจกันแล้วก็เรื่องศาสนาสำคัญมากกว่า”

ตารางที่ 9 : ความคิดเห็นของผู้ให้ข่าวสำคัญต่อรายได้ของคู่สมรส

ผู้ให้ข่าวสำคัญ	รายได้ของคู่สมรส		
	ใกล้เคียงกัน	แตกต่างกัน	ได้ทั้งสองลักษณะ
ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 1			/
ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 2		/	
ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 3			/
ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 4	/		
ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 5			/
ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 6			/
ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 7	/		
ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 8	/		
ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 9	/		
ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 10	/		

จากตารางที่ 9 ผู้ให้ข่าวสำคัญ 5 รายเห็นด้วยกับการเลือกคู่สมรสที่มีรายได้ใกล้เคียงกัน ผู้ให้ข่าวสำคัญ 1 รายเห็นด้วยกับการเลือกคู่สมรสที่มีรายได้แตกต่างกัน ผู้ให้ข่าวสำคัญ 4 รายเห็นด้วยกับการเลือกคู่สมรสทั้งสองลักษณะ อธิบายได้ว่าผู้ให้ข่าวสำคัญส่วนใหญ่มีค่านิยมที่จะเลือกคู่สมรสที่มีรายได้ใกล้เคียงกัน

ผลการศึกษารูปว่า **ยอมรับสมมติฐานแต่ไม่ยอมรับทั้งหมดว่า** ชายไทยมุสลิมจะเลือกคู่สมรสที่มีรายได้ใกล้เคียงกัน มากกว่าคู่สมรสที่มีรายได้ต่างกัน

ถึงแม้ว่าในภาพรวมแล้วชายไทยมุสลิมจะมีค่านิยมที่จะเลือกคู่สมรสที่มีรายได้ใกล้เคียงกัน มากกว่าคู่สมรสที่มีรายได้แตกต่างกัน แต่หากผู้ชายมีระดับรายได้ที่สูงกว่าก็ไม่ถือว่าเป็นปัญหาเท่ากับผู้หญิงมีระดับรายได้ที่สูงกว่า ที่สำคัญหากฝ่ายที่มีรายได้น้อยกว่ามีคุณสมบัติอื่นเข้ามาทดแทนก็ถือว่าเป็นสิ่งยอมรับได้และถือว่ามีเหมาะสมกัน ถึงแม้ว่าในภาพรวมชายไทยมุสลิมจะมีความคิดเห็นว่าคุณสมรสควรมีระดับรายได้ที่ใกล้เคียงกันแต่ชายไทยมุสลิมให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านนี้ค่อนข้างน้อย ฉะนั้นสมมติฐานข้อนี้จึงยอมรับได้ในบางส่วน

ผลงานทางวิชาการที่ยอมรับตามสมมติฐานโดย อัจฉรา ภาติกะวัยวัฒน์ (2521) ศึกษาการเลือกคู่ครองของข้าราชการกรุงเทพมหานคร พบว่า ข้าราชการทั้งชายและหญิงส่วนใหญ่เลือกแต่งงานกับบุคคลที่มีความรักต่อกัน ซึ่งบุคคลที่เลือกเป็นคู่ครองนี้โดยทั่วไปจะมีคุณสมบัติเหมือนหรือใกล้เคียงกับข้าราชการทางด้านอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ สถานภาพทางเศรษฐกิจ และสังคมของครอบครัว และการศึกษาของทะเลาะชิ โมะชิซุกิ (2542 : 10) กล่าวถึงการเลือกคู่ครองของชาวญี่ปุ่นไว้ว่าชาวญี่ปุ่นมีแนวโน้มในการเลือกคู่ที่จากปัจจัยต่อไปนี้คือ นิสัยและบุคลิกภาพ ความเข้ากันได้และความรู้สึก รายได้ อาชีพ และภูมิหลังครอบครัวที่ใกล้เคียงกัน

สมมติฐานในการวิจัยข้อที่ 5 ชายไทยมุสลิมจะเลือกคู่สมรสที่มีตำแหน่งทางสังคมในระดับใกล้เคียงกัน มากกว่าคู่สมรสที่มีตำแหน่งทางสังคมแตกต่างกัน

นาย แอล อายุ 70 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 1) มีความคิดเห็นว่าคุณสมรสที่มีความแตกต่างกันทางด้านตำแหน่งทางสังคมก็อาจจะเกิดปัญหาขึ้น แต่สามารถแก้ไขหรือผ่อนปรนได้ไม่ถือว่าเป็นเรื่องสำคัญนักเมื่อเทียบกับเรื่องอื่นๆ โดยพยายามเข้าใจซึ่งกันและกัน และปรับตัวเข้าหากันและหากยอมรับกันได้ก็จะมีปัญหาอย่างไร

“ผมว่ามันขึ้นอยู่กับผู้หญิงนะถ้าเขาเป็นคนดีนี่เขาก็ยอมรับเราได้ถึงแม้เราจะต่ำกว่า ผมว่ามันไม่สำคัญอะไรหรอก” ต่อข้อถามที่ว่าหากระดับการศึกษาของผู้ชายสูงกว่าจะถือ

ว่าเหมาะสมกว่าหรือไม่ ผู้ให้ข่าวสำคัญตอบว่า “ผมว่าไม่ชายหรือหญิงผมว่าเหมือนกันนะ คือเท่าๆกันมันก็ดี อย่าให้ใครรู้สึกว่าคุณมีปัญ้อย แต่ผมว่าเรื่องนี้ไม่ค่อยสำคัญนะ”

นาย ชัย อายุ 42 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 2) มีความคิดเห็นว่าคุณสมรสควรมีตำแหน่งทางสังคมที่ใกล้เคียงกัน เพราะหากมีตำแหน่งทางสังคมที่แตกต่างกันอาจจะไม่ได้การยอมรับจากบุคคลรอบข้างและสังคม

“ส่วนตัวผมว่าไม่มีปัญหาอะไรนะ หากฐานะหรือชนชั้นอะไรต่างกัน แต่ผมคิดว่าเราไปชอบผู้หญิงที่สูงกว่าพ่อแม่ญาติเขาอาจรับเราไม่ได้หรือตรงข้ามก็เหมือนกัน ผมว่าฐานะต่างกันก็ต้องอดทนให้มาก เท่ากันดีกว่านะจะได้ไม่เป็นขี้ปากชาวบ้าน คือเรื่องนี้แค่เรากับผู้หญิงผมว่าไม่มีอะไรหรอกนะ ผมว่าเป็นเรื่องสังคมมองไม่ดีมากกว่า ถ้าทนได้ก็อยู่กันได้ แต่ถ้าให้ดีก็เท่าๆกันดีกว่า”

นาย สิบตำรวจ สิ้น อายุ 95 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 3) มีความคิดเห็นว่าคุณสมรสเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญไม่มากนัก ไม่ว่าจะฝ่ายใดจะสูงหรือต่ำกว่ากัน และปัจจัยด้านนี้ถือว่าเป็นเพียงปัจจัยประกอบ

“ถ้าตัวผมๆว่ามันไม่สำคัญอะไร ขึ้นอยู่กับความพอใจของทั้งสองฝ่าย ...ใช่ผมว่าเป็นเรื่องส่วนตัว” ต่อข้อถามที่ว่าเท่าที่ผ่านมาจากประสบการณ์เคยพบคู่สมรสที่มีตำแหน่งทางสังคมแตกต่างกันแล้วเกิดปัญหาหรือไม่ ผู้ให้ข่าวสำคัญตอบว่า “ที่เคยเห็นบางคนผู้ชายเป็นสิบเอกผู้หญิงเป็นหมอเขาก็อยู่กันดีนะไม่เห็นเป็นไรก็อย่างที่ผมบอกมันเป็นเรื่องส่วนตัว ยอมรับกันได้ก็อยู่กันได้ ...ถ้าเรื่องผู้นำนี้ก็เหมือนกันอยู่ที่ว่าจะยอมกันหรือเปล่า แต่ถ้ารวมๆแล้วผู้ชายสูงกว่าก็จะเกิดปัญหาน้อยกว่าผู้หญิงสูงกว่านะผมว่า แต่เรื่องนี้ไม่ใช่เรื่องที่สำคัญหรอก เรื่องศาสนาหรือความรักนี่สำคัญกว่าเยอะเลย”

นาย สุรสิทธิ์ อายุ 62 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 4) มีความคิดเห็นว่าคุณสมรสของคู่สมรสเป็นเรื่องที่มีความสำคัญไม่มากนัก เป็นปัจจัยประกอบ แต่ถ้าเท่าเทียมกันก็มีความเหมาะสมมากกว่า และไม่จำเป็นว่าผู้ชายต้องมีตำแหน่งทางสังคมสูงกว่าผู้หญิง

“...ถ้าหมายถึงชนชั้นต้องที่อื่นเดี๋ยวโน้น มุสลิมไม่มี ...จะยังไงก็คิดว่าไม่สำคัญมันเป็นเรื่องประกอบเล็กน้อย มันขึ้นอยู่กับคนมากกว่า” ต่อข้อถามที่ว่าหากผู้หญิงมีตำแหน่งทางสังคมที่สูงกว่าผู้ชายจะเกิดปัญหาในการเป็นผู้นำครอบครัวหรือไม่ ผู้ให้ข่าวสำคัญตอบอย่างมั่นใจในทันทีว่า “ผมว่าไม่นะ ถ้าตรงข้ามนี้ยังดูไม่ดีกว่า ผู้ชายที่เหนือกว่าผู้หญิงหลายๆบางที่เจ้าชู้มีเมีย

มาก ในเรื่องนี้ ผมว่าส่วนตัวไม่เป็นไรหรอก แต่สังคมเช่นญาติพี่น้องอาจจะไม่ยอมรับฝ่ายที่
ด้อยกว่า ก็ต้องอดทน ...ใช่มั้ยงั้นเท่ากันก็ดีกว่านะ”

นาย เต่น อายุ 32 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 5) มีความคิดเห็นว่า ตำแหน่งทาง
สังคมของคู่สมรสมีความสำคัญน้อยต่อการตัดสินใจเลือกคู่สมรส เพราะปัจจัยทางด้านนี้เป็นเรื่อง
ส่วนบุคคลและเป็นเพียงปัจจัยประกอบ

“ถ้าหากเมียสูงกว่า เขารับเราได้ก็ไม่มีปัญหา ...สังคมจะมองยังไงนะหรือผม
ไม่สนใจหรอกถ้าส่วนตัวรับกันได้” ต่อคำถามที่ว่าหากตำแหน่งทางสังคมของคู่สมรสเท่ากันหรือ
ผู้ชายสูงกว่าจะเหมาะสมกว่าหรือไม่ ผู้ให้ข่าวสำคัญคนึงคิดชั่วคราวก่อนจะตอบว่า “ก็คงดีกว่าแต่ผม
ก็ว่าไม่สำคัญเท่าไร ...แต่ที่สำคัญในความเป็นจริงผมไม่กล้าจับคนที่สูงกว่า”

นาย จัตรชัย อายุ 67 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 6) กล่าวว่า ถึงแม้ชายหญิงที่จะ
สมรสกันจะมีตำแหน่งทางสังคมที่มีความแตกต่างกันก็ไม่ใช่ว่าเรื่องสำคัญหากมีความรักความเข้าใจ
กันและยอมรับกันได้ ที่สำคัญหากฝ่ายที่มีตำแหน่งทางสังคมต่ำกว่ามีสิ่งอื่นชดเชย เช่น มีรายได้ที่
สูง ก็ถือว่าเหมาะสมกันและคงไม่เกิดปัญหาในการครองชีวิตสมรสทั้งแง่ส่วนตัวและสังคม อย่างไรก็ตาม
ก็ดี หากคู่สมรสมีตำแหน่งทางสังคมใกล้เคียงกันก็เป็นเรื่องที่ดีและโอกาสที่จะเกิดปัญหาย่อม
น้อยกว่าคู่ที่มีตำแหน่งทางสังคมต่างกันมาก

“เรื่องนี้ก็เหมือนกันผมว่าไม่เกี่ยวใครจะสูงหรือต่ำกว่ากัน” ต่อคำถามที่ว่าหากมี
ตำแหน่งทางสังคมแตกต่างกันมากจะมีปัญหาในทางการยอมรับของญาติพี่น้องหรือไม่ ผู้ให้ข่าว
สำคัญตอบว่า “ญาติพี่น้องคงไม่เกี่ยว ผมว่ามันเป็นเรื่องส่วนตัว ...แต่ถ้าให้เลือกก็ต้องเลือก
ใกล้กันดีกว่าตัดปัญหาไป”

นาย นิกร อายุ 32 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 7) มีความคิดเห็นว่า ในด้านส่วนตัว
หากมีตำแหน่งทางสังคมแตกต่างกันมากคิดว่าไม่เกิดปัญหา หากผู้ชายมีตำแหน่งทางสังคมสูงก็
น่าจะจะมีปัญหาน้อยกว่าผู้หญิง (มีตำแหน่งทางสังคมสูงกว่า) แต่โดยรวมน่าจะมีปัญหาเกี่ยวกับญาติ
พี่น้องของฝ่ายที่มีตำแหน่งสูงกว่า และสังคมรอบข้างอาจจะมองไม่ดี

เมื่อผู้วิจัยตั้งคำถามเกี่ยวกับค่านิยมทางตำแหน่งทางสังคม ผู้ให้ข่าวสำคัญคนึงคิด
ชั่วคราวหนึ่งก่อนตอบว่า “ถ้าหมายถึงชนชั้นนี้ทางศาสนาไม่มีนะ” ก่อนจะกล่าวต่อไปว่า “ผมว่าผู้ชาย
สูงกว่าไม่เป็นไร แต่ผู้หญิงสูงกว่าก็ไม่ดี ตรงนี้อาจจะมีปัญหาในการเป็นผู้นำครอบครัว แต่ปัญหา
หนักๆก็คงเป็นปัญหาจากญาติพี่น้องของเขามากกว่า” ผู้ให้ข่าวสำคัญได้ให้ความเห็นที่น่าสนใจไว้

ตอนหนึ่งว่า “ผมว่าในความเป็นจริงมันไม่มีนะ คือมันไม่มีความเป็นไปได้ โดยเฉพาะผู้หญิงสูงกว่าไม่มีทาง”

นาย สิงห์ อายุ 21 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 8) มีความคิดเห็นว่า ถ้าคู่สมรสมีตำแหน่งทางสังคมแตกต่างกันโดยในส่วนตัวสามารถยอมรับได้ไม่ว่าใครจะมีตำแหน่งทางสังคมสูงหรือต่ำกว่ากัน แต่น่าจะเกิดปัญหาในการยอมรับจากสังคม

“ญาติๆคงไม่ยอม คงเห็นว่าไม่เหมาะสมกัน ส่วนตัวผมว่าไม่เป็นไร แต่ความจริงมันยาก คือผมว่ายังไงผู้หญิงก็ไม่ยอม ผมว่าถ้าผู้ชายสูงกว่าไม่น่าจะเป็นไร แต่ผู้หญิงสูงกว่าสังคมจะมองไม่ค่อยดีนะ ผมว่าเลือกแบบเดียวกับเราดีกว่าจะได้ไม่มีปัญหา” ต่อคำถามที่ว่า หากคู่สมรสมีตำแหน่งทางสังคมที่สูงกว่ามากจะมีปัญหาในการเป็นผู้นำของผู้ชายหรือไม่ ผู้ให้ข่าวสำคัญตอบว่า “ผมว่าไม่เป็นไรเป็นเรื่องส่วนตัว ปัญหาอยู่ที่สังคมและคนรอบข้าง”

นาย ใจ อายุ 27 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 9) มีความคิดเห็นว่า คู่สมรสควรมีตำแหน่งทางสังคมใกล้เคียงกันหรือผู้ชายมีตำแหน่งทางสังคมสูงกว่า หากผู้หญิงมีตำแหน่งทางสังคมที่สูงกว่ามักเกิดปัญหาในการครองชีวิตคู่ โดยเฉพาะการยอมรับจากสังคม แต่ในด้านส่วนบุคคล เช่น การเป็นหัวหน้าครอบครัวความแตกต่างทางด้านนี้ไม่น่าจะมีส่วนเกี่ยวข้อง อย่างไรก็ตามในด้านตำแหน่งทางสังคมนี้เป็นสิ่งที่สามารถชดเชยได้ เช่น ผู้ชายมีตำแหน่งทางสังคมต่ำกว่า แต่มีรายได้สูงกว่า หรือมีคุณสมบัติอื่นชดเชยก็ถือว่าทั้งคู่มีความเหมาะสมกัน

“ถ้าสูงกว่ากัน ผมว่าเป็นผู้ชายดีกว่านะครับ แต่ก็ไม่จำเป็นครับถ้ามีอะไรชดเชยอย่างที่บอก เรื่องนี้ไม่สำคัญเท่าไร ผมดูอย่างอื่นมากกว่า นอกจากจะต่างกันมากจริงๆนั้นอีกเรื่อง สำคัญที่ส่วนตัวยอมรับกันได้หรือเปล่า แต่ผมไม่ค่อยคิด ...พ่อแม่ผมหรือครับ แม่ผมน่าจะ (มีตำแหน่งทางสังคม) สูงกว่า (พ่อ) นะ”

นาย จิต อายุ 18 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 10) มีความคิดเห็นว่า ตำแหน่งทางสังคมของคู่สมรสควรมีระดับที่ใกล้เคียงกัน หรือแตกต่างกันไม่มากนักก็คงจะไม่เกิดปัญหาแต่อย่างไร ไม่ว่าชายหรือหญิงมีตำแหน่งทางสังคมสูงกว่ากันก็ไม่มีปัญหาทั้งในด้านส่วนบุคคล และด้านสังคม เพราะหากคู่สมรสยอมรับกันได้ สังคมก็ไม่น่าจะมีปัญหาเพราะเป็นเรื่องส่วนบุคคล และปัจจัยทางด้านนี้มีผลน้อยมากกับการตัดสินใจเลือกคู่สมรส แต่ถ้าตำแหน่งทางสังคมมีระดับที่ใกล้กันก็น่าจะมีปัญหาน้อยกว่าแตกต่างกัน

“ผมว่าผู้ชายไม่ต้องสูงกว่าหรอกครับ ...ถ้าปัญหาน้อยผมก็ว่าใกล้กันดีกว่า แต่ไม่น่าเป็นปัญหาถ้ารับกันได้ ถ้าไม่ต่างกันมากนักครับ ถ้าถึงขนาดเจ้าใหญ่ชายโตกับคนธรรมดา

คงไม่ไหวเหมือนกัน อ้อ...ใกล้กันก็จะได้ตัดปัญหาไป ผมว่าเป็นเรื่องไม่สำคัญนะ ถ้าให้เลือกสองอย่างก็เลือกใกล้กันดีกว่า"

ตารางที่ 10 : ความคิดเห็นของผู้ให้ข่าวสำคัญต่อตำแหน่งทางสังคมของกลุ่มสมรส

ผู้ให้ข่าวสำคัญ	ตำแหน่งทางสังคมของกลุ่มสมรส		
	ใกล้กัน	แตกต่างกัน	ได้ทั้งสองลักษณะ
ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 1	/		
ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 2	/		
ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 3			/
ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 4	/		
ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 5	/		
ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 6	/		
ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 7	/		
ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 8	/		
ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 9	/		
ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 10	/		

จากตารางที่ 10 ผู้ให้ข่าวสำคัญ 9 รายเห็นด้วยกับการเลือกคู่สมรสที่มีตำแหน่งทางสังคมใกล้เคียงกัน ผู้ให้ข่าวสำคัญ 1 รายเห็นด้วยกับการเลือกคู่สมรสทั้งสองลักษณะ อธิบายได้ว่าผู้ให้ข่าวสำคัญส่วนใหญ่มีค่านิยมที่จะเลือกคู่สมรสที่มีตำแหน่งทางสังคมใกล้เคียงกัน

และข้อมูลทางปริมาณแสดงให้เห็นว่าชายไทยมุสลิมในกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีคู่สมรสที่มีตำแหน่งทางสังคมใกล้เคียงกันมากกว่ามีคู่สมรสที่มีตำแหน่งทางสังคมแตกต่างกัน ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 11 : สถานภาพทางสังคมของคู่สมรส (กลุ่มชายที่สมรสแล้ว)

สถานภาพของคู่สมรส	จำนวน	ร้อยละ
ตำแหน่งทางสังคมระดับเดียวกัน	24	48
ตำแหน่งทางสังคมต่ำกว่า	13	26
ตำแหน่งทางสังคมสูงกว่า	13	26
รวม	50	100

จากตารางที่ 11 แสดงให้เห็นว่าชายไทยมุสลิมร้อยละ 48 มีคู่สมรสที่มีสถานภาพทางสังคมระดับเดียวกันและชายไทยมุสลิมร้อยละ 26 มีคู่สมรสที่มีสถานภาพทางสังคมต่ำกว่า และชายไทยมุสลิมร้อยละ 26 มีคู่สมรสที่มีสถานภาพทางสังคมสูงกว่า อธิบายได้ว่าชายไทยมุสลิมส่วนใหญ่มีคู่สมรสที่มีสถานภาพทางสังคมในระดับใกล้เคียงกัน

ผลการศึกษารูปว่า **ยอมรับสมมติฐานแต่ไม่ยอมรับทั้งหมดว่า** ชายไทยมุสลิมจะเลือกคู่สมรสที่มีตำแหน่งทางสังคมในระดับใกล้เคียงกัน มากกว่าคู่สมรสที่มีตำแหน่งทางสังคมแตกต่างกัน

ในภาพรวมชายไทยมุสลิมเชื่อว่าคู่สมรสควรมีตำแหน่งทางสังคมที่ใกล้เคียงกัน เพราะจะได้การยอมรับจากสังคมมากกว่าการมีคู่สมรสที่มีความแตกต่างกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากฝ่ายหญิงมีตำแหน่งทางสังคมที่สูงกว่าจะถือว่าเป็นสิ่งที่ไม่มีความเหมาะสมเพราะมักจะถูกมองในแง่ลบจากสังคม นับรวมถึงทำให้เกิดปัญหาในการเป็นผู้นำของผู้ชาย ถึงแม้ว่าชายไทยมุสลิมบางส่วนจะมีความเห็นว่าผู้ชายควรมีตำแหน่งทางสังคมที่สูงกว่าคู่สมรสก็ตาม แต่ทั้งคู่ก็ควรที่จะมีตำแหน่งทางสังคมที่ไม่แตกต่างกันมากนัก และเห็นว่าตำแหน่งทางสังคมที่ต่างกันมากนั้นสามารถมีสิ่งชดเชยกันได้ เช่น คู่สมรสที่มีตำแหน่งทางสังคมต่ำแต่มีสิ่งชดเชย เช่น มีรายได้สูงหรือมีความรักความเข้าใจกันก็เป็นสิ่งที่ยอมรับได้ ฉะนั้นสมมติฐานข้อนี้จึงยอมรับได้ในบางส่วน

ผลงานทางวิชาการที่ยอมรับตามสมมติฐานโดย เอ.ซี. แครชค็อฟ (A.C. Kerchkhoff) (Anderson , 1973 : 170 อ้างถึงใน กมลลา แสงสีทอง , 2525 : 31) กล่าวว่า ผู้ที่มีสังคมคล้ายกันหรือมีความเหมือนกันในสิ่งต่างๆ เป็นต้นว่า เชื้อชาติ ศาสนา ฐานะทางสังคม อาชีพ การศึกษา ฯลฯ มีโอกาสที่จะแต่งงานกัน เนื่องจากบุคคลที่อยู่ในลักษณะเดียวกัน มีโอกาสพบปะสังสรรค์กันมากกว่าบุคคลที่มีความต่างกัน และอาจเนื่องจากภาวะทางสังคมที่ผลักดันให้

บุคคลจำกัดวงอยู่ในกลุ่มเดียวกัน เช่น กลุ่มสีผิวเดียวกัน ลัทธิศาสนาเดียวกัน ฐานะทางเศรษฐกิจ หรือการศึกษาในระดับเดียวกัน เป็นต้น และ คิงส์เลย์ เดวิด (Kingsley Davis) (1966 : 415 อ้างถึงใน บุญลือ วันทายนต์, 2520 : 122) ได้ประมวลพื้นฐานการเลือกคู่เป็นแนวทางตมหนึ่งว่า พื้นฐานของการเลือกคู่สมรสขึ้นอยู่กับหลายปัจจัยและหนึ่งในนั้นคือวรรณะหรือชนชั้นเดียวกัน (Caste) ระดับนี้ขึ้นอยู่กับญาติตระกูลของแต่ละฝ่าย ที่ได้มาโดยชาติกำเนิด (by birth) อันสืบทอดมาแต่บรรพบุรุษ และชนชั้นเดียวกัน (Class) ระบบนี้ขึ้นอยู่กับสถานภาพสัมฤทธิ์ (achieved status) อันเกิดจากความสามารถของบุคคลในด้านต่างๆ เช่น ด้านการศึกษา เศรษฐกิจ เป็นต้น

สมมติฐานในการวิจัยข้อที่ 6 ชายไทยมุสลิมจะเลือกคู่สมรสที่มีรูปร่างหน้าตาดี มากกว่าคู่สมรสที่มีรูปร่างหน้าตาไม่ดี

นาย แอล อายุ 70 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 1) มีความคิดเห็นว่า รูปร่างหน้าตาที่ดีของคู่สมรสเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญในระดับหนึ่ง แต่ต้องพิจารณาปัจจัยอื่นประกอบ ส่วนตัวนั้นคิดว่ารูปร่างหน้าตาของคู่สมรสเพียงให้อยู่ในระดับพอใช้หรือค่อนข้างสวยเท่านั้น

“ผมว่ามันก็สำคัญนะรูปร่างหน้าตา ถ้าถึงกับซีเหวคงไม่เนิร์กแต่แรก แต่ก็ต้องดูอย่างอื่นด้วย ไม่ใช่ดูแต่หน้าตา ...ถ้าเห็นแฟนเพื่อนสวยนะหรือผมก็รู้สึกว่าเป็นผมไซค์ดึนะซี ... มันก็ภูมิใจบ้างนะถ้าเรามีแฟนสวย” ต่อข้อถามที่ว่าคิดเห็นอย่างไรกับผู้หญิงที่สวยมักจะจิตใจไม่ค่อยดี ผู้ให้ข่าวสำคัญกล่าวว่า “ก็อาจจะมีส่วนจริงบ้าง ผมว่าบางที่มีแฟนสวยเราก็ต้องทำใจ”

นาย ชัย อายุ 42 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 2) มีความคิดเห็นว่า รูปร่างหน้าตาที่ดีมีความสำคัญต่อการเลือกคู่สมรส เพราะเป็นสิ่งที่สามารถสร้างความประทับใจเมื่อแรกพบเห็น แต่ก็จะต้องพิจารณาปัจจัยอื่นๆประกอบด้วย

เมื่อผู้วิจัยสอบถามด้านค่านิยมในด้านรูปร่างหน้าตาของคู่สมรส ผู้ให้ข่าวสำคัญครุ่นคิดอยู่นานก่อนจะกล่าวว่า “ผมว่ามันก็สำคัญ ผมว่าทุกๆไปคงต้องดู คือมันเห็นง่าย แต่ก็ต้องดูอย่างอื่นประกอบ พอรู้นิสัยใจคอกัน หากไม่ดีก็คงไม่เลือกแน่ๆ แต่คนสวยก็ต้องมีภาษีมากกว่า แต่ที่จริงการตัดสินใจมันอยู่ที่ความเข้าใจมากกว่ารูปร่างหน้าตา แต่ตอนแรกมันก็ต้องดูด้านนี้กันก่อน ยังไงก็คงมองกันที่นิสัยเป็นสำคัญ ถ้าจากที่เห็นนะครับ ถ้าดูแต่สวย (ละเลยเรื่องนิสัย) มักจะมีปัญหา” ต่อข้อถามที่ว่าผู้ให้ข่าวสำคัญชอบผู้หญิงลักษณะเช่นใด ผู้ให้ข่าวสำคัญตอบยิ้มๆว่า “ไม่ต้องสวยนัก ผมชอบคนน่ารัก”

ท่านายสิบตำรวจ สิบ อายุ 95 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 3) มีความคิดเห็นว่า เรื่องรูปร่างหน้าตาของคุณสมรสเป็นเพียงปัจจัยประกอบการพิจารณา การที่บุคคลใช้ชีวิตร่วมกันอย่างมีความสุขในด้านนี้ถือว่ามีส่วนเกี่ยวข้องกับน้อยมาก

“ถ้าดูแต่สวยอย่างเดียวผมว่าอยู่กันไม่ได้ต้องดูประกอบ คือความสวยความงามก็ต้องดูแต่ไม่สำคัญเท่าไร” เมื่อพุดจบผู้ให้ข่าวสำคัญชี้ให้ดูภาพภรรยาที่ผนังของบ้าน “ดูซินี้สวยไหม ... ในเรื่องนี้ถึงผู้ใหญ่เขาเลือกให้เขาก็ดูไม่ใช่ไม่ดูเขาจะดูทุกอย่างเลย แต่ความสำคัญมันน้อยกว่าเรื่องศาสนา คนเราอยู่ด้วยกันทั้งชีวิตนี้ความประพฤตินิสัยใจคอมันสำคัญกว่าจะอยู่ได้หรือไม่ได้ก็ตรงนี้”

นาย สุรสิทธิ์ อายุ 62 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 4) มีความคิดเห็นว่า รูปร่างหน้าตาของคุณสมรสไม่ใช่เป็นสิ่งสำคัญ เป็นเพียงปัจจัยประกอบ เพราะบุคคลที่จะใช้ชีวิตร่วมกันนั้นไม่มีความเกี่ยวข้องกับเรื่องรูปร่างหน้าตาที่ดี

“คนสวยบางที่แต่งตัวเก่งใช้เงินเปลืองมีเงินไม่พอใช้ เลือกรหน้าตาธรรมดาดีกว่า คนสวยบางที่ก็เข้าชู้อยู่กับเราไม่นาน บางที่ทะเลาะงัวให้อายเอาใจตลอดเวลา เลือกรธรรมดาแต่จิตใจดี ชีวิตมันจะดีกว่า ผมว่าเรื่องนี้ไม่สำคัญอะไรคือดูบ้างแต่ดูนิสัยมากกว่า ... การใช้ชีวิตร่วมกันเป็นเรื่องของความดี รูปร่างหน้าตาเป็นเพียงสิ่งภายนอก จิตใจสำคัญกว่า”

นาย เต๋น อายุ 32 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 5) มีความคิดเห็นว่า รูปร่างหน้าตาที่ดีของคุณสมรสเป็นปัจจัยที่สำคัญ ถือเป็นปัจจัยแรกๆที่พิจารณาในการตัดสินใจเลือกคุณสมรส แต่ต้องดูปัจจัยอื่นประกอบโดยเฉพาะในด้านศาสนา

“สำคัญผมว่าสำคัญนะ ผมชอบผู้หญิงที่ผิวขาว ... คือถ้าขนาดชีวิตนี้แหละนี้ไม่ไหวจริงๆ” ต่อข้อถามที่ว่าหากคุณสมรสที่รูปร่างหน้าตาดีจะทำให้เกิดความมั่นใจในการเข้าสังคมหรือไม่ ผู้ให้ข่าวสำคัญตอบว่า “แน่นอนของธรรมดาอยู่แล้วเรื่องนี้ ... ผมว่าไม่จริงนะที่ว่าคนสวยส่วนใหญ่จิตใจไม่ดีแล้วแต่คนผมดูเป็นคนๆไป ผมดูสองอย่างหลักๆก็เรื่องศาสนาแล้วก็ความสวยนี่แหละ”

นาย จัตรชัย อายุ 67 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 6) มีความคิดเห็นในด้านรูปร่างหน้าตาของคุณสมรสว่า สำหรับเรื่องรูปร่างหน้าตาขอให้พอใช้ได้ไม่ถึงกับชีวิตนี้เหรจนเกินไปเท่านั้น ด้านรูปร่างหน้าตาที่สวยงามเป็นเพียงปัจจัยเสริม ไม่ใช่ปัจจัยหลักในการตัดสินใจในการเลือกคุณสมรสแต่อย่างใด แต่หากหน้าตาไม่ดีเอาเสียเลยก็คงจะไม่มีคามสนใจตั้งแต่แรกแล้วก็คงจะยากที่จะมีสัมพันธ์ต่อไป

“เรื่องเล็ก ไม่สำคัญอะไรสวยไม่สวย แต่สวยก็ดีกว่า ต้องดูอย่างอื่นอีกเยอะ แต่ผมไม่ค่อยสนใจหรอก ...แต่ถ้าชี้เหรุมาก็ไม่ไหว อ้อ...ถ้าไม่สวยเลยก็คงไม่อยากจะรู้จักแต่แรกเหมือนกัน เขาเป็นว่าให้ใช้ได้อย่าชี้เหรุมเกินไป”

นาย นิกร อายุ 32 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 7) มีความคิดเห็นว่า รูปร่างหน้าตาที่ดีของคู่สมรสเป็นปัจจัยที่สำคัญและเป็นสิ่งที่พิจารณาเป็นอันดับแรกๆ แต่ต้องดูปัจจัยอื่นๆประกอบ โดยเฉพาะด้านศาสนา

“ผมว่าสำคัญนะเรื่องรูปร่างหน้าตา แต่ต้องดูอย่างอื่นประกอบ ไม่ใช่เอาแค่สวยอย่างเดียว” ต่อคำถามที่ว่าผู้หญิงรูปร่างหน้าตาดีมักจิตใจไม่ดีมีความคิดเห็นอย่างไร ผู้ให้ข่าวสำคัญตอบว่า “ผมไม่เชื่อนะ ผมว่าอยู่ที่คนมากกว่า” ผู้วิจัยถามต่อว่าหากมีภรรยารูปร่างหน้าตาดีจะทำให้เกิดความมั่นใจเวลาเข้าสังคมมากกว่ามีภรรยารูปร่างหน้าตาไม่ดีหรือไม่ ผู้ให้ข่าวสำคัญตอบว่า “ผมว่าไม่ใช่ละ ไม่จำเป็นเลย”

นาย สิงห์ อายุ 21 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 8) มีความคิดเห็นในด้านรูปร่างหน้าตาว่าเป็นสิ่งที่มีความสำคัญแต่ไม่มากนัก กล่าวคือให้รูปร่างหน้าตาพอใช้ได้ ถ้าไม่สวยถึงกับชี้เหรุมก็จะเกิดความไม่มั่นใจในการเข้าสังคม ผู้หญิงที่สวยมากๆมักจะอยู่หรือครองชีวิตคู่กันไม่ได้นาน เพราะฝ่ายหญิงจะถือว่าตนเองสวย และอาจจะมียุคคนอื่นมาติดพันมาก แต่หากว่าหน้าตาดีและนิสัยก็ดีถือว่าเป็นสิ่งที่ดียิ่งแต่ตนเองก็ไม่ได้คาดหวังว่าจะเจอคู่สมรสที่สมบูรณ์แบบเช่นนั้นจริงๆ

“คนสวยที่นิสัยดีผมก็ว่าเยอะนะครับ คงไม่เกี่ยวกัน แต่บางคนก็มีคนมาชอบเยอะอาจจะอยู่กับเราไม่นาน ...ถ้าอย่างที่ผมชอบก็มีน้ำมีนวล ลูกครึ่งหน่อย ...ผิวขาวก็ดีครับ นิสัยก็สำคัญ ต้องดูประกอบหลายๆอย่าง แต่สวยด้วยดีด้วยก็แจ่มเลย แต่ผมก็ไม่ได้หวังขนาดนั้น ให้ดูดีหน่อยนิสัยดีก็พอแล้วครับ ไม่ได้หวังอะไรขนาดนั้น” ต่อคำถามที่ว่าหากมีคู่สมรสที่หน้าตาดีจะเกิดความมั่นใจมากขึ้นในการออกสังคม ผู้ให้ข่าวสำคัญตอบว่า “ผมว่าก็มีบ้างนะ...แต่ผมไม่ค่อยชอบนะถ้าใครมามองแฟนผมมากๆ”

นาย ใจ อายุ 27 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 9) มีความคิดเห็นว่า รูปร่างหน้าตาของคู่สมรสเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญไม่มากนัก เป็นปัจจัยประกอบอย่างหนึ่งในการตัดสินใจ เนื่องจากมีปัจจัยทางด้านอื่นที่มีความสำคัญมากกว่า เช่น ปัจจัยทางด้านศาสนา

“ดูบ้างให้ดูดีหน่อย ไม่ต้องสวยมากมายอะไร ...ขอให้อย่างถึงขนาดชี้เหรุมถ้าชี้เหรุมนี้ผมไม่ไหวเหมือนกัน” ต่อคำถามที่ว่าคิดเห็นอย่างไรกับคำกล่าวที่ว่าคนสวยมักนิสัยไม่ค่อยดี ผู้ให้ข่าวสำคัญตอบว่า “ผมว่าไม่จริงนะผมไม่เชื่อ ...ผมดูอย่างอื่นมากกว่าอย่างเรื่องศาสนา”

นาย จิต อายุ 18 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 10) กล่าวว่า ความสวยงามของรูปร่างหน้าตาเป็นสิ่งที่สำคัญ ในขั้นแรกคนจะชอบกันหรือคบกันแบบชั่ววูบเรื่องหน้าตามีส่วนเกี่ยวข้องเป็นอย่างมาก หากรูปร่างหน้าตาไม่ดีก็ยากที่จะมีความสัมพันธ์ต่อเนื่องไปสู่ความรักหรือการแต่งงาน แต่ไม่ได้หมายความว่าดูที่หน้าตาเพียงอย่างเดียวแต่ต้องดูปัจจัยอื่นๆประกอบด้วย เช่น ศาสนา การศึกษา ความเข้าใจกัน เป็นต้น

“ผมดูเป็นอย่างไรแต่ไม่ได้หมายความว่าสำคัญที่สุดนะครับ แต่ก็สำคัญเพราะเจอกันก็ต้องดูเรื่องนี้ก่อน ...ถ้าไม่สวยเราจะไม่ชอบแต่แรกครับ คือจะไม่ดูอะไรต่อ ถ้าสวยแล้วก็ค่อยศึกษากัน ถ้าดีก็ค่อยเลือก ...ไม่เกี่ยวกับออกสังคมแล้วรู้สึกดีหรือครับ พุดไม่ถูก” ต่อข้อถามที่ว่าผู้ให้ข่าวสำคัญชอบผู้หญิงที่มีรูปร่างหน้าตาอย่างไร ผู้ให้ข่าวสำคัญยิ้มแล้วตอบว่า “ตามๆ รูปร่างดีๆครับ” ผู้วิจัยถามต่อว่า “แบบนี้เอง...ม (อดีตพิธีกรรายการโทรทัศน์รายการหนึ่ง) ไซ้ไหม” ผู้ให้ข่าวสำคัญพยักหน้ารับคำ

ตารางที่ 12 : ความคิดเห็นของผู้ให้ข่าวสำคัญต่อรูปร่างหน้าตาของคุณสมรส

ผู้ให้ข่าวสำคัญ	รูปร่างหน้าตาของคุณสมรส		
	ดี	ไม่ดี	ได้ทั้งสองลักษณะ
ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 1	/		
ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 2	/		
ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 3	/		
ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 4	/		
ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 5	/		
ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 6	/		
ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 7	/		
ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 8	/		
ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 9	/		
ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 10	/		

จากตารางที่ 12 ผู้ให้ข่าวสำคัญทั้ง 10 รายเห็นด้วยกับการเลือกคู่สมรสที่มีรูปร่างหน้าตาดี อธิบายได้ว่าผู้ให้ข่าวสำคัญมีค่านิยมที่จะเลือกคู่สมรสที่มีรูปร่างหน้าตาดี

ซึ่งข้อมูลเชิงปริมาณก็แสดงให้เห็นว่าชายไทยมุสลิมในกลุ่มตัวอย่าง (กลุ่มชายโสด) ให้ความสำคัญกับรูปร่างหน้าตาของคู่สมรสดังตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ 13 : รูปร่างหน้าตาที่ดีกับการตัดสินใจเลือกคู่สมรส (กลุ่มชายโสด)

รูปร่างหน้าตา	จำนวน	ร้อยละ
มีความสำคัญอย่างมาก	16	32
มีความสำคัญบ้างไม่มากนัก	27	54
ไม่มีความสำคัญเลย	7	14
อื่นๆ	-	-
รวม	50	100

จากตารางที่ 13 แสดงให้เห็นว่าชายไทยมุสลิมร้อยละ 32 ให้ความสำคัญต่อรูปร่างหน้าตาของคู่สมรสมาก และชายไทยมุสลิมร้อยละ 54 ให้ความสำคัญต่อรูปร่างหน้าตาของคู่สมรสไม่มากนัก และชายไทยมุสลิมร้อยละ 14 ไม่ให้ความสำคัญต่อรูปร่างหน้าตาของคู่สมรส อธิบายได้ว่าชายไทยมุสลิมส่วนใหญ่มีค่านิยมที่จะเลือกคู่สมรสที่มีรูปร่างหน้าตาดี

ผลการศึกษารูปว่า **ยอมรับสมมติฐาน** ชายไทยมุสลิมจะเลือกคู่สมรสที่มีรูปร่างหน้าตาดี มากกว่าคู่สมรสที่รูปร่างหน้าตาไม่ดี ถึงแม้ชายไทยมุสลิมมีค่านิยมที่จะเลือกคู่สมรสที่หน้าตาดีแต่เป็นปัจจัยประกอบ ชายไทยมุสลิมเชื่อว่ารูปร่างหน้าตาที่ดีนั้นเป็นสิ่งที่ดึงดูดใจและนำไปสู่ความสัมพันธ์ที่ลึกซึ้ง นอกจากนี้หากมีคู่สมรสที่หน้าตาไม่ดีถึงแม้ในส่วนบุคคลอาจจะไม่เกิดปัญหาแต่ก็จะไม่มีความมั่นใจในการเข้าสังคมได้ ในภาพรวมแล้วชายไทยมุสลิมจะเลือกคู่สมรสที่รูปร่างหน้าตาดีมากกว่าคู่สมรสที่มีรูปร่างหน้าตาไม่ดี ฉะนั้นจึงยอมรับในสมมติฐานข้อนี้

ผลงานทางวิชาการที่ยอมรับตามสมมติฐานโดย การศึกษาของ แฮ็ทฟิลด์ (Hatfield) และ แร็ปสัน (Rapson) (1996 : 16) พบว่า คุณลักษณะสำคัญของคู่สมรสของชายและหญิงทั่วไปให้ความสำคัญต่อ ความรัก บุคลิกลักษณะและความมั่นคงทางอารมณ์ เป็น

พื้นฐานในการเลือกคู่ครอง ข้อแตกต่างระหว่างชายหญิงในการเลือกคู่สมรสคือ ชายจะให้ความสำคัญต่อสุขภาพและรูปร่างหน้าตาของคู่สมรสมากกว่าผู้หญิง และการศึกษาของ ทะคะชิ โมะชิซึกิ (2542 : 10) พบว่า ผู้ชายญี่ปุ่นมีแนวโน้มในการเลือกคู่ครองจากปัจจัยทางด้านรูปร่างหน้าตาของคู่สมรสเป็นปัจจัยที่ความสำคัญอย่างหนึ่ง และในหนังสือ ตำราครอบครัวสัมพันธ์ (2524 : 133) กล่าวถึง นักศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒน์ ได้ไปสัมภาษณ์คู่สมรส ชาย 34 คน หญิง 62 คน ซึ่งมีอาชีพและฐานะต่างๆกันว่าใช้เกณฑ์อะไรเลือกคู่ครอง ได้รับเลือกเกณฑ์ “รูปร่างหน้าตาดี” ว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญ

สมมติฐานในการวิจัยข้อที่ 7 ชายไทยมุสลิมจะเลือกคู่สมรสจะเลือกคู่สมรสที่มีศาสนาเดียวกัน มากกว่าเลือกคู่สมรสที่ศาสนาต่างกัน

นาย แอล อายุ 70 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 1) มีความคิดเห็นว่า ศาสนาเป็นสิ่งที่มีความสำคัญมากในการเลือกคู่สมรสของชาวมุสลิม และเป็นสิ่งที่ไม่สามารถละเลยได้ และเป็นสิ่งที่จำเป็นมากที่คู่สมรสควรมีศาสนาเดียวกันแต่ก็ควรพิจารณาปัจจัยอื่นๆประกอบด้วย

“ภรรยาผมตอนแรกเขาก็เป็นคนต่างศาสนานะ อยู่กินกัน 3 – 4 เดือนนี่เขาถึงเปลี่ยนเข้ามา ...ไม่หรอกผมไม่เคยบังคับเขาเพราะการรับอิสลามต้องสมัครใจ ...กลางดึกเขาปลุกผมขึ้นมาแล้วก็บอกว่าจะรับอิสลาม ผมก็เริ่มสอนศาสนาให้เขาตั้งแต่นั้น ไม่จำเป็นหรอกที่จะต้องเป็นมุสลิมแต่ดั้งเดิม เพราะเป็นเรื่องที่สอนกันได้ คือถ้าคนมันรักกันมันก็พออยู่กันได้นะ แต่ถ้าศาสนาเดียวกันมันก็จะดีที่สุดนะ ...พ่อเขา (พ่อของภรรยา)ไม่มีปัญหาแต่แม่ของภรรยาผมนี่แกร็บผมไม่ได้เลย แกเกลียดผมจนตาย คือเรื่องศาสนานี้ะถึงตัวเรา (ส่วนตัว) รับได้แต่สังคมรอบข้างญาติพี่น้องนี่เขารับไม่ได้หรอก ”

นาย ชัย อายุ 42 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 2) มีความคิดเห็นว่า คู่สมรสควรมีศาสนาเดียวกัน เพราะหากคู่สมรสมีศาสนาต่างกันนอกจากจะมีปัญหาทางด้านส่วนบุคคลแล้วยังมีปัญหากับการยอมรับของสังคมด้วย

“...(ต่างศาสนา) อยู่กันไม่ยัด ประเด็นแรกต้องตกลงกันก่อน ส่วนใหญ่เป็นเรื่องญาติพี่น้องมักจะไม่ยอม ผมคิดว่าส่วนตัวไม่ค่อยมีปัญหาอะไรนักถ้าแค่เป็นแฟนนะครับ ตอนช่วงผมเรียนผมมีแฟนคนหนึ่ง สิบกว่าปีมาแล้ว ...ใช้ครับนับถือศาสนาพุทธ ตอนเป็นแฟนกันแรกๆก็ไม่ได้คิดอะไรหรอกเรื่องศาสนา แต่พอคบกันนานๆคิดถึงเรื่องแต่งงานก็เริ่มไม่สบายใจ ทางบ้านเขาเคร่งคริบ เป็นเปรียญ 7 ประโยค ดูเขาเข้าถึงศาสนาเขาจริง เขาไม่ดูอะไรเลย แม่เขาขออย่างเดียวเรื่องศาสนา อยากดีมีเงิน ทำงานอะไรเป็นยังไงเขาไม่สน ตอนนั้นผมก็คิดไปต่างๆครับคนรัก

กัน แต่ผมไม่อยากจะทำร้ายคนที่ผมรัก แม่เขาเรียกไปพูดเลยครับว่าให้มาอยู่กับเขา แต่เรื่องศาสนาเป็นเรื่องใหญ่ ในที่สุดก็เลิกกัน ตอนเขาแต่งงานเขาก็เชิญผม เขามีลูกก็เชิญ... ผมไม่ไปหรอก เขาก็รู้กันอยู่ว่าเรารู้สึกต่อกันอย่างไร แต่มันเป็นไปไม่ได้ ทุกวันนี้ก็อยู่กับเด็ก (นักเรียน) ไม่ได้คิดอะไร ศาสนาเป็นเรื่องสำคัญมากถ้าศาสนาเดียวกันนี่จะดีที่สุดปัญหาหมักก็จะน้อย”

จ่านายสิบตำรวจ สีน อายุ 95 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 3) มีความคิดเห็นว่ศาสนาของคู่สมรสเป็นเรื่องที่มีความสำคัญมาก แต่คู่สมรสไม่จำเป็นต้องเป็นมุสลิมแต่ดั้งเดิม เพราะสามารถสอนหรือเรียนรู้กันได้ การที่มีคู่สมรสที่ต่างศาสนากันนั้นจะถือเป็นบาปและอาจจะทำให้ความศรัทธาและการปฏิบัติย่อหย่อนลง ฉะนั้นจึงเป็นเรื่องที่ไม่สมควรที่จะมีคู่สมรสที่นับถือศาสนาอื่น

“คนจะใช้ชีวิตร่วมกันนี้ต่างศาสนาอยู่ด้วยกันไม่ได้หรอก ความคิดต่างกันความเชื่อต่างกันมันก็อยู่ด้วยกันไม่ได้ เรื่องศาสนานี้ไม่ได้เรื่องอื่นพอผ่อนปรนกันได้บ้างเพราะชาวมุสลิมจะให้เรื่องศาสนาเป็นอันดับแรก ถ้าตรงนี้ไม่ได้ก็ไม่ต้องพูดถึงเรื่องอื่น เพราะอยู่ด้วยกันไม่ได้แน่ๆ”

นาย สุรสีห์ อายุ 62 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 4) มีความคิดเห็นต่อศาสนาของคู่สมรสว่ เป็นเรื่องที่มีความสำคัญมาก และทั้งคู่ควรที่จะมีศาสนาเดียวกัน หากมีศาสนาที่ต่างกันจะมีชีวิตคู่ร่วมกันได้ลำบากทั้งการยอมรับของสังคม และการใช้ชีวิตในส่วนตัวเพราะมีวิถีปฏิบัติต่างกัน เนื่องจากศาสนาอิสลามเป็นศาสนาที่มีข้อกำหนดในทุกขั้นตอนของชีวิตอย่างละเอียดอ่อน จึงยากที่จะมีชีวิตที่ราบรื่นหากแต่งงานกับบุคคลที่ต่างศาสนา และญาติพี่น้องของทั้งสองฝ่ายย่อมที่จะเข้ากันได้ไม่สนิทและไม่สามารถเข้าร่วมพิธีกรรมต่างๆของแต่ละฝ่ายได้

“สำหรับอิสลามศาสนาเป็นเรื่องที่สำคัญที่สุด การเลือกคู่ก็เช่นกัน ที่จำเป็นจะต้องเลือกคนศาสนาเดียวกัน ไม่ต้องถึงแต่งงานหรอก เป็นแฟนก็ห้าม เรื่องศาสนาถึงตัวเองจะรับได้ พี่น้องก็ไม่มีทางรับได้ ยิ่งไงก็ต้องเปลี่ยนเข้ามาก่อนไม่มีทางอื่น เพราะศาสนาบัญญัติไว้ละเอียดต่างศาสนากันอยู่ด้วยกันไม่ได้หรอก” ต่อข้อถามที่ว่าเคยพบเห็นคู่สมรสที่มีศาสนาต่างกันแล้วอยู่ด้วยกันได้หรือไม่ ผู้ให้ข่าวสำคัญตอบว่า “ก็เคยเห็นบ้างแต่มีไม่มาก”

นาย เค้น อายุ 32 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 5) มีความคิดเห็นว่ เรื่องศาสนาเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดในการเลือกคู่สมรสของชาวมุสลิม และไม่สามารถมีสิ่งทดแทนได้ คู่สมรสจะต้องเป็นชาวมุสลิมเท่านั้น

“ถ้าเป็นมุสลิมแต่ดั้งเดิมก็จะดีมาก คือผมเชื่อเรื่องสายเลือดนะ” ต่อข้อถามที่ว่าหากผู้หญิงดีพร้อมทุกอย่างแต่ต่างศาสนาจะรับได้หรือไม่ ผู้ให้ข่าวสำคัญตอบว่า “ต้องเปลี่ยนเข้า

มาก่อน แต่ถ้าเป็นมุสลิมมาแต่ดั้งเดิมก็ไม่ต้องสอน ...คือถ้าเทียบกับคนที่ดีทุกอย่างแต่ต่างศาสนาให้ผมเลือกกับเป็นสายเลือดมุสลิมต่อให้ไม่ดีแคไหนผมก็จะเลือก (มุสลิมด้วยกัน) คือถ้ามีเลือดมุสลิมไม่ดีแคไหนผมก็คิดว่าพอสอนกัน (ให้กลับตัว) ได้”

นาย ฉัตรชัย อายุ 67 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 6) มีความคิดเห็นว่า ศาสนาของคู่สมรสเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุด ต่างศาสนาอยู่ร่วมกันลำบาก คู่สมรสจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีศาสนาเดียวกัน

“ไม่จำเป็นต้องเป็นมุสลิมแต่ดั้งเดิมก็ได้ แต่ถ้าจะแต่งงานก็ต้องเปลี่ยนเข้ามาก่อน อย่างนี้ผมไม่ถึง สอนกันได้ แต่เรื่องศาสนายังไงก็สำคัญที่สุดต่อให้ดีทุกอย่างแต่คนละศาสนาผมก็ไม่เลือก อยู่กันลำบากไม่ไหวหรอก ญาติพี่น้องยังงัยกับไม่ได้”

นาย นิกร อายุ 32 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 7) มีความคิดเห็นว่า ศาสนาของคู่สมรสเป็นสิ่งที่จะต้องนำมาพิจารณาเป็นอันดับแรก และถือว่าเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญที่สุดในการตัดสินใจเลือกคู่สมรส หากมีศาสนาที่แตกต่างกันปัจจัยอื่นก็ไม่จำเป็นที่จะต้องนำมาพิจารณาและไม่สามารถมีสิ่งอื่นมาทดแทนได้

“ศาสนาสำคัญที่สุดอะไรก็ทดแทนไม่ได้ ต่อให้ดีแคไหน ถ้าต่างศาสนาก็ไม่เอาครับ ...คืออิสลามจะมีขั้นตอนวิถีปฏิบัติที่ละเอียดต่างศาสนาอยู่ด้วยกันไม่ได้หรอกครับ ถ้าต่างศาสนาแล้วอย่างอื่นก็ต้องดูกันเลย ตัดออกไปเลย มันไม่มีทางเป็นจริงอยู่แล้วครับถ้าแบบนั้น ...ผมจะดูเป็นอย่างแรก” ผู้วิจัยถามต่อไปเกี่ยวกับศาสนาบิดามารดาของผู้ให้ข่าวสำคัญ ผู้ให้ข่าวสำคัญเล่าว่า “...อย่างพ่อผมก็ถือพุทธแล้วเปลี่ยนเข้ามาแล้วก็เปลี่ยนกลับไปอีก”

นาย สิงห์ อายุ 21 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 8) มีความคิดเห็นว่า ศาสนาเป็นสิ่งที่มีความสำคัญที่สุด หากจะตัดสินใจเลือกคู่สมรสจำเป็นอย่างยิ่งที่คู่สมรสจะต้องนับถือศาสนาอิสลาม หากเป็นบุคคลที่นับถือศาสนาอื่นก็ต้องรับอิสลามโดยศรัทธา คู่สมรสที่มีศาสนาแตกต่างกันก็ยากที่จะอยู่ร่วมกันได้ และไม่สามารถจะมีสิ่งใดมาทดแทนได้หากมีศาสนาที่แตกต่างกัน

“บาปหนักแต่งกับคนต่างศาสนา ไม่ได้หรอกครับ” ต่อข้อถามที่ว่าหากสมรสกับคนต่างศาสนากันจะทำให้ความศรัทธาของตนเองลดลงหรือไม่ ผู้ให้ข่าวสำคัญตอบกลับมาทันทีว่า “ไม่ครับ แต่มันบาป และมีปัญหาทั้งส่วนตัวและสังคมด้วย” ผู้วิจัยถามต่อว่าหากผู้หญิงดีทุกอย่างแต่ต่างศาสนากันสามารถยอมรับได้หรือไม่ ผู้ให้ข่าวสำคัญตอบว่า “เรื่องศาสนาไม่มีอะไร ทดแทนได้หรอกที่ ต้องศาสนาเดียวกันเท่านั้นครับ คือถ้าศาสนาต่างกันนี้จะถือว่าดีทุกอย่างไม่ได้”

นาย ใจ อายุ 27 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 9) มีความคิดเห็นว่า คู่สมรสควรจะนับถือศาสนาเดียวกัน และถือว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญมากที่สุดใน การตัดสินใจเลือกคู่สมรส และไม่สามารถมีสิ่งอื่นมาทดแทนได้ เนื่องจากเป็นบาปเพราะเป็นการผิดข้อห้ามตามหลักศาสนา และจะไม่มีทางได้การยอมรับจากญาติพี่น้อง นอกจากนี้บุคคลที่มีศาสนาต่างกันจะมีวิถีปฏิบัติและความเชื่อที่แตกต่างกันจึงยากที่จะอยู่ร่วมกันได้

“ต่างศาสนาอยู่ด้วยกันไม่ได้แน่ครับ ต่อให้มีใครรับได้พี่น้องก็รับไม่ได้ ยิ่งไงเราก็ไปทางเขาไม่ได้อยู่แล้ว ก็ต้องให้เขาเปลี่ยนเข้ามา” ต่อข้อถามที่ว่าหากเป็นคนรักต่างศาสนา กันจะสามารถยอมรับได้หรือไม่ ผู้ให้ข่าวสำคัญตอบว่า “แฟนผมก็ถือพุทธครับ แค่แฟนรับได้แต่แต่งงานกันนี้ไม่ได้แน่” ผู้ให้ข่าวสำคัญกล่าวเสริมว่า “ที่ผ่านมาแฟนผมเป็นพุทธทั้งนั้น” ผู้วิจัยสอบถามต่อว่า ที่ผ่านมาเคยมีคนรักในชุมชนมัธยมศึกษานาคหรือเป็นบุคคลที่นับถือศาสนาอิสลามหรือไม่ ผู้ให้ข่าวสำคัญตอบว่า “...ในชุมชนหรือมุสลิมด้วยกันนี้ไม่เคยมีครับ”

นาย จิต อายุ 18 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 10) มีความคิดเห็นว่า คู่สมรสควรนับถือศาสนาเดียวกัน และปัจจัยทางด้านนี้ถือว่าเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญที่สุดในการตัดสินใจเลือกคู่สมรส แต่ถ้าคบหากันในระดับของคนรักแม้ต่างศาสนาก็เป็นสิ่งที่ยอมรับได้ แต่หากจะสมรสกันจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเปลี่ยนศาสนาเข้ามาก่อน และปัจจัยนี้เป็นปัจจัยที่ไม่สามารถมีสิ่งอื่นมาทดแทนได้ไม่ว่ากรณีใดๆ เพราะนอกจากส่วนบุคคลจะยอมรับกันไม่ได้แล้ว สังคมก็ไม่ยอมรับ เพราะความเชื่อ ความคิดวิถีปฏิบัติมีความแตกต่างกัน

“ศาสนาผมให้สำคัญที่สุดเลยครับ” ต่อข้อถามที่ว่าหากคู่สมรสมีความเพียบพร้อมทุกอย่างแต่ต่างศาสนา กันสามารถยอมรับได้หรือไม่ ผู้ให้ข่าวสำคัญตอบในทันทีอย่างมีความมั่นใจว่า “ยิ่งไงก็ต้องเปลี่ยนเข้ามาก่อนครับ ทางอื่นไม่มีเลย ...ถ้าแค่เป็นแฟนนี่รับได้ครับ แต่แต่งงานนี้ไม่ได้”

ตารางที่ 14 : ความคิดเห็นของผู้ให้ข่าวสำคัญต่อศาสนาของกลุ่มสมรส

ผู้ให้ข่าวสำคัญ	ศาสนาของกลุ่มสมรส		
	เหมือนกัน	แตกต่างกัน	ได้ทั้งสองลักษณะ
ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 1	/		
ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 2	/		
ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 3	/		
ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 4	/		
ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 5	/		
ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 6	/		
ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 7	/		
ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 8	/		
ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 9	/		
ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 10	/		

จากตารางที่ 14 ผู้ให้ข่าวสำคัญทั้ง 10 รายเห็นด้วยกับการเลือกคู่สมรสที่มีศาสนาเดียวกัน อธิบายได้ว่าผู้ให้ข่าวสำคัญมีค่านิยมที่จะเลือกคู่สมรสที่มีศาสนาเดียวกัน

ซึ่งข้อมูลเชิงปริมาณแสดงให้เห็นว่าชายไทยมุสลิมในกลุ่มตัวอย่างมีค่านิยมที่จะเลือกคู่สมรสที่มีศาสนาเดียวกัน มากกว่าเลือกคู่สมรสที่มีศาสนาต่างกั้ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 15 : การนับถือศาสนากับการเลือกคู่สมรส

ศาสนาของกลุ่มสมรส	จำนวน	ร้อยละ
ศาสนาต่างกัน	22	22
ศาสนาเดียวกัน	78	78
รวม	100	100

จากตารางที่ 15 แสดงให้เห็นว่าชายไทยมุสลิมร้อยละ 22 จะเลือกคู่สมรสที่มีศาสนาต่างกัน และชายไทยมุสลิมร้อยละ 78 จะเลือกคู่สมรสที่มีศาสนาเดียวกัน อธิบายได้ว่าชายไทยมุสลิมส่วนใหญ่มีค่านิยมที่จะเลือกคู่สมรสที่มีศาสนาเดียวกัน

นอกจากนี้ศาสนาของคู่สมรสของกลุ่มตัวอย่าง (กลุ่มชายที่สมรสแล้ว) มีความสอดคล้องกับค่านิยมของชายไทยมุสลิมที่จะเลือกคู่สมรสที่มีศาสนาเดียวกันดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 16 : ศาสนาของคู่สมรส (กลุ่มชายที่สมรสแล้ว)

ศาสนาของคู่สมรส	จำนวน	ร้อยละ
พุทธ	7	14
คริสต์	2	4
อิสลาม	40	80
อื่นๆ	1	2
รวม	50	100

จากตารางที่ 16 แสดงให้เห็นว่าชายไทยมุสลิมร้อยละ 14 มีคู่สมรสที่นับถือศาสนาพุทธ ร้อยละ 4 มีคู่สมรสที่นับถือศาสนาคริสต์ ร้อยละ 2 มีคู่สมรสที่นับถือศาสนาอื่นๆและร้อยละ 80 มีคู่สมรสที่นับถือศาสนาอิสลาม อธิบายได้ว่าชายไทยมุสลิมส่วนใหญ่มีคู่สมรสที่นับถือศาสนาอิสลาม

ผลการศึกษารูปว่า **ยอมรับสมมติฐาน** ชายไทยมุสลิมจะเลือกคู่สมรสที่มีศาสนาเดียวกัน มากกว่าคู่สมรสที่ศาสนาต่างกัน ปัจจุบันชายไทยมุสลิมส่วนใหญ่ถือว่าเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญมากที่สุดในการตัดสินใจเลือกคู่สมรส เนื่องจากชายไทยมุสลิมถือว่าหากเลือกคู่สมรสที่ต่างศาสนากันนั้นจะเป็นบาป เพราะการที่สมรสกับบุคคลต่างศาสนาอาจจะทำให้ความศรัทธาและความเคร่งครัดในศาสนาของตนเองลดลงตามไปด้วย ถึงแม้ข้อมูลที่ได้รับในการศึกษาจะพบว่าชายไทยมุสลิมไม่น้อยโดยเฉพาะในปัจจุบันจะมีคู่รักที่ต่างศาสนากัน แต่ส่วนใหญ่ก็ยืนยันตรงกันว่าหากจะสมรสกันสิ่งที่จำเป็นที่สุดคือให้คู่รักของตนเปลี่ยนศาสนาเข้ามาก่อน เพราะเชื่อว่าหากมีคู่สมรสที่ต่างศาสนากันจะก่อให้เกิดปัญหาทางด้านส่วนบุคคลและสังคม กล่าวคือ ศาสนา

อิสลามนั้นเป็นศาสนาที่มีข้อปฏิบัติที่มีการกำหนดอย่างละเอียดลออ ในทุกขั้นตอนของชีวิต จึงเป็นการยากที่จะสามารถจะดำเนินชีวิตสมรสได้อย่างราบรื่น เพราะทั้งคู่จะมีการประพฤติปฏิบัติที่มีความแตกต่างกัน ถึงแม้ว่าจะสามารถปรับตัวเข้าหากันได้แต่ก็เป็นเรื่องยากที่จะได้รับการยอมรับจากญาติพี่น้องของทั้งสองฝ่าย นับรวมถึงการยอมรับจากสังคม

ผลงานทางวิชาการที่ยอมรับตามสมมติฐาน ในหนังสือ Marriage and Family (Pocs , 1993 : 14) กล่าวถึง ข้อพิจารณาที่สำคัญในการเลือกคู่สมรสของชาวอินเดียว่าจะให้ความสำคัญต่อศาสนา มากที่สุด และการศึกษาของ ฉันทชนก สายสมบัติ (2541) ศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อ การเลือกคู่ครองของนายทหาร สังกัด บก. สูงสุด พบว่า นายทหารเลือกคู่ครองที่นับถือศาสนาเดียวกันมากกว่าเลือกคู่ครองที่มีศาสนาแตกต่างกัน

สมมติฐานในการวิจัยข้อที่ 8 ชายไทยมุสลิมจะเลือกคู่สมรสที่ปฏิบัติตนตามหลักศาสนา มากกว่าคู่สมรสที่ไม่ปฏิบัติตนตามหลักศาสนา

นาย แอล อายุ 70 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 1) มีความคิดเห็นว่าการปฏิบัติตามหลักศาสนาของคู่สมรสเป็นเรื่องที่มีความสำคัญมาก และถือว่าเป็นหลักการพื้นฐานของอิสลาม

“ถึงแม้ภรรยาผมจะต่างศาสนาแล้วเปลี่ยนเข้ามาที่หลังผมก็พยายามสอนเขา เพราะผมเห็นว่าเป็นเรื่องสำคัญและจำเป็นที่จะต้องปฏิบัติให้ถูกต้อง ...ใช่ ละเลยไม่ได้เลย ถ้าเขาไม่ทำผมก็ต้องตักเตือน แต่ตั้งแต่อยู่ด้วยกันจนตายจากกันเขาก็ปฏิบัติอย่างถูกต้องนะ”

นาย ชัย อายุ 42 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 2) มีความคิดเห็นว่าการปฏิบัติตนตามหลักศาสนาของคู่สมรสเป็นสิ่งที่มีความสำคัญมาก ถ้าหากมีคู่สมรสที่ไม่ปฏิบัติตนตามหลักศาสนาก็จะเป็นบาป และมีผลเสียในทั้งโลกนี้และโลกหน้า

“ถ้าอธิบายง่าย ๆ ให้เข้าใจก็คือ อิสลามเขาจะเชื่อว่า มี 3 โลก คือโลกปัจจุบัน โลกระหว่างรอการตัดสิน และโลกหน้า (สวรรค์และนรก) คนที่เป็นสามีภรรยา กัน ตอนอยู่ในโลกปัจจุบันต้องช่วยกันสะสมเสบียง (คุณงามความดี) ไว้เดินทางไปโลกหน้า หากปฏิบัติไม่ดีเหมือนมีเสบียงน้อยก็เดินทางได้ใกล้ หรือถ้าไม่ได้ทำความดีเลยตายไปก็ไปนรก มันไม่ใช่เป็นเรื่องส่วนตัว แต่เป็นเรื่องของทั้งสองคน ถ้าเรามีภรรยาที่ไม่ดี (ไม่ปฏิบัติตามหลักศาสนา) เราก็ลำบากด้วย ถ้าภรรยาทำไม่ดีก็ต้องตักเตือนถ้าไม่เตือนเราก็บาปเหมือนกันครับ ...เรื่องนี้เป็นเรื่องสำคัญมากจะละเลยไม่ได้จะถือว่าเป็นเรื่องส่วนตัวก็ไม่ได้ ถ้าทำไม่ดีก็ตกนรกทั้งคู่เพราะถือว่าไม่เตือนกัน”

ท่านายสิบดำรวจ ลิน อายุ 95 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 3) มีความคิดเห็นว่า บุคคลที่ไม่ปฏิบัติตามหลักศาสนานั้น อิสลามิกชนทุกๆ ไปจะไม่เลือกเป็นคู่สมรสเพราะถือว่าเป็นบาปและไม่เหมาะสมด้วยประการทั้งปวงไม่ว่าจะเป็นชีวิตส่วนตัวหรือในด้านการยอมรับจากสังคม

“การปฏิบัติของมุสลิมนี้มีความสำคัญ ไม่ถือว่าเป็นเรื่องส่วนตัวที่ใครจะทำหรือไม่ทำก็ได้ ถ้าภรรยาเราไม่ทำเราก็บาปด้วย เพราะเราอยู่ด้วยกันจะพูดแบบนั้นไม่ได้เด็ดขาด ไม่ใช่เราดักเตือนเขาอย่างเดียว แต่เขาต้องดักเตือนเราด้วยถ้าเราปฏิบัติไม่ดีหรือไม่ถูกต้อง ถ้าได้ภรรยาที่ไม่ปฏิบัติส่วนตัวก็มีปัญหา สังคมเขาก็มองไม่ดีด้วย แล้วก็บาปทั้งคู่”

นาย สุรสีห์ อายุ 62 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 4) มีความคิดเห็นว่า การปฏิบัติตามหลักศาสนาเป็นเรื่องสำคัญและไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ ศาสนาอิสลามบัญญัติหน้าที่การประพฤติปฏิบัติอย่างชัดเจน ซึ่งบุคคลที่นับถือศาสนาอิสลามจะต้องปฏิบัติตาม

“ถ้านับถือพระเจ้าก็ต้องทำตามที่พระเจ้าสั่ง จะปฏิเสธไม่ได้ ถ้าภรรยาไม่ปฏิบัติก็ต้องดักเตือนอบรมกัน ศาสนาอิสลามต้องปฏิบัติจริง คือถ้าคู่ตัวไม่ปฏิบัติตนเองก็อาจจะหย่อนยานลงด้วยและที่สำคัญก็คือมันเป็นบาป ... คงไม่จำเป็นต้องเป็นมุสลิมแต่ดั้งเดิมบางคนเปลี่ยนเข้ามาแต่ปฏิบัติได้ดีก็มีเยอะ ... เป็นสิ่งที่จริงที่สุดว่าหากมีคู่ที่ปฏิบัติ (ตามหลักศาสนา) ชีวิตก็จะราบรื่นสำหรับอิสลามการปฏิบัติเป็นเรื่องสำคัญนับถืออย่างเดียวไม่ได้”

นาย เเด่น อายุ 32 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 5) มีความคิดเห็นว่า การปฏิบัติตามหลักศาสนาเป็นสิ่งที่มีความสำคัญมากถือว่าเป็นหลักสำคัญในการตัดสินใจในการเลือกคู่สมรสและเรื่องการปฏิบัติตามหลักศาสนาหรือไม่ปฏิบัติถือว่าเป็นเรื่องส่วนตัวไม่ได้ แต่ถือว่าเป็นเรื่องที่คุณสามีภรรยาจำเป็นต้องปฏิบัติร่วมกัน

“อย่างแฟนผม ผมกลับมาส่วนใหญ่อีกจะถามเขาว่าละหมาดหรือยัง เรื่องนี้สำคัญมาก” ต่อข้อถามที่ว่าหากคู่สมรสไม่ปฏิบัติตามหลักศาสนาจะทำอย่างไร ผู้ให้ข่าวสำคัญตอบว่า “ผมไม่เตือนหรอก ต้องบังคับกันเลย เรื่องนี้ถ้าไม่ปฏิบัติผมรับไม่ได้เลยบอกตามตรงผมเตือนะถ้ามีเมียที่เขาปฏิบัติจริงๆ ฝั่งชีวิตก็ต้องราบรื่น คือถ้าไม่ปฏิบัติบาปด้วย แล้วก็อยู่กันยากไม่ได้เรื่องนี้ยอมไม่ได้ ไม่ใช่เรื่องส่วนตัวก็อยู่ด้วยกันจะว่าเป็นเรื่องส่วนตัวไม่ได้หรอก”

นาย ฉัตรชัย อายุ 67 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 6) มีความคิดเห็นว่า การปฏิบัติตามหลักศาสนาของคู่สมรสมีความสำคัญในระดับหนึ่ง แต่ในด้านนี้ก็ถือเป็นเรื่องส่วนบุคคล

“จำเป็นผมว่าจำเป็น” ต่อข้อถามที่ว่าหากคู่สมรสไม่คอยปฏิบัติตามหลักศาสนาจะดักเตือนหรือไม่ ผู้ให้ข่าวสำคัญตอบว่า “คงเตือนบ้าง แต่ไม่ยากจู้จี้เขา มันเป็นเรื่องส่วนตัว

“ไม่อยากให้เขาโกรธ” ผู้ให้ข่าวสำคัญนั่งคิดไตร่ตรองครุ่นหนึ่งก่อนจะกล่าวต่อไปว่า “ผมเองก็ไม่ค่อยมีความรู้เรื่องศาสนาเท่าไร ... ถ้าไม่ปฏิบัติมันก็บาปแต่ผมก็บอกแล้วไม่อยากจู้จี้”

นาย นิกร อายุ 32 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 7) มีความคิดเห็นว่าคุณสมบัติควรเป็นอิสลามิกชนที่ดี และไม่ควรมีสมาชิกบุคคลที่ไม่ปฏิบัติตามหลักศาสนาเพราะถือว่าเป็นบาป และการที่มีคุณสมบัติที่เป็นอิสลามิกชนที่ดีจะทำให้ชีวิตราบรื่นมีความสุขและเป็นที่ยอมรับยกย่องจากสังคม แต่หากมีคุณสมบัติไม่ปฏิบัติตามหลักศาสนาก็จะเกิดผลในทางตรงข้าม

“สำหรับผมเรื่องนี้สำคัญมาก ถ้าแต่งงานแล้วแฟนไม่ทำนี่ผมบังคับเลย ... คือตัวเราเองก็ไม่ยอม สังคมเห็นก็ไม่ดี”

นาย สิงห์ อายุ 21 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 8) มีความคิดเห็นว่าการปฏิบัติตามหลักศาสนาของคุณสมบัติเป็นสิ่งที่มีความสำคัญมาก และต้องปฏิบัติร่วมกัน ถ้าหากมีคุณสมบัติที่ปฏิบัติตามหลักศาสนาชีวิตจะราบรื่นและมีความสุข หากมีคุณสมบัติไม่ปฏิบัติตามหลักศาสนา นอกจากจะเกิดปัญหาทั้งส่วนบุคคลและสังคมแล้วยังถือว่าเป็นบาป

“ถ้าผมเลือกผมก็ต้องคนที่ (ปฏิบัติตามหลักศาสนา) ไม่น้อยกว่าเรา ถ้าเลือกคนนี้น้อยกว่านี่ก็ยิ่งแยกกันไปใหญ่ คือเราก็ต้องทำให้เขาดู” ต่อคำถามที่ว่าฝ่ายสามีจำเป็นจะต้องปฏิบัติให้ดีเสียก่อนหรือไม่ ผู้ให้ข่าวสำคัญตอบว่า “ถ้าผู้นำไม่ทำแล้วใครจะตาม ... นอกจากผมจะรับไม่ได้แล้วสังคมรอบข้างก็ไม่ยอมรับที่สำคัญบาปด้วยครับ ... แต่ไม่จำเป็นต้องเป็นมุสลิมแต่ดั้งเดิมเปลี่ยนเข้ามาก็ได้ครับเรื่องนี้ไม่เป็นไร”

นาย ใจ อายุ 27 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 9) มีความคิดเห็นว่าคุณสมบัติ นอกจากคุณสมบัติควรเป็นบุคคลที่มีศาสนาเดียวกันแล้ว คุณสมบัติควรจะต้องเป็นผู้ที่ปฏิบัติตามหลักศาสนาเพราะหากมีคุณสมบัติไม่ปฏิบัติตามหลักศาสนาก็จะนำชีวิตไปสู่ปัญหาต่างๆ มากมายและถึงแม้ว่าในส่วนบุคคลหรือภายในครอบครัวจะยอมรับกันได้แต่ก็เป็นการยากที่จะได้รับการยอมรับจากสังคม

“สำหรับการปฏิบัติผมว่าสำคัญนะ ถ้าเราไม่สนใจแต่สังคมรอบข้างเขาก็ต้องว่าเราไม่ดูแลแฟนตัวเอง ... บาปครับเพราะไม่ได้รักเตือนกัน ผมว่าปัญหามันเยอะด้วย ถ้าทำตามหลักชีวิตมันก็ต้องดี”

นาย จิต อายุ 18 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 10) มีความคิดเห็นว่าการปฏิบัติที่ถูกต้องตามหลักศาสนาของคุณสมบัติเป็นสิ่งที่มีความสำคัญ หากมีคุณสมบัติปฏิบัติตามหลักศาสนาชีวิตจะราบรื่นและมีความสุข

“ถ้าได้แบบที่เขาเคร่งครัดผมว่าดีนะ” ต่อข้อถามที่ว่าหากคู่สมรสไม่ปฏิบัติตามหลักศาสนาจะตักเตือนหรือไม่ ผู้ให้ข่าวสำคัญตอบว่า “ก็เตือนครับ แต่ก็เตือนเฉพาะที่เราปฏิบัติได้” ผู้วิจัยถามต่อว่าหากตนเองไม่เคร่งครัดแล้วจะสามารถตักเตือนคู่สมรสได้อย่างไร “ก็เตือนเฉพาะที่เราทำได้ แล้วถ้าผมแต่งงานผมก็ต้องเปลี่ยนตัวเองให้เคร่งครัดขึ้นครับ ไซ้ครับ...เพราะเราเป็นหัวหน้าครอบครัวแล้วก็เป็นผู้ใหญ่แล้ว”

ตารางที่ 17 : ความคิดเห็นของผู้ให้ข่าวสำคัญต่อการปฏิบัติตนตามหลักศาสนาของคู่สมรส

ผู้ให้ข่าวสำคัญ	การปฏิบัติตนตามหลักศาสนาของคู่สมรส		
	ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ	ได้ทั้งสองลักษณะ
ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 1	/		
ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 2	/		
ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 3	/		
ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 4	/		
ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 5	/		
ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 6			/
ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 7	/		
ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 8	/		
ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 9	/		
ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 10	/		

จากตารางที่ 17 ผู้ให้ข่าวสำคัญ 9 รายเห็นด้วยกับการเลือกคู่สมรสที่ปฏิบัติตนตามหลักศาสนา ผู้ให้ข่าวสำคัญ 1 รายเห็นด้วยกับการเลือกคู่สมรสทั้งสองลักษณะ อธิบายได้ว่าผู้ให้ข่าวสำคัญส่วนใหญ่มีค่านิยมที่จะเลือกคู่สมรสที่ปฏิบัติตนตามหลักศาสนา

ซึ่งข้อมูลเชิงปริมาณก็แสดงให้เห็นว่าชายไทยมุสลิมในกลุ่มตัวอย่างมีค่านิยมที่จะเลือกคู่สมรสที่ปฏิบัติตนตามหลักศาสนา มากกว่าเลือกคู่สมรสที่ไม่ปฏิบัติตนตามหลักศาสนา ดังตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ 18 : การปฏิบัติตนตามหลักศาสนาต่อการเลือกคู่สมรส

การปฏิบัติตนตามหลักศาสนา	จำนวน	ร้อยละ
ไม่ปฏิบัติตนตามหลักศาสนา	6	6
ปฏิบัติตนตามหลักศาสนา	94	94
รวม	100	100

จากตารางที่ 18 แสดงให้เห็นว่าชายไทยมุสลิมร้อยละ 6 จะเลือกคู่สมรสที่ไม่ปฏิบัติตนตามหลักศาสนา และชายไทยมุสลิมร้อยละ 94 จะเลือกคู่สมรสที่ปฏิบัติตนตามหลักศาสนา อธิบายได้ว่าชายไทยมุสลิมส่วนใหญ่มีค่านิยมที่จะเลือกคู่สมรสที่ปฏิบัติตนตามหลักศาสนา

ผลการศึกษารูปว่า ยอมรับสมมติฐาน ชายไทยมุสลิมจะเลือกคู่สมรสที่ปฏิบัติตนตามหลักศาสนา มากกว่าคู่สมรสที่ไม่ปฏิบัติตนตามหลักศาสนา

การยอมรับสมมติฐานในข้อนี้มีความสัมพันธ์กับการยอมรับสมมติฐานในข้อที่ 7 ว่าชายไทยมุสลิมจะเลือกคู่สมรสจะเลือกคู่สมรสที่มีศาสนาเดียวกัน มากกว่าเลือกคู่สมรสที่ศาสนาต่างกัน เนื่องจากศาสนาอิสลามเป็นศาสนาที่เน้นเรื่องการประพฤติปฏิบัติ การเป็นอิสลามิกชนนั้นไม่ใช่เพียงแค่คำพูดให้การให้สัตย์ปฏิญาณ ฉะนั้นบุคคลที่นับถือศาสนาอิสลามก็ย่อมที่จะต้องปฏิบัติตนตามหลักศาสนาอิสลามเป็นพื้นฐานอยู่แล้ว การเลือกคู่สมรสกับบุคคลที่ไม่ปฏิบัติตนตามหลักศาสนานั้นนอกจากถือว่าเป็นบาปแล้ว ย่อมเกิดผลในทางลบในด้านส่วนบุคคลและสังคม เพราะบุคคลที่มีความประพฤติปฏิบัติที่แตกต่างกันนั้นเป็นเรื่องยากที่จะยอมรับและใช้ชีวิตคู่ร่วมกัน ในด้านสังคมหากมีคู่สมรสที่ไม่ปฏิบัติตนตามหลักศาสนาที่เป็นข้อปลีกย่อยเล็กน้อยก็ย่อมที่จะถูกเพ่งเล็งหรือถูกติฉินแต่หากไม่ปฏิบัติตนตามหลักศาสนาอิสลามข้อที่เป็นหลักสำคัญก็คงจะไม่สามารถเป็นที่ยอมรับของสังคมได้

ผลงานทางวิชาการที่ยอมรับตามสมมติฐานโดย การศึกษาของ ชนิษฐา โพนกุล (2521) ศึกษาทัศนคติของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยต่อการเลือกคู่ครองและการวางแผนครอบครัว พบว่า นักศึกษามีแนวโน้มว่าจะเลือกคู่ครองที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับตน โดยเฉพาะอย่างยิ่งมีความเห็นว่าคู่ครองควรจะมีความคล้ายคลึงกันในด้านการนับถือศาสนา ฐานะทางเศรษฐกิจ การศึกษา และบุคลิกภาพ เป็นสิ่งที่สำคัญที่สุด และการศึกษาของนัยพรรณ (ผลวัฒน์) วรรณศิริ (2529 :

66 – 67) กล่าวว่า ศาสนา เป็นตัวหล่อหลอมค่านิยมของบุคคล หากบุคคลมีค่านิยมต่างกัน มาก มักจะไปกันไม่ได้ ศาสนาเป็นจักรกลของระเบียบประเพณี คนศาสนาเดียวกันมักจะทำในสิ่งเดียวกัน และคู่แต่งงานที่มีศาสนาเดียวกันมักจะปรับตัวไม่มากนัก

สมมติฐานในการวิจัยข้อที่ 9 ชายไทยมุสลิมจะเลือกคู่สมรสที่ไม่เป็นบุคคล ต้องห้ามตามหลักศาสนา มากกว่าคู่สมรสที่อยู่ในกลุ่มบุคคลต้องห้ามตามหลักศาสนา

นาย แอล อายุ 70 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 1) มีความคิดเห็นว่า เรื่องนี้มีความสำคัญเพราะศาสนาบัญญัติไว้ และปกติแล้วบุคคลในกลุ่มต้องห้าม อิสลามิกชนก็จะไม่เลือกเป็นคู่สมรส

“ผมว่ามันผิดปกตินะอย่างผู้ชายชอบผู้ชายด้วยกัน อย่างเรื่องญาติสนิท (สมรสกัน) นี่ก็คงมีบ้างแต่น้อยมาก ...แต่พวกกระเทยนี้สงสารก็สงสารนะ แต่มันผิด ไม่ถึงกับรังเกียจหรือ แต่ยังไงมันก็บาป แต่ในสังคมมุสลิมไม่ค่อยมีพวกนี้”

นาย ชัย อายุ 42 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 2) มีความคิดเห็นว่า การเลือกคู่สมรสที่อยู่ในกลุ่มบุคคลต้องห้ามตามหลักศาสนาเป็นเรื่องที่ไม่เหมาะสมอย่างยิ่ง

“ทั่วไปก็ไม่มีใครเลือก มีน้อยมากยิ่งสมัยก่อนก็แทบไม่มีเลย สมัยนี้สังคมมันเปลี่ยนไป พอคนมีความทุกข์ใครชวนทำอะไรก็ทำ ถ้าครอบครัวเข้มแข็งเรื่องพวกนี้ผมว่ามันเกิดขึ้นยาก”

จ่านายสิบตำรวจ สิน อายุ 95 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 3) มีความคิดเห็นว่า เป็นเรื่องที่ไม่เหมาะสมและเป็นบาปที่ชาวมุสลิมทั่วไปจะไม่ปฏิบัติเพราะเป็นการไม่สมควรด้วยประการทั้งปวง

“นี่เมืองไทย ถ้าเป็นเมืองนอกเขาหลงโทษเลยพวกนี้ แต่อย่างญาติใกล้กันก็คงมีบ้างนะแต่ไม่มากหรือน้อยมากๆ แต่อย่างชอบผู้ชายด้วยกันนี่อย่างที่บอกเมื่อกี้เมืองนอกเขาหลงโทษแต่เมืองไทยเขาไม่สนกัน ในสังคมมุสลิมพวกนี้ไม่ค่อยมีเท่าไร นอกจากดึกดำบรรพ์ไปเลยอย่างในพระคัมภีร์ก็กล่าวถึงเรื่องนี้พระเจ้าท่านทำให้น้ำท่วมเลยเพราะเป็นสิ่งที่ผิดปกตินาน เรื่องนี้ยังไงผมก็ว่าไม่ถูกต้องไม่สมควรแล้วกับบาป”

นาย สุรสิทธิ์ อายุ 62 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 4) มีความคิดเห็นว่า เป็นเรื่องที่ไม่เหมาะสมเป็นอย่างยิ่งทั้งในด้านส่วนบุคคลหรือสังคมแล้วก็เป็นบาป

“ศาสนบัญญัติไว้ชัดเจนในเรื่องนี้ ไม่สมควรด้วยประการทั้งปวง ชาวมุสลิมเขาไม่เลือกกันหรอก ไม่มีใครยอมรับได้และก๊าบมาก ถึงส่วนตัวก็ไม่มีใครรับได้สังคมก็รับไม่ได้เพราะมันผิดชัดเพราะศาสนากล่าวห้ามไว้”

นาย เต่น อายุ 32 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 5) มีความคิดเห็นว่าการสมรสกับบุคคลต้องห้ามตามหลักศาสนาเป็นสิ่งที่ไม่สมควรอย่างยิ่งและจะนำปัญหาต่างๆตามมาอย่างมากมาย เพราะจะไม่ได้รับการยอมรับจากสังคม และถือเป็นบาป

“ผมรับไม่ได้เลยพวกนี้ ถ้าให้เทียบระหว่างกระเทยกับแต่งกับญาติสนิทนี้ ผมว่ากระเทยหนักกว่า แต่ก็รับไม่ได้ทั้งคู่ ยิ่งพวกแปลงเพศนี้ไม่ไหว ในสังคมมุสลิมนี้ไม่ค่อยมี จะมีก็น้อยมากๆ แต่สังคมภายนอกนี้มีมากเลย ...เดี๋ยวนี้คือสังคมเราทำอะไรก็วิปริตให้กลายเป็นเรื่องธรรมดาไปแปลกดีเหมือนกัน อย่างตามทีวีเห็นเยอะแยะไปหมดพวกนี้ อย่างการพูดคำหยาบนั้นก็เหมือนกันที่จริงมันไม่ดีไม่ต้องพูดก็ได้ แต่เดี๋ยวนี้การพูดคำหยาบก็กลายเป็นเรื่องปกติไป”

นาย ฉัตรชัย อายุ 67 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 6) มีความคิดเห็นว่าเป็นเรื่องที่มีความสำคัญมากที่สุด เพราะคู่สมรสที่มีศาสนาต่างกันหรือเป็นบุคคลต้องห้ามตามหลักศาสนามักเกิดปัญหาต่างๆตามมานานับประการทั้งในแง่ส่วนตัวคือการใช้ชีวิตร่วมกัน และในแง่สังคมโดยเฉพาะญาติของทั้งสองฝ่ายซึ่งยากที่จะเข้าใจกันได้เพราะวิถีปฏิบัติและแนวความคิดแตกต่างกัน สำหรับบุคคลต้องห้ามตามหลักศาสนานั้นโดยส่วนตัวบุคคลก็มักจะไม่เลือกบุคคลกลุ่มนี้เป็นคู่สมรส และหากเลือกก็ยากที่จะทำให้เป็นที่ยอมรับแก่สังคมได้ และการที่สังคมไม่ให้การยอมรับก็ยากหรือเป็นไปได้ที่จะครองชีวิตคู่อย่างมีความสุข

“น่าเกลียดไม่ไหว พวกนี้ ไม่สงสารเลยแต่มันน้อยไม่ค่อยมีหรอก ...ส่วนตัวรับไม่ได้สังคมก็ไม่ยอมรับ พวกนี้เขาก็ไม่เลือกกันอยู่แล้ว ตัวผมก็รับไม่ได้ศาสนาก็ห้ามไว้”

นาย นิกร อายุ 32 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 7) มีความคิดเห็นว่าเป็นสิ่งที่ยอมรับไม่ได้ ถือว่าผิดและบาป อิสลามิกชนจะไม่ปฏิบัติและเลือกบุคคลในกลุ่มนี้มาเป็นคู่สมรส

เมื่อผู้วิจัยสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องบุคคลในกลุ่มต้องห้ามตามหลักศาสนา โดยเฉพาะกลุ่ม “กระเทย” ผู้ให้ข่าวสำคัญคนหนึ่งคิดนิตหนึ่งแล้วย้อนถามกลับมาว่า “พี่เชื่อเรื่องวันสิ้นโลกไหม” ผู้วิจัยตอบกลับว่า “คงไม่มีอะไรอยู่ตลอดไป” ผู้ให้ข่าวสำคัญกล่าวต่อไปว่า “มันเป็นสัญลักษณ์ของวันสิ้นโลก ผมว่าอีกไม่นาน ยังมีอีกอย่างเดี๋ยวตะวันขึ้นผิดทิศ ... พวกนี้วิปริตมาก เป็นบาปและยอมรับไม่ได้ ...อย่างกรณีญาติใกล้ชิดนี้เขาก็ไม่เลือก คนกลุ่มนี้ไม่ว่าแบบไหนเขาก็ไม่เลือกกันทั้งนั้น”

นาย สิงห์ อายุ 21 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 8) มีความคิดเห็นว่าเป็นเรื่องที่ไม่มีความเหมาะสมอย่างยิ่งที่จะสมรสกับบุคคลต้องห้ามตามหลักศาสนาและอิสลามิกชนทั่วไปจะไม่ปฏิบัติเช่นนั้น เพราะศาสนาได้บัญญัติไว้ชัดเจน และถือว่าเป็นบาป

“อย่างญาติใกล้กันนี้เข้าไม่ให้เห็นกันอยู่แล้วครับ ต่างศาสนาก็อย่างที่พูดเมื่อที่ผมไม่เอาแน่ๆ ...พวกกระเทยหรือครับผมไม่สงสารหรอก ไม่เห็นด้วยอย่างมาก บาปนะพวกนี้ผมไม่ยอมรับเลย ทั่วไปเขาก็ไม่เลือกหรือครับไม่ว่าแบบไหน แต่ก็ยังมีบ้างในทุกลัทธิศาสนาก็ต้องมีพวกที่ฝ่าฝืน แต่ในอิสลามจะน้อยกว่า ส่วนตัวพวกนี้ผมไม่รู้จะแต่สังคมนับไม่ได้หรอกเพราะมันผิดชัดเจน”

นาย ใจ อายุ 27 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 9) มีความคิดเห็นว่าคุณสมรสควรเป็นบุคคลที่มีศาสนาเดียวกันเพราะเป็นเรื่องของการครองชีวิตคู่ร่วมกัน จึงจำเป็นต้องมีการปฏิบัติและความเชื่อที่สอดคล้องกันและชีวิตครอบครัวก็จะราบรื่นแต่ทั้งนี้ทั้งนั้นคู่สมรสต้องเป็นอิสลามิกชนที่ดีด้วย การสมรสกับบุคคลที่อยู่ในกลุ่มต้องห้ามตามหลักศาสนานั้นชาวมุสลิมมักจะไม่ปฏิบัติ ไม่ว่าจะเป็นการสมรสกับญาติใกล้ชิดหรือบุคคลที่เพศเดียวกัน (และอื่นๆที่ผิดหลักศาสนา) เพราะยอมนำไปสู่ปัญหาต่างๆมากมายทั้งในแง่ส่วนตัวที่อยู่ร่วมกันลำบากนับรวมถึงจะไม่สามารถรับการยอมรับจากสังคม

“อิสลามระบุไว้ชัดเจน ยิ่งไงผมก็ไม่เลือก ...ถ้าถามว่าสงสารไหมพวกนี้ผมก็สงสารแต่สงสารพ่อแม่เขามากกว่า ...อย่างที่บอกที่ต่างศาสนาผมไม่เลือกอยู่แล้วต้องให้เขาเข้ามาก่อน อย่างอื่นนี้น้อยมากครับญาติ (ใกล้ชิด) กัน ไม่มีใครให้เห็นหรือครับ ผมว่าน่าอายคงไม่มีใครทำแต่ก็อาจจะยังมีบ้างน้อยมากๆ”

นาย จิต อายุ 18 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 10) มีความคิดเห็นว่าเป็นความไม่เหมาะสมด้วยประการทั้งปวง เพราะผิดหลักศาสนาและไม่เป็นที่ยอมรับในสังคมทั่วไป โดยเฉพาะแต่ในสังคมของมุสลิม

“ผมมองว่าตกลงนะผู้ชายชอบผู้ชายนี้ แต่เรื่องญาติกันผมว่าไม่ดีเลยผิดหลักศาสนา สังคมทั่วไปก็ไม่ยอมรับ อย่างต่างศาสนากันก็ไม่ดีพี่น้องเข้ากันไม่ได้หรอก ผมว่าแบบไหนทั่วไปก็ไม่ใครเขาเลือกนะครับ”

ตารางที่ 19 : ความคิดเห็นของผู้ให้ข่าวสำคัญต่อบุคคลต้องห้ามตามหลัก

ศาสนา

ผู้ให้ข่าวสำคัญ	บุคคลกลุ่มต้องห้าม	
	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย
ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 1	/	
ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 2	/	
ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 3	/	
ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 4	/	
ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 5	/	
ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 6	/	
ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 7	/	
ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 8	/	
ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 9	/	
ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 10	/	

จากตารางที่ 19 ผู้ให้ข่าวสำคัญทั้ง 10 รายไม่เห็นด้วยกับการเลือกคู่สมรสที่อยู่ในกลุ่มบุคคลต้องห้ามตามหลักศาสนา อธิบายได้ว่าผู้ให้ข่าวสำคัญมีค่านิยมที่จะเลือกคู่สมรสที่ไม่อยู่ในกลุ่มบุคคลต้องห้ามตามหลักศาสนา

ผลการศึกษาสรุปว่า **ยอมรับสมมติฐาน** ชายไทยมุสลิมจะเลือกคู่สมรสที่ไม่เป็นบุคคลต้องห้ามตามหลักศาสนา มากกว่าคู่สมรสที่อยู่ในกลุ่มบุคคลต้องห้ามตามหลักศาสนา

ชายไทยมุสลิมมีค่านิยมที่จะเลือกคู่สมรสกับบุคคลที่ไม่อยู่ในกลุ่มต้องห้ามตามหลักศาสนานั้นมีความสัมพันธ์กับการยอมรับสมมติฐานในข้อที่ 7 และ 8 ว่าชายไทยมุสลิมจะเลือกคู่สมรสที่มีศาสนาเดียวกัน มากกว่าเลือกคู่สมรสที่มีศาสนาต่างกัน และชายไทยมุสลิมจะเลือกคู่สมรสที่ปฏิบัติตามหลักศาสนา มากกว่าคู่สมรสไม่ปฏิบัติตามหลักศาสนา เนื่องจากบุคคลต้องห้ามในการสมรสก็คือบุคคลที่ต่างศาสนา และเป็นบุคคลที่ไม่ปฏิบัติตามหลักศาสนา รวมอยู่ด้วย สำหรับการสมรสกับบุคคลที่เป็นกลุ่มต้องห้ามตามหลักศาสนานั้นเป็นสิ่งที่ชายไทยมุสลิมจะหลีกเลี่ยง เพราะเป็นถือว่าเป็นบาป และเชื่อว่าจะนำไปสู่ปัญหาในการครองชีวิตสมรส ถึงแม้ว่าจะยอมรับเป็นการโดยส่วนตัวได้ แต่ก็ยอมที่จะไม่ได้รับการยอมรับจากสังคมเพราะถือว่าเป็นความไม่เหมาะสมด้วยประการทั้งปวง

ผลงานทางวิชาการที่ยอมรับตามสมมติฐานโดย การศึกษาของ นูรุดดีน สาริมิง (2538) ศึกษาเปรียบเทียบประเพณีการแต่งงานกับหลักการแต่งงานตามหลักศาสนาอิสลาม ของชาวไทยมุสลิมในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ในส่วนการเลือกคู่ครอง พบว่า ชาวมุสลิมจะเลือกคู่ครองโดยพิจารณาหลักศาสนา เป็นสำคัญ

สมมติฐานในการวิจัยข้อที่ 10 ชาวไทยมุสลิมจะเลือกคู่สมรสโดยยึดถือความรักที่มีต่อกัน มากกว่าการเลือกคู่สมรสโดยไม่มีความรักต่อกัน

นาย แอล อายุ 70 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 1) มีความคิดเห็นว่า ความรักเป็นสิ่ง ที่จำเป็นและมีความสำคัญที่สุดในการครองชีวิตสมรส เพราะหากมีความรักต่อกันปัญหาต่างๆ ก็มักจะคลี่คลายเพราะจะพยายามปรับตัวเข้าหากันได้ ปัญหาต่างๆในการครองชีวิตคู่ก็จะเบาบาง ลง เนื่องจากคนที่รักกันก็จะยอมกันและพยายามแก้ไขปัญหาต่างๆที่จะเข้ามาในชีวิต

“ความรักเป็นสิ่งที่สำคัญนะในการอยู่ด้วยกัน คนรักกันมันก็จะยอมกัน” ต่อข้อถามที่ว่าทำไมบางคู่รักกันแต่ก็ไม่สามารถอยู่ด้วยกันได้ ผู้ให้ข่าวสำคัญกล่าวว่า “มันคงเกิด จากปัญหาอื่น คนเราถ้าไม่เชื่อสัตย์ต่อกันมันก็อยู่ด้วยกันไม่ได้ ...ความรักนี่เป็นสิ่งจำเป็นของ การอยู่ด้วยกัน แต่ผมก็เห็นว่ามันเกิดขึ้นได้หลังการแต่งงาน แต่รักกันก่อนมันก็จะเป็นการดีกว่า อย่างผมกับภรรยาที่อยู่ด้วยกันได้เพราะเรารักกันไว้ใจกัน เขาไม่เคยระแวงผมๆก็ไม่เคยระแวงเขา อยู่ด้วยกันมีแต่ความสุข ทุกวันนี่ผมก็คิดถึงเขาอยู่เสมอ ผมไม่เคยนี้รักใครและไม่เคยนี้รักคนอื่นเลยตั้งแต่รักเขา ซึ่งที่ผมประทับใจที่สุดในชีวิตนี่ก็คือตอนที่ผมพบภรรยาผมนี่ละ”

นาย ชัย อายุ 42 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 2) มีความคิดเห็นว่า ความรักเป็นสิ่งที่มี ความสำคัญมากในการตัดสินใจเลือกคู่สมรส แต่ต้องพิจารณาปัจจัยด้านอื่นประกอบด้วย

“...ความพึงพอใจมันมีอยู่ทุกคน ทุกคนมักจะมีใครอยู่ในใจเสมอ” ต่อข้อถามที่ว่า ความรักเป็นสิ่งที่สามารถเกิดขึ้นหลังการสมรสได้หรือไม่ ผู้ให้ข่าวสำคัญตอบด้วยน้ำเสียงเรียบๆว่า “ก็เป็นไปได้ แต่ผมว่ามันคงไม่สมบูรณ์เท่ากับที่รักกันก่อน ...บางทีคนที่รักกันก็ไม่ได้แต่งงานกัน มันต้องดูอย่างอื่นประกอบอีก ไม่ว่าจะด้านศาสนาหรือความเข้าใจกัน”

จ่านายสิบตำรวจ สิน อายุ 95 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 3) มีความคิดเห็นว่า ความรักเป็นสิ่งที่สำคัญในการเลือกคู่สมรส และถือเป็นปัจจัยแรกๆที่จะนำมาพิจารณา

“ความรักเป็นสิ่งที่สำคัญมาก ถ้าคนรักกันชีวิตมันก็ราบรื่น อย่างการคลุมถุงชน อิสลามเขาห้าม หม่มสาวต้องถูกใจกัน” ต่อข้อถามที่ว่าความรักเป็นสิ่งที่เกิดหลังการแต่งงานได้

หรือไม่ ผู้ให้ข่าวสำคัญตอบว่า “ก็เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นได้ ไม่จำเป็นต้องรักกันก่อน แค่ชอบใจกันบ้างก็พอ แล้วเมื่อชอบใจกันค่อยบอกผู้ใหญ่ให้ดูให้อีกที ไม่จำเป็นต้องรักใครกันก่อนก็ได้” ต่อข้อถามที่ว่าหากหนุ่มสาวรักกันก่อนจะดีกว่าหรือไม่ ผู้ให้ข่าวสำคัญตอบว่า “แบบไหนก็ได้ ที่จริงมันต้องดูอย่างอื่นประกอบไม่ใช่เอาแต่ความรักอย่างเดียว แต่ถ้าคนรักกันมันก็จะเข้าใจกันได้มากกว่าคนที่ไม่รักกัน ...ไม่รักกันก็มักจะไม่ยอมกัน”

นาย สุรสีห์ อายุ 62 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 4) มีความคิดเห็นในด้านความรักว่าเป็นสิ่งที่มีความสำคัญในระดับหนึ่ง เพราะถ้ามีความรักชีวิตสมรสก็มักจะราบรื่นกว่าคู่สมรสที่ไม่ได้มีความรักต่อกัน แต่การสมรสจะมีขึ้นได้ต้องมีปัจจัยอื่นๆประกอบเพราะความรักเป็นเรื่องส่วนบุคคล แต่การสมรสนั้นเป็นเรื่องของสังคมที่จำเป็นที่จะต้องได้การยอมรับ ฉะนั้นจึงต้องดูปัจจัยในด้านอื่นๆประกอบ เช่น ความเหมาะสมกันในด้านต่างๆ หากมีความรักต่อกันแต่ไม่มีความพร้อมหรือความเหมาะสมในด้านต่างๆก็ยากที่จะอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

“ส่วนมากเขาก็รักกันก่อนนะ ความรักก็เป็นสิ่งสำคัญเหมือนกันสำหรับการแต่งงาน” ต่อข้อถามที่ว่าความรักสามารถเกิดขึ้นหลังการสมรสได้หรือไม่ ผู้ให้ข่าวสำคัญตอบว่า “ได้ แต่รักกันก่อนก็ดี คือคนที่อยู่ร่วมกันจำเป็นที่จะต้องรักกันนะ แต่จะรักกันหลังแต่งงานก็ได้ แต่รักกันก่อนก็อาจจะดีกว่าเหมือนกัน”

นาย เต้น อายุ 32 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 5) มีความคิดเห็นว่า ความรักเป็นเรื่องที่มีความสำคัญในระดับหนึ่ง แต่สำคัญที่เข้าใจกัน ซื่อสัตย์ และรู้จักยอมกัน ถ้าต่างคนต่างไม่ยอมกันก็อยู่กันยาก แต่ถ้าไม่มีความรักกันมาก่อนมันก็ยากที่จะยอมกันได้เช่นกัน แต่ความรักอย่างเดียวก็ไม่สามารถทำให้ชีวิตราบรื่นแต่หากต้องประกอบด้วยปัจจัยและความพร้อมในด้านอื่นๆด้วย โดยเฉพาะทางด้านศาสนา

“ผมดูเรื่องศาสนาเป็นหลักนะ อย่างเรื่องอื่นอย่างความรักผมก็ว่าสำคัญเหมือนกัน แต่ต้องดูหลายๆอย่างดูอย่างเดียวไม่ได้ ความพร้อมความเหมาะสมต้องดูให้ดี”

นาย ฉัตรชัย อายุ 67 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 6) มีความคิดเห็นว่า ความรักมีส่วนสำคัญอย่างมากในการตัดสินใจเลือกคู่สมรส ถ้าคู่สมรสมีความรักต่อกันปัญหาต่างๆในการครองชีวิตสมรสก็จะลดน้อยลง และความรักถือเป็นปัจจัยแรกๆในการพิจารณา

“จำเป็น คนจะแต่งงานก็ต้องรักกัน” ต่อข้อถามที่ว่ากันไปได้หรือไม่ที่ความรักเกิดขึ้นหลังการสมรส ผู้ให้ข่าวสำคัญตอบว่า “ได้แต่ผมว่ารักก่อนดีกว่า ...คนอยู่ด้วยกันมันก็ต้องรักกันไม่รักกันก็อยู่ไม่ได้” ผู้วิจัยถามต่อว่าเหตุอะไรที่คู่สมรสบางคู่ที่รักกันแต่ไม่สามารถอยู่ร่วมกันได้

ผู้ให้ข่าวสำคัญตอบว่า “มันคนละเงื่อนไขกัน ถ้าไม่อะลุ่มอล่วยกันมันก็อยู่ด้วยกันไม่ได้ ..ถ้าอยู่ด้วยกันปัญหามันก็ต้องมีไม่มากก็น้อย แต่ถ้ารักกันมันก็เบาลง”

นาย นิกร อายุ 32 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 7) มีความคิดเห็นว่า ความรักเป็นเรื่องสำคัญมาก บุคคลที่จะสมรสกันควรมีความรักต่อกันก่อน อย่างน้อยที่สุดก็ควรที่จะพอใจกัน และความรักถือว่าเป็นพื้นฐานของการใช้ชีวิตคู่และอยู่ร่วมกันเป็นครอบครัว

“ยังไงศาสนาก็สำคัญมากที่สุดสำหรับผม แต่ความรักก็เป็นสิ่งสำคัญ คนจะแต่งงานกันจำเป็นต้องมีความรักต่อกัน” ต่อข้อถามที่ว่าทำไมบางคู่ที่มีความรักต่อกันถึงมีชีวิตคู่ร่วมกันไม่ได้ต้องเลิกร้างแยกกันไป ผู้ให้ข่าวสำคัญกล่าวตอบว่า “ผมว่าสาเหตุหลักของคนที่ยกทางกันมันอยู่ที่ความไม่เข้าใจกัน บางทีก็เป็นปัญหาเศรษฐกิจพวกนี้ แต่ถ้ารักกันมันก็เบาลงนะ ตามความคิดเห็นของผม” ผู้วิจัยถามต่อว่า ความรักไม่ได้อยู่ในหลักเกณฑ์การเลือกคู่สมรสของมุสลิมใช่หรือไม่ ผู้ให้ข่าวสำคัญตอบว่า “ก็ความพอใจไงครับ ศาสนาเขาบอกให้แต่งงานกับคนที่พอใจ”

นาย สิงห์ อายุ 21 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 8) มีความคิดเห็นว่า ความรักเป็นสิ่งที่จำเป็นในการครองชีวิตคู่ ถือเป็นปัจจัยแรกๆในการพิจารณาและเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญรองมาจากปัจจัยทางศาสนา เพราะความรักคือพื้นฐานที่สำคัญในการตัดสินใจเลือกคู่สมรส บุคคลที่สมรสกันควรมีความรักต่อกันก่อน

“ผมให้รองจากศาสนานะ ถ้าจะแต่งงานก็ต้องรักกันก่อน” ต่อข้อถามที่ว่าความรักเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นหลังการสมรสได้หรือไม่ ผู้ให้ข่าวสำคัญตอบว่า “ก่อนก็พอได้ แต่ผมว่ารักกันก่อนดีกว่า คือถ้ารักกันพอใจกันมันก็ดีกว่า” ผู้วิจัยถามต่อว่า ถ้ารักกันทำไมปัจจุบันถึงมีการหย่าร้างมากกว่าในอดีตที่ ผู้ให้ข่าวสำคัญตอบสั้นๆว่า “ดูกันน้อย” และกล่าวต่อว่า “สำหรับผมความรักเป็นสิ่งที่ขาดไม่ได้เลย คนรักกันจะยอมกันจะอยู่ได้ไม่ได้อยู่ที่ว่ายอมกันแค่ไหน ถ้าไม่รักคงไม่ยอมกัน”

นาย ใจ อายุ 27 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 9) มีความคิดเห็นว่า ความรักเป็นปัจจัยหนึ่งที่จะต้องนำมาพิจารณาแต่ไม่ใช่สิ่งที่สำคัญเท่าด้านศาสนา นอกจากปัจจัยทางศาสนาแล้วจะต้องคำนึงถึง ความเข้าใจกัน ความอดทนกันและกัน และความเท่าเทียมกันในด้านต่างๆ

“ผมว่าไม่จำเป็นนักในด้านความรัก ตัวผมก็ว่ารักกันก็ดี ...ต้องดูเรื่องอื่นด้วยรักอย่างเดียวไม่ได้หรอกครับ ...คนเราจะอยู่กันได้ต้องอดทนกันได้ ต้องให้เป็นที่ยอมรับของสังคม ต้องดูเยอะครับความรักอย่างเดียวไม่พอแน่”

นาย จิต อายุ 18 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 10) มีความคิดเห็นว่า ความรักเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญในการตัดสินใจเลือกคู่สมรส เพราะความรักคือพื้นฐานที่สำคัญในชีวิตคู่ บุคคลที่จะสมรสกันควรที่จะมีความรักต่อกันก่อน และสำคัญรองมาจากปัจจัยทางศาสนา

“จำเป็นมาก ไม่รักกันก็ไม่น่าจะแต่งงานกัน ผมว่าสำคัญมากยังไงก็ต้องรักกันก่อน” ต่อข้อถามที่ว่าความรักเป็นสิ่งที่เกิดหลังการสมรสได้หรือไม่ ผู้ให้ข่าวสำคัญตอบว่า “ได้ แต่รักกันก่อนดีกว่า บางทีอยู่กันอาจจะไม่รักกันก็ได้รักกันก่อนแน่นอนกว่าครับ ...มันเป็นพื้นฐานเลยเรื่องนี้ ผมให้สำคัญรองๆจากศาสนา”

ตารางที่ 20 : ความคิดเห็นของผู้ให้ข่าวสำคัญต่อความรักกับการเลือกคู่สมรส

ผู้ให้ข่าวสำคัญ	ความรัก		
	ยึดถือ	ไม่ยึดถือ	ได้ทั้งสองลักษณะ
ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 1	/		
ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 2	/		
ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 3			/
ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 4	/		
ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 5	/		
ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 6	/		
ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 7	/		
ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 8	/		
ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 9	/		
ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 10	/		

จากตารางที่ 20 ผู้ให้ข่าวสำคัญ 9 รายเห็นด้วยกับการเลือกคู่สมรสโดยยึดถือความรัก ผู้ให้ข่าวสำคัญ 1 รายเห็นด้วยกับการเลือกคู่สมรสทั้งสองลักษณะ อธิบายได้ว่าผู้ให้ข่าวสำคัญส่วนใหญ่มีค่านิยมที่จะเลือกคู่สมรสโดยยึดถือความรัก

ซึ่งข้อมูลเชิงปริมาณแสดงให้เห็นว่าชายไทยมุสลิมในกลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญต่อความรักกับการตัดสินใจเลือกคู่สมรสดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 21 : ความรักกับการเลือกคู่สมรส

ความรัก	จำนวน	ร้อยละ
ให้ความสำคัญมาก	55	55
ให้ความสำคัญปานกลาง	34	34
ให้ความสำคัญน้อย	5	5
ไม่ให้ความสำคัญเลย	6	6
รวม	100	100

จากตารางที่ 21 แสดงให้เห็นว่าชายไทยมุสลิมร้อยละ 55 ให้ความสำคัญมากกับความรักในการเลือกคู่สมรส ชายไทยมุสลิมร้อยละ 34 ให้ความสำคัญปานกลางต่อความรักในการเลือกคู่สมรส ชายไทยมุสลิมร้อยละ 5 ให้ความสำคัญน้อยกับความรักในการเลือกคู่สมรส และชายไทยมุสลิมร้อยละ 6 ไม่ให้ความสำคัญกับความรักในการเลือกคู่สมรส อธิบายได้ว่าชายไทยมุสลิมส่วนใหญ่มีค่านิยมที่จะเลือกคู่สมรสโดยให้ความสำคัญต่อความรัก

ผลการศึกษารูปว่า **ยอมรับสมมติฐาน** ชายไทยมุสลิมจะเลือกคู่สมรสโดยยึดถือความรักที่มีต่อกัน มากกว่าการเลือกคู่สมรสโดยไม่มีความรักต่อกัน

ความรักถือเป็นสิ่งที่ชายไทยมุสลิมให้ความสำคัญเพราะเชื่อว่าเป็นพื้นฐานที่สำคัญอย่างหนึ่งในการครองชีวิตสมรส เพราะหากคู่สมรสมีความรักต่อกันปัญหาต่างๆก็มักจะเบาบางลง เพราะเป็นความสมัครใจของทั้งสองที่จะใช้ชีวิตร่วมกันและหากมีปัญหาใดๆเกิดขึ้นก็พร้อมที่จะแก้ไข และการที่คู่สมรสมีความรักกันก็จะทำให้ยอมกัน การยอมกันนั้นชายไทยมุสลิมมีความเชื่อว่าเป็นสิ่งที่มีความสำคัญมากต่อการครองชีวิตสมรส แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นไม่ได้หมายความว่าหากมีความรักเกิดขึ้นแล้วการสมรสหรือการตัดสินใจเลือกคู่สมรสจะเกิดขึ้นตามมาเสมอไป เพราะในความคิดเห็นของชายไทยมุสลิมนั้นจำเป็นจะต้องพิจารณาปัจจัยอื่นๆประกอบเสมอ เนื่องจากความรักเพียงอย่างเดียวไม่สามารถที่จะสร้างครอบครัวที่มั่นคงและทำให้ชีวิตคู่ราบรื่นโดยปราศจากปัจจัยอื่นๆ เช่น ความพร้อมทางด้านเศรษฐกิจ อายุที่เหมาะสม นับรวมถึงความเหมาะสมและความเท่าเทียมกันในด้านต่างๆ เป็นต้น

ผลงานทางวิชาการที่ยอมรับตามสมมติฐานโดย กอศึกษาของ แฮ็ทฟิลด์ (Hatfield) และ แร็ปสัน(Rapson) (1996 : 16) ในการเลือกคู่สมรสว่า คุณลักษณะสำคัญของคู่สมรสของชาย

และหญิงทั่วไปจะให้ความสำคัญต่อ ความรัก บุคลิกลักษณะ และความมั่นคงทางอารมณ์ เป็นพื้นฐานในการเลือกคู่สมรส และการศึกษาของ ด็อกเตอร์ วิลเลียม แจนโควิก (Dr. William Jankowiak) (Kottak , 1997 : 304) แห่งมหาวิทยาลัยเนวาดา พบว่าใน 166 วัฒนธรรมที่ทำการศึกษานอกสังคมตะวันตก 147 วัฒนธรรมมีความรักเข้ามาเกี่ยวข้องกับการสมรสหรือคิดเป็นร้อยละ 89 ส่วนที่เหลืออีก 19 วัฒนธรรมยังมีหลักฐานที่ไม่แน่ชัด

สมมติฐานในการวิจัยข้อที่ 11 ชายไทยมุสลิมจะเลือกคู่สมรสที่มีความใกล้ชิดมากกว่าคู่สมรสที่ห่างเหินกัน

นาย แอล อายุ 70 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 1) มีความคิดเห็นว่า ความใกล้ชิดเป็นสิ่งจำเป็น เพราะจะทำให้เกิดความรัก และสามารถศึกษาทำให้เข้าใจซึ่งกันและกัน รู้ความต้องการของกันและกัน และสามารถทราบได้ว่าบุคคลที่จะสมรสด้วยเป็นคนเช่นใด การครองชีวิตคู่นั้นจะเอาใครเป็นหลักอยู่เพียงคนเดียวไม่ได้จะต้องรวมขอมกันและต้องพยายามปรับตัวเข้าหากันทั้งสองฝ่าย ซึ่งคู่สมรสที่มีความใกล้ชิดกันนั้นจะทำให้สามารถปรับตัวเข้าหากันได้ง่ายกว่าบุคคลที่ไม่เคยรู้จักหรือสนิทสนมกันมาก่อน

“คนจะแต่งงานกันมันก็ควรใกล้ชิดกันก่อนแต่ต้องพอเหมาะพอควร ถ้าไม่สนิทกันเลยมันก็ไม่รู้นิสัยกัน อันนี้พูดกรณีที่เลือกกันเองนะ เราก็ต้องดูว่าเขาประพฤติปฏิบัติยังไง อย่างภรรยาผมชอบเขาเพราะเขาเป็นคนทำมาหากินขยัน เขาเป็นคนดี แต่ถ้าไม่สนิทกันหรือใกล้ชิดกันเราก็ไม่มีทางรู้หรือว่าเขาเป็นคนยังไง ...แต่ใกล้ชิดก็ต้องไม่ให้น่าเกลียดนะ”

นาย ชัย อายุ 42 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 2) มีความคิดเห็นว่า ความใกล้ชิดเป็นสิ่งสำคัญในการตัดสินใจในการเลือกคู่สมรส เพื่อที่จะสามารถศึกษานิสัยใจคอกันได้

“ผมว่ามันก็จำเป็นเหมือนกันแต่ต้องเหมาะสม คือให้คุ้นเคยกันบ้างพูดคุยกันบ้างและต้องอยู่ในสายตาผู้ใหญ่ ...ไปไหนด้วยกันสองต่อสองเป็นสิ่งไม่สมควร ...ผมยอมรับว่าเคยทำแบบนั้น คือมนุษย์เรามีสองความคิด คือความคิดที่ดีกับไม่ดี ทุกคนอยากเป็นคนดีแต่บางทีมันก็มีความคิดแบบไม่ดีเข้ามา บางทีมันคิดไปแล้วก็ต้องไป ถึงแม้จะรู้สึกผิด ...ถึงขนาดไม่รู้จักกันเลยก็ไม่ดีเหมือนกัน” ผู้วิจัยถามต่อว่าผู้ให้ข่าวสำคัญพบกับคนรักที่ใด ผู้ให้ข่าวสำคัญตอบว่า “เราเรียนที่เดียวกันครับเลยเจอกัน”

จ่านายสิบตำรวจ สิน อายุ 95 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 3) มีความคิดเห็นว่า บุคคลที่จะสมรสกันมีความใกล้ชิดกันเป็นสิ่งที่ไม่เสียหาย แต่ถ้าเป็นการคลุมถุงชนนั้นเป็นเรื่องที่

ไม่เหมาะสมอย่างยิ่ง คนที่จะสมรสกันควรมีความใกล้ชิดกันแต่ต้องให้พอเหมาะพอควร โดยการวางตนให้เหมาะสม และควรอยู่ในสายตาของผู้ใหญ่

“คนที่แต่งงานกัน ถ้ารู้จักมักคุ้นกันบ้างก็เป็นสิ่งที่ไม่เสียหาย แต่ต้องเหมาะสมไม่ให้เป็นที่ติฉินนินทาได้ กรณีที่ไปไหนมาไหนด้วยกันนี้ไม่เหมาะสมเลย แต่ถ้าคุยกันผู้ใหญ่ก็ควรจะอยู่ด้วย ถ้าคุยกันสองคนอาจจะถูกมองไม่ดีเพราะไม่มีใครรู้ว่าคุยอะไรกันเหมาะสมหรือไม่ ... คือมันอาจจะเป็นที่สงสัยให้คนอื่นได้” ผู้วิจัยถามต่อว่าผู้ให้ข่าวสำคัญพบกับภรรยาที่ใดและมีความสนิทสนมกันเพียงใด ผู้ให้ข่าวสำคัญตอบว่า “...ภรรยาผมเขามาขายของแถวนี้ก็เลยได้พบกัน ... พูดคุยกันบ้าง แต่ไม่เคยไปไหนด้วยกัน”

นาย สุรสิทธิ์ อายุ 62 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 4) มีความคิดเห็นว่า ความใกล้ชิดเป็นสิ่งที่มีความสำคัญในการเลือกคู่สมรสในระดับหนึ่ง แต่ ความใกล้ชิดต้องอยู่ในระดับที่พอเหมาะพอควร

“ถ้าพูดถึงเลือกเองนี่ใกล้ชิดกันบ้างก็ดี พูดคุยกันบ้างตามโอกาสก็ไม่เสียหายอะไร” ต่อข้อถามที่ว่าบุคคลที่จะสมรสกันหากไม่มีความใกล้ชิดกันก่อนมีความคิดเห็นอย่างไร ผู้ให้ข่าวสำคัญตอบว่า “ก็เป็นไปได้แต่รู้จักกันก่อนก็ดี แต่ถึงขนาดไปไหนมาไหนด้วยกันนี้ไม่เหมาะ ถ้าคุยกันก็อย่าคุยกันสองคนอย่างนั้นไม่งาม”

นาย เด่น อายุ 32 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 5) มีความคิดเห็นว่า ความใกล้ชิดเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญมากสำหรับบุคคลที่จะสมรสกันและเชื่อว่าสำคัญกว่าความรัก เพราะความใกล้ชิดเป็นสิ่งที่สามารถทำให้รู้จักนิสัยใจคอของกันและกันได้

“ความใกล้ชิดสำหรับผมๆว่ามันสำคัญกว่าความรักอีกนะ อย่างที่ได้ยินกันว่ารักแท้แพ้ใกล้ชิดอะไรแบบนี้” เมื่อกล่าวจบผู้ให้ข่าวสำคัญหัวเราะก่อนจะกล่าวอย่างอารมณ์ดีต่อไปว่า “คนที่ใกล้ชิดกันมันจะเห็นได้เห็นพุงกัน รู้อุปนิสัยใจคอ ซึ่งเรื่องนี้สำคัญมากถ้าจะแต่งงานกันนะ” ต่อข้อถามที่ว่าจำเป็นหรือไม่ที่จะต้องอยู่อาศัยใกล้กันเพื่อที่จะศึกษากันได้ง่าย ผู้ให้ข่าวสำคัญตอบว่า “ก็จำเป็นอย่างอยู่ใกล้กันนี้จะรู้ได้เห็นกันได้ง่ายรู้ข่าวสารว่าเขาทำอะไร ถ้าอยู่ไกลกันมันก็รู้ได้ยาก” ผู้วิจัยถามต่อว่าชายหญิงควรมีความใกล้ชิดกันในระดับใด ผู้ให้ข่าวสำคัญตอบว่า “เจอกันบ่อยๆก็ดี แต่ไม่ต้องเที่ยวด้วยกันก็ได้ ... ถ้าไม่ใกล้ชิดกันไม่มีทางรู้ว่าเขาเป็นยังไง อย่างแฟนผม (ภรรยา) ก็ใกล้ชิดกันบ้านใกล้ผมคือเขามาช่วยญาติเขาที่อยู่บ้านติดๆกับผมขายของ ก็เลยรู้จักกันเห็นครั้งแรกก็ชอบเลยตรงสเปก”

นาย ฉัตรชัย อายุ 67 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 6) มีความคิดเห็นว่า ความใกล้ชิดเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับบุคคลที่จะสมรสกัน เพราะความใกล้ชิดจะนำไปสู่ความรัก และความรักนั้นถือว่าเป็นสิ่งที่สำคัญมากในการมีชีวิตร่วมกัน

“ความรักเป็นสิ่งที่สำคัญไม่รักอยู่กันลำบาก แต่ถ้าไม่ใกล้ชิดกันอยู่ๆจะกันจะรักกันยังไง” ต่อคำถามที่ว่าบุคคลที่จะสมรสกันควรจะมี ความใกล้ชิดกันในระดับใด ผู้ให้ข่าวสำคัญตอบว่า “ไปเที่ยวด้วยกันบ้าง เจอกันบ่อยๆก็ดี ...แต่บ้านไม่ต้องใกล้กันหรือทำงานที่เดียวกันอะไรนี้ไม่จำเป็นหรอกนัดเจอกันก็ได้ ...ใกล้ชิดกันจะได้รู้นิสัยใจคอกัน ผมก็ว่าใกล้ชิดกันก่อนจะดีกว่า”

นาย นิกร อายุ 32 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 7) มีความคิดเห็นว่า ความใกล้ชิดเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับบุคคลที่จะสมรสกัน เพื่อที่จะได้ศึกษาอุปนิสัยของกันและกัน และเพื่อศึกษาข้อดีข้อเสียของกันและกันว่าพอจะยอมรับกันได้หรือไม่เพียงใดก่อนการตัดสินใจใช้ชีวิตคู่ร่วมกัน

“ถ้าจะแต่งงานกันผมว่าควรจะได้ศึกษากันก่อน จะได้รู้นิสัยกัน จะได้รู้ว่าเขาเป็นคนแบบไหน” ต่อคำถามที่ว่าควรใกล้ชิดกันในระดับใด ผู้ให้ข่าวสำคัญตอบว่า “เจอกันยิ่งบ่อยยิ่งดี บ้านช่องไม่ต้องใกล้กัน นัดเจอกันก็ได้ครับ ไม่มีปัญหา อย่างน้อยผมว่าต้องไปไหนมาไหนด้วยกันบ้าง” ผู้ให้ข่าวสำคัญกล่าวทิ้งท้ายว่า “แต่ผมก็ยอมรับว่าแบบนี้ไม่ค่อยถูกนะถ้าว่ากันตามศาสนา” ผู้วิจัยถามต่อว่าผู้ให้ข่าวสำคัญพบกับคนรักที่ใด ผู้ให้ข่าวสำคัญตอบว่า “รู้จักกันแต่วัยรุ่นครับ ก็อยู่ในชุมชนนี้”

นาย สิงห์ อายุ 21 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 8) มีความคิดเห็นว่า ความใกล้ชิดเป็นสิ่งที่มีความสำคัญ บุคคลที่จะสมรสกันจำเป็นต้องมีความใกล้ชิดสนิทสนมกันก่อน เพื่อทราบถึงอุปนิสัยใจคอของกันและกัน หากไม่มีความใกล้ชิดกันก็จะไม่สามารถทราบนิสัยใจคอที่แท้จริงของกันและกันได้ และหากมีข้อเสียที่ไม่สามารถที่จะยอมรับได้ปรากฏขึ้นมาภายหลังการสมรสก็ย่อมที่จะทำให้เกิดปัญหาในการครองชีวิตคู่ และที่สำคัญว่านั่นก็คือ หากบุคคลที่ไม่มีความใกล้ชิดกันก็ย่อมที่จะไม่มีความรักต่อกัน และความรักนั้นถือว่าเป็นพื้นฐานในการครองชีวิตสมรส ฉะนั้นความใกล้ชิดจึงเป็นปัจจัยที่ไม่สามารถขาดได้ในการเลือกคู่สมรส

“ผมให้รองจากความรักเลยครับ คนเราจะแต่งงานกันก็ต้องรู้นิสัยใจคอต้นลึกหนาบางกันก่อน และที่สำคัญไม่ใกล้ชิดกันก็คงไม่รักกันหรอกครับ” ต่อคำถามที่ว่าในส่วนตัวคิดว่าควรจะมี ความใกล้ชิดกันในระดับใด ผู้ให้ข่าวสำคัญตอบว่า “ก็เจอกันบ่อยๆ อาทิത്യ่ละหลายๆหนก็ได้ แต่ไม่จำเป็นต้องบ้านใกล้ ...ทำงานที่เดียวกันก็ไม่จำเป็น นัดเจอกันได้ครับ”

นาย ใจ อายุ 27 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 9) มีความคิดเห็นว่า ความใกล้ชิดเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นของบุคคลที่จะตัดสินใจสมรสกัน บุคคลที่มีความใกล้ชิดกันนั้นสามารถศึกษาข้อดีข้อเสียของกันและกันก่อนที่จะสมรสกันว่าจะสามารถจะยอมรับกันได้แค่ไหน เพราะทุกคนย่อมต้องมีข้อเสียหรือไม่ถูกใจกันบ้าง แต่ถ้าไม่มีความสนิทสนมหรือใกล้ชิดกันยอมที่จะไม่ทราบข้อเสียของกันและกัน หากว่าข้อเสียบางอย่างที่ไม่สามารถรับได้ เผยขึ้นมาเมื่อมีการสมรสกันแล้วครอบครัวก็อาจจะแตกสลาย นอกจากนี้ความใกล้ชิดนั้นมีส่วนทำให้เกิดความรักซึ่งเป็นพื้นฐานที่สำคัญในการครองชีวิตคู่

“อันนี้ถึงเป็นเรื่องจำเป็น ...ก็เพื่อที่จะศึกษากัน เรียนรู้กัน เกิดมีอะไรไม่ดีมา โผล่ตอนแต่งแล้วลำบากไม่รู้จะรับได้ไหม คราวนี้จะทำยังไงละ ถึงต้องดูกันก่อน” ต่อข้อถามว่า บุคคลที่จะสมรสกันจำเป็นที่ต้องใกล้ชิดกันในระดับใด ผู้ให้ข่าวสำคัญตอบว่า “เจอกันยิ่งบ่อยยิ่งดี เทียบด้วยกันบ่อยๆ...ที่ผ่านๆมา แฟนผมๆเจอกันที่ทำงานหรือที่เรียน”

นาย จิต อายุ 18 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 10) มีความคิดเห็นว่า ความใกล้ชิดเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญในการตัดสินใจเลือกคู่สมรส เพราะปัจจัยนี้มีความสัมพันธ์กับความรักที่เป็นปัจจัยพื้นฐานในการครองชีวิตคู่ นอกจากนี้ความใกล้ชิดเป็นสิ่งที่สามารถทำให้ทราบถึงนิสัยใจคอ ข้อดีข้อเสียของกันและกัน เพื่อเป็นข้อมูลในการตัดสินใจว่าจะสามารถใช้ชีวิตร่วมกันได้หรือไม่

“มันสัมพันธ์กับความรักครับ ถ้ารักกันมันก็ต้องใกล้ชิดกันก่อน” ต่อข้อถามที่ว่า ความรักสามารถเกิดโดยไม่มี ความใกล้ชิดกันได้หรือไม่ ผู้ให้ข่าวสำคัญตอบว่า “ไม่ได้ครับยังไงก็ต้องใกล้ชิดกัน ...ผมว่าจำเป็นนะที่ต้องใกล้ชิดกันสนิทกันจะได้ดูว่ารับกันได้แค่ไหน” ผู้วิจัยถามต่อว่าความใกล้ชิดควรมีระดับใด ผู้ให้ข่าวสำคัญตอบว่า “ไม่จำเป็นต้องเจอกันทุกวันหรือบ้านใกล้กันหรือครับ นัดเจอ...อย่างอาทิตย์ละครั้งก็พอทุกวันศุกร์อะไรแบบนี้”

ตารางที่ 22 : ความคิดเห็นของผู้ให้ข่าวสำคัญต่อความใกล้ชิดกับการเลือกคู่สมรส

ผู้ให้ข่าวสำคัญ	ความใกล้ชิด		
	ใกล้ชิด	ห่างเหิน	ได้ทั้งสองลักษณะ
ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 1	/		
ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 2	/		
ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 3			/
ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 4			/
ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 5	/		
ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 6	/		
ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 7	/		
ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 8	/		
ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 9	/		
ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 10	/		

จากตารางที่ 22 ผู้ให้ข่าวสำคัญ 8 รายเห็นด้วยว่าคู่สมรสควรมีความใกล้ชิดกัน ผู้ให้ข่าวสำคัญ 2 รายเห็นด้วยกับการเลือกคู่สมรสทั้งสองลักษณะ อธิบายได้ว่าผู้ให้ข่าวสำคัญส่วนใหญ่มีค่านิยมที่จะเลือกคู่สมรสที่มีความใกล้ชิดกัน

ผลการศึกษาสรุปว่า **ยอมรับสมมติฐาน** ชายไทยมุสลิมจะเลือกคู่สมรสที่มีความใกล้ชิด มากกว่าคู่สมรสที่ห่างเหินกัน

การยอมรับสมมติฐานในข้อนี้มีความสัมพันธ์กับการยอมรับสมมติฐานในข้อที่ 10 ว่าชายไทยมุสลิมจะเลือกคู่สมรสโดยยึดถือความรักที่มีต่อกัน มากกว่าการเลือกคู่สมรสโดยไม่มีความรักต่อกัน เพราะชายไทยมุสลิมเชื่อว่าในสวนหนึ่ง ความรักเกิดมากจากความใกล้ชิด เพราะความรักเกิดมาจากความคุ้นเคยสนิทสนมกันเป็นประการสำคัญ

กล่าวโดยสรุปได้ว่าชายไทยมุสลิมมีความเชื่อว่าความใกล้ชิดเป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับบุคคลที่จะทำการสมรสกัน เพราะเชื่อว่าความใกล้ชิดนั้นเป็นจุดเริ่มต้นของปัจจัยต่างๆที่จำเป็นในการครองชีวิตคู่ เช่น ความเข้าใจกัน ความรัก ความผูกพันต่อกัน ความใกล้ชิดนั้นสามารถทำให้ทราบถึงนิสัยใจคอที่แท้จริงของกันและกันและเป็นส่วนช่วยตัดสินใจว่าจะพอยอมรับข้อดีข้อเสียของกันและกันได้หรือไม่ แต่หากมีความห่างเหินกันก็ยากที่จะรู้อุปนิสัยใจที่แท้จริง

และอาจจะมีข้อเสียบางอย่างที่ไม่สามารถยอมรับได้ ที่เผยออกมาเมื่อใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันแล้ว ถึงแม้ว่าในอดีตนั้นบางครั้งการสมรสอาจเกิดขึ้นโดยการจัดการของผู้ใหญ่แต่ผู้ใหญ่ก็มักจะทำให้คู่ชายหญิงได้ทำความรู้จักกันและหลายๆคู่ก็เป็นญาติกันหรือเป็นบุคคลในชุมชนที่เคยรู้จักกันมาก่อน

ถึงแม้ว่าผู้ให้ข่าวสำคัญหลายรายมีความคิดเห็นว่าบุคคลที่จะสมรสกันไม่จำเป็นต้องมีที่อยู่อาศัยหรือสถานที่ทำงานใกล้กันก็ตามแต่หลายๆคู่พบภรรยาหรือคนรักของตนเพราะความใกล้ชิดทางที่อยู่อาศัยหรือสถานที่ทำงานของตน

ผลการศึกษาที่ยอมรับตามสมมติฐานโดย การศึกษาของ แคทซ์ (Katz) และ ฮิลล์ (Hill) (Collins and Coltrane , 1992 : 295) กล่าวถึงปัจจัยของความใกล้ชิดที่ทำให้นำไปสู่การสมรสว่าบุคคลที่อาศัยอยู่ใกล้กันมีโอกาสมากที่จะสมรสกัน โดยยกตัวอย่างการวิจัยในประเทศอเมริกาว่าคู่สมรสมักจะเป็นบุคคลที่อาศัยอยู่ใกล้กันระหว่าง 2 - 3 ไมล์ การศึกษาของ อัจฉราภาติกะวัยวัฒน์ (2521) ศึกษาการเลือกคู่ครองของข้าราชการกรุงเทพมหานคร พบว่า ข้าราชการทั้งชายและหญิงส่วนใหญ่เลือกแต่งงานกับบุคคลที่มีความรักต่อกัน และมีคุณสมบัติเหมือนหรือใกล้เคียงกันทางด้านสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม และในด้านอื่นๆ นับรวมถึงความใกล้กันทางที่อยู่อาศัย นับรวมถึงศึกษาในสถาบันเดียวกันและ/หรือทำงานอยู่ในสถานที่แห่งเดียวกันล้วนเป็นปัจจัยที่สำคัญต่อการตัดสินใจเลือกคู่สมรส และการศึกษาของ โคลเลอร์(Koller) (1948 อ้างถึงใน ฉันทชนก สายสมบัติ , 2541 : 27) ได้ศึกษาที่โคลัมโบ และโอไฮโอ เฉพาะพวกผิวขาวจำนวน 2,000 ราย พบว่า คู่สมรสมักอยู่อาศัยห่างกันภายใน 14 บล็อก ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่า ความใกล้กันของที่อยู่อาศัยมีบทบาทในการเลือกคู่สมรส

สมมติฐานในการวิจัยข้อที่ 12 ชายไทยมุสลิมจะเลือกคู่สมรสที่มีรสนิยมใกล้เคียงกัน มากกว่าคู่สมรสที่มีรสนิยมต่างกัน

นาย แอล อายุ 70 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 1) มีความคิดเห็นว่า รสนิยมของคู่สมรสควรจะมีคล้ายคลึงกัน แต่ไม่ใช่เรื่องสำคัญนัก และเป็นปัจจัยที่สำคัญน้อยที่สุด

ในด้านรสนิยมของคู่สมรสนี้ผู้ให้ข่าวสำคัญไม่แทบจะไม่ให้ความสำคัญ สังเกตเห็นได้ชัดจากท่าทีและน้ำเสียง “ผมว่าเรื่องรสนิยมตรงหรือไม่ตรงกันมันไม่สำคัญหรอก แต่ถ้าเหมือนกันมันก็ดีกว่าไม่เหมือนกันนิดหน่อย คือถ้ารักกันเรื่องนี้มันก็ไม่สำคัญอะไร มันเป็นเรื่องส่วนตัวมากกว่า”

นาย ชัย อายุ 42 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 2) มีความคิดเห็นว่า คู่สมรสควรที่จะมี
 ธรรมเนียมที่ใกล้เคียงกัน แต่ในด้านธรรมเนียมไม่ใช่เป็นปัจจัยสำคัญ เป็นเพียงปัจจัยประกอบ

“ผมคิดว่าถ้าเหมือนกันก็ดี จะได้ไม่ต้องปรับตัว แต่ถึงต่างกันก็ไม่เป็นไร ถ้ารัก
 กันก็อยู่ด้วยกันได้ อาจจะมีปัญหาบ้างแต่ผมว่ามันก็คงเป็นเรื่องเล็กน้อย และเรื่องธรรมเนียมตรง
 หรือเหมือนกัน ผมก็ว่ามันเป็นสิ่งไม่สำคัญ ...เป็นปัจจัยทำๆในการตัดสินใจเลย”

จ่านายสิบตำรวจ สิน อายุ 95 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 3) มีความคิดเห็นว่า
 เป็นสิ่งที่นำมาพิจารณาบ้างแต่ถือว่าเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญน้อย

“จำเป็นบ้าง เหมือนกันบ้างก็ดี แต่เรื่องอื่นสำคัญกว่า ...แต่ถ้าไม่เหมือนกันเลย
 ก็อาจจะเกิดปัญหาได้เหมือนกันแต่ก็คงเป็นเรื่องเล็กน้อย ถือเป็นเรื่องที่เป็นส่วนตัว เป็นความชอบ
 ใจสนใจอะไรนี้ไม่ตรงกันก็ได้ ...คือดูอย่างอื่นก่อน เรื่องนี้ไว้ดูทีหลังก็ได้หรือไม่ดูก็คงไม่เป็นไร ...
 แต่ถ้าเหมือนกันมันก็ดีกว่าต่างกัน แต่เป็นแค่เรื่องเล็กน้อย”

นาย สุรสีห์ อายุ 62 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 4) มีความคิดเห็นว่า ธรรมเนียมที่
 คล้ายคลึงกันของคู่สมรสเป็นสิ่งที่ดี แต่ไม่ใช่ปัจจัยที่มีความสำคัญ เป็นเพียงปัจจัยประกอบการ
 ตัดสินใจและหากมีธรรมเนียมที่แตกต่างกันก็เป็นสิ่งที่สามารถยอมรับกันได้ระหว่างคู่สมรส

“เหมือนกันก็ดี” ผู้ให้ข่าวสำคัญตอบเรื่อยๆก่อนจะกล่าวต่อว่า “ไม่จำเป็นเท่าไร
 มันเป็นเรื่องที่รอมชอมกันได้ แต่เท่าที่เห็นนะเรื่องนี้ผู้ชายจะเป็นฝ่ายยอมตามมากกว่า ...ภรรยา
 ชอบแบบไหนก็จะโอนอ่อนผ่อนตาม”

นาย เตน อายุ 32 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 5) มีความคิดเห็นว่า ธรรมเนียมที่เหมือน
 หรือแตกต่างกันมีผลต่อการตัดสินใจเลือกคู่สมรสน้อยมาก เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญน้อยเพราะ
 สามารถปรับเข้าหากันได้ง่ายกว่าปัจจัยทางด้านอื่นๆ

“เหมือนหรือไม่เหมือนผมว่าไม่สำคัญ ถ้าจะมีปัญหาก็คือเรื่องเล็กน้อยมาก ...ถ้ามี
 ปัญหาก็คือปรับเข้าหากันหรือเราปรับหาเขาก็ได้ไม่เป็นไร เรื่องธรรมเนียมเป็นเรื่องส่วนตัวจะแบบไหนก็ได้”

นาย จิตรชัย อายุ 67 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 6) มีความคิดเห็นว่า ธรรมเนียมที่
 ใกล้เคียงกันเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญที่น้อยมาก เพราะหลายๆคู่สมรสก็สามารถอยู่ด้วยกันอย่าง
 ราบรื่นแม้จะมีธรรมเนียมที่แตกต่างกันเพราะธรรมเนียมเป็นเรื่องส่วนตัวใครจะรักจะชอบหรือสนใจอะไร
 เป็นเรื่องส่วนตัวของคนๆนั้นและมีผลต่อการครองชีวิตคู่ๆน้อยมาก การที่มีธรรมเนียมแตกต่างกันนั้น
 หากเกิดปัญหาก็คงจะเป็นเรื่องเล็กน้อย แต่หากมีคู่สมรสที่มีธรรมเนียมใกล้เคียงกันก็เป็นเรื่องที่ดี
 และถ้ามีความรักต่อกันเรื่องธรรมเนียมที่แตกต่างกันก็จะแทบไม่มีความสำคัญอะไร

“เห็นเขาก็อยู่กันได้นี่คนที่ไม่มีอะไรเหมือนกัน” ต่อข้อถามที่ว่าหากคู่สมรส มีรสนิยมใกล้เคียงกันจะดีกว่าต่างกันหรือไม่ ผู้ให้ข่าวสำคัญตอบเรื่อยๆว่า “ดีกว่าแต่อย่างที่บอก มันไม่สำคัญ ยิ่งไงก็ได้ไม่ต้องเหมือนกัน ไม่ค่อยเกี่ยวกัน”

นาย นิกร อายุ 32 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 7) มีความคิดเห็นว่า ไม่มีควมจำเป็นที่คู่สมรสจะต้องมีรสนิยมที่ใกล้เคียงกัน เพราะในด้านรสนิยมนั้นไม่ใช่เรื่องที่สำคัญนักในการตัดสินใจเลือกคู่สมรสและจะอยู่ในการพิจารณาในลำดับท้ายๆ รสนิยมที่แตกต่างกันอาจจะสร้างปัญหาในการครองชีวิตสมรสบ้างแต่คงไม่มากนักและหากรู้จักปรับตัวเข้าหากันคงไม่เกิดปัญหาแต่อย่างใด แต่หากคู่สมรสมีรสนิยมที่ความใกล้เคียงกันก็เป็นสิ่งที่เหมาะสมเพราะสามารถลดปัญหาในการครองชีวิตสมรสได้บ้างเล็กน้อยเพราะไม่ต้องปรับตัวเข้าหากัน

“ผมว่าใกล้เคียงกันมันก็ดีนะ แต่ไม่ใช่เรื่องสำคัญอะไร ...อย่างผู้หญิงสมัยนี้บางคน แต่งตัวโป๊เกินเหตุไม่น่าดู ผมว่าน่าเกลียดมากกว่าถ้าเจอแบบนั้นผมก็รับไม่ไหว ถ้าเป็นญาติพี่น้องเรารับไม่ได้เลย ถ้าพูดถึงธรรมชาติรสนิยมต่างกันก็ไม่เป็นไร แต่อย่าแต่งแบบนั้นก็ได้”

นาย สิงห์ อายุ 21 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 8) มีความคิดเห็นว่า รสนิยมของคู่สมรสไม่มีความจำเป็นที่จะต้องเหมือนกัน เพราะรสนิยมเป็นเรื่องส่วนบุคคลไม่ว่ารสนิยมจะใกล้เคียงกันหรือแตกต่างกันก็ตามและไม่มีความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเลือกคู่สมรส

“ยิ่งไงก็ได้ ผมไม่เห็นเป็นปัญหา ไม่ดูเลยครับให้เหมือนคนปกติแล้วกันจะเป็นแบบไหนก็เป็นเรื่องส่วนตัวของคนนั้น” ต่อข้อถามที่ว่าหากมีคู่สมรสที่มีรสนิยมใกล้เคียงกันจะเหมาะสมกว่าคู่สมรสที่มีรสนิยมแตกต่างกันหรือไม่ ผู้ให้ข่าวสำคัญตอบว่า “ผมว่าไม่เกี่ยวกันนะ” ผู้วิจัยถามต่อว่าเป็นไปได้ไหมที่บุคคลบางคนมักจะชื่นชอบอะไรที่แตกต่างกับตนเอง ผู้ให้ข่าวสำคัญตอบเรื่อยๆว่า “ก็เป็นได้เหมือนกันครับ”

นาย ใจ อายุ 27 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 9) มีความคิดเห็นว่า รสนิยมเป็นสิ่งที่รวมชอบกันได้ไม่มีความจำเป็นต้องใกล้เคียงกัน เพราะจากที่เคยพบเห็นนั้นมีคู่สมรสไม่น้อยที่มีรสนิยมแตกต่างกันแต่ก็สามารถครองชีวิตคู่อย่างมีความสุขได้เพราะการครองชีวิตคู่ยังมีปัจจัยอื่นที่สำคัญมากกว่า เช่น ด้านศาสนา ความรัก นิสสัยใจคอ และความเหมาะสมในด้านอื่นๆ

“ที่เห็นบางคู่เขาก็อยู่กันไม่มีปัญหาค่ะครับ ไม่เป็นไรเหมือนหรือไม่เหมือน ขอให้เข้าใจกัน แต่ถ้าเหมือนก็ดีครับ”

นาย จิต อายุ 18 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 10) มีความคิดเห็นว่า คู่สมรสไม่จำเป็นต้องมีรสนิยมที่ใกล้เคียงกัน แต่ก็ไม่ควรต่างกันมาก ปัจจุบันนี้ถือว่ามีความสำคัญน้อยที่สุดใน การเลือกคู่สมรส เพราะถือว่าเป็นเรื่องส่วนบุคคล

“ไม่ถึงกับไม่สำคัญนะครับ แต่ก็ไม่ใช่เรื่องที่จะคิดอะไรมาก เหมือนกันบ้างก็ดี คือดูบ้างประกอบ ผมดูเป็นเรื่องสุดท้ายเลย”

ตารางที่ 23 : ความคิดเห็นของผู้ให้ข่าวสำคัญกับรสนิยมของคู่สมรส

ผู้ให้ข่าวสำคัญ	รสนิยมของคู่สมรส		
	ใกล้เคียงกัน	แตกต่างกัน	ได้ทั้งสองลักษณะ
ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 1	/		
ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 2	/		
ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 3	/		
ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 4	/		
ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 5			/
ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 6			/
ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 7	/		
ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 8			/
ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 9	/		
ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 10	/		

จากตารางที่ 23 ผู้ให้ข่าวสำคัญ 7 รายเห็นด้วยกับการเลือกคู่สมรสที่มีรสนิยมใกล้เคียงกัน ผู้ให้ข่าวสำคัญ 3 รายเห็นด้วยกับการเลือกคู่สมรสทั้งสองลักษณะ อธิบายได้ว่า ผู้ให้ข่าวสำคัญส่วนใหญ่มีค่านิยมที่จะเลือกคู่สมรสที่มีรสนิยมใกล้เคียงกัน

ซึ่งข้อมูลเชิงปริมาณแสดงให้เห็นว่าชายไทยมุสลิมในกลุ่มตัวอย่างมีค่านิยมที่จะเลือกคู่สมรสที่มีรสนิยมใกล้เคียงกัน มากกว่าเลือกคู่สมรสที่มีรสนิยมแตกต่างกันดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 24 : รสนิยมกับการเลือกคู่สมรส

รสนิยม	จำนวน	ร้อยละ
แตกต่างกัน	27	27
ใกล้เคียงกัน	73	73
รวม	100	100

จากตารางที่ 24 แสดงให้เห็นว่าชายไทยมุสลิมร้อยละ 27 จะเลือกคู่สมรสที่มีรสนิยมแตกต่างกัน และชายไทยมุสลิมร้อยละ 73 จะเลือกคู่สมรสที่มีรสนิยมที่ใกล้เคียงกัน อธิบายได้ว่าชายไทยมุสลิมส่วนใหญ่มีค่านิยมที่จะเลือกคู่สมรสที่มีรสนิยมใกล้เคียงกัน

ผลการศึกษารูปว่า **ยอมรับสมมติฐานแต่ไม่ยอมรับทั้งหมดว่า** ชายไทยมุสลิมจะเลือกคู่สมรสที่มีรสนิยมใกล้เคียงกัน มากกว่าคู่สมรสที่มีรสนิยมต่างกัน

ชายไทยมุสลิมมักจะมีค่านิยมในการเลือกคู่สมรสที่มีรสนิยมที่ใกล้เคียงกัน แต่ชายไทยมุสลิมให้ความสำคัญต่อเรื่องรสนิยมน้อย เพราะเชื่อว่าถึงแม้คู่สมรสจะมีรสนิยมที่มีความแตกต่างกันก็สามารถที่จะครองชีวิตคู่ได้อย่างเป็นสุขได้ แม้ว่าการที่รสนิยมแตกต่างกันอาจจะสร้างปัญหาต่อการครองชีวิตคู่บ้างแต่ก็มักจะเป็นเรื่องเล็กน้อย และเมื่อเทียบกับปัจจัยด้านอื่นๆ รสนิยมที่มีความแตกต่างหรือใกล้เคียงกัน ก็แทบจะไม่มีผลต่อการตัดสินใจในการเลือกคู่สมรส ในภาพรวมชายไทยมุสลิมจะมีค่านิยมที่จะเลือกคู่สมรสที่มีรสนิยมที่ใกล้เคียงกัน แต่ปัจจัยด้านนี้มีผลต่อการตัดสินใจเลือกคู่สมรสน้อยจึงยอมรับสมมติฐานในข้อนี้เพียงบางส่วน

ผลงานทางวิชาการที่ยอมรับตามสมมติฐานโดย วิลเลียมสัน (Williamson) (อ้างถึงใน ขนิษฐา โพชนุกูล, 2521 : 12 - 13) ได้ศึกษาการตัดสินใจในการเลือกคู่ครองของนักศึกษาในวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยในฟิลาเดลเฟียรวม 5 แห่ง พบว่านักศึกษาทั้งชายและหญิงมีความคิดเห็นว่าคุณคู่ครองควรมีความสนใจต่อสิ่งต่างๆคล้ายคลึงกัน และการศึกษาของ อัจฉรา ภาคิกะวีย์วัฒน์ (2521) ศึกษาการเลือกคู่ครองของข้าราชการกรุงเทพมหานคร พบว่าข้าราชการทั้งชายและหญิงส่วนใหญ่จะเลือกแต่งงานกับบุคคลที่มีนิสัยใจคอและรสนิยมใกล้เคียงกับตนเอง

ตารางที่ 25 : แสดงผลของการพิสูจน์สมมติฐานข้อที่ 1 – 12

สมมติฐาน	ยอมรับ	ปฏิเสธ
1. ชายไทยมุสลิมจะเลือกคู่สมรสโดยผู้ใหญ่มิมีส่วนร่วม มากกว่าคู่สมรสที่เลือกด้วยตนเอง		/
2. ชายไทยมุสลิมจะเลือกคู่สมรสที่มีอายุใกล้เคียงกัน มากกว่าคู่สมรสที่มีอายุห่างกัน	/	
3. ชายไทยมุสลิมจะเลือกคู่สมรสที่มีการมีศึกษาใกล้เคียงกัน มากกว่าคู่สมรสที่มีการศึกษาน้อยกว่า	/	
4. ชายไทยมุสลิมจะเลือกคู่สมรสที่มีรายได้ใกล้เคียงกัน มากกว่าคู่สมรสที่มีรายได้ต่างกัน	/	
5. ชายไทยมุสลิมจะเลือกคู่สมรสที่มีตำแหน่งทางสังคมในระดับใกล้เคียงกัน มากกว่าคู่สมรสที่มีตำแหน่งทางสังคมแตกต่างกันชาย	/	
6. ไทยมุสลิมจะเลือกคู่สมรสที่มีรูปร่างหน้าตาดี มากกว่าคู่สมรสที่มีรูปร่างหน้าตาไม่ดี	/	
7. ชายไทยมุสลิมจะเลือกคู่สมรสจะเลือกคู่สมรสที่มีศาสนาเดียวกัน มากกว่าเลือกคู่สมรสที่ศาสนาต่างกัน	/	
8. ชายไทยมุสลิมจะเลือกคู่สมรสที่ปฏิบัติตามหลักศาสนา มากกว่าคู่สมรสที่ไม่ปฏิบัติตามหลักศาสนา	/	
9. ชายไทยมุสลิมจะเลือกคู่สมรสที่ไม่เป็นบุคคลต้องห้ามตามหลักศาสนา มากกว่าคู่สมรสที่อยู่ในกลุ่มบุคคลต้องห้ามตามหลักศาสนา	/	
10. ชายไทยมุสลิมจะเลือกคู่สมรสโดยยึดถือความรักที่มีต่อกัน มากกว่าการเลือกคู่สมรสโดยไม่มีความรักต่อกัน	/	
11. ชายไทยมุสลิมจะเลือกคู่สมรสที่มีความใกล้ชิด มากกว่าคู่สมรสที่ห่างเหินกัน	/	
12. ชายไทยมุสลิมจะเลือกคู่สมรสที่มีรสนิยมใกล้เคียงกัน มากกว่าคู่สมรสที่มีรสนิยมต่างกัน	/	

ส่วนที่ 2 พิสูจน์สมมติฐานและอภิปรายผลในสมมติฐานข้อที่ 13

สมมติฐานข้อที่ 13 ค่านิยมในด้านต่างๆเกี่ยวกับการเลือกคู่สมรสของชายไทยมุสลิมได้เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม

เปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงลักษณะและค่านิยมในการเลือกคู่สมรสของชายไทยมุสลิมระหว่างอดีตกับปัจจุบัน โดยศึกษาความเปลี่ยนแปลงในปัจจุบันด้านต่างๆดังต่อไปนี้

ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ สังคม และการศึกษาประกอบด้วย การมีส่วนร่วมของผู้ใหญ่ อายุ ระดับการศึกษา ระดับรายได้ ตำแหน่งทางสังคม และรูปร่างหน้าตา

ปัจจัยทางด้านศาสนาประกอบด้วย การนับถือศาสนา การปฏิบัติตนตามหลักศาสนา และบุคคลต้องห้ามตามหลักศาสนา

และปัจจัยด้านจิตวิทยาประกอบด้วย ความรัก ความใกล้ชิด และรสนิยมน

การเปลี่ยนแปลงค่านิยมในการเลือกคู่สมรส ในปัจจัยด้านเศรษฐกิจ สังคม และการศึกษา

ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ใหญ่ในการเลือกคู่สมรส

นาย แอล อายุ 70 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 1) “สมัยนั้นส่วนใหญ่ผู้ใหญ่หาให้ ส่วนผมก็ไม่รู้เหมือนกันว่าทำไมผู้ใหญ่เขาไม่ยุ่ง บอกไม่ถูก ...สมัยนั้นที่ต้องให้ผู้ใหญ่เลือกให้มันก็เป็นความจำเป็น คนสมัยก่อนเจอกันยาก แต่เดี๋ยวมันเจอกันง่ายก็ไม่ต้องพึ่งผู้ใหญ่ ...สมัยก่อนนี้ผู้ใหญ่เขาจะเลือกให้ พึ่งมาซักราวๆ 30 ปีมานี้ที่เริ่มเลือกกันเอง (มากกว่าที่ผู้ใหญ่จัดหาให้)”

นาย ชัย อายุ 42 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 2) มีความคิดเห็นว่า การเลือกคู่สมรสไม่ค่อยมีความแตกต่างกันมากนักระหว่างอดีตกับปัจจุบัน แต่ในปัจจุบันครอบครัวจะมีอิทธิพลในการเลือกคู่สมรสน้อยลงกว่าในอดีต

“แบบผู้ใหญ่หาให้เดี๋ยวนี้ก็ยังมีย แต่ก็น้อย อย่างรุ่นผมนี้ส่วนมากก็เลือกกันเอง ... คุณพ่อคุณแม่ผมท่านก็เลือกกันเอง คนที่ผู้ใหญ่หาให้ส่วนมากอายุ 60 ขึ้นทั้งนั้น เดียวนี้ถึงจะให้ผู้ใหญ่หาให้ก็ไม่เหมือนแต่ก่อน สมัยก่อนเขาจะดูตระกูลสืบย้อนหลังไปไกลเลย แต่เดี๋ยวนี้เขาดูเป็นคนๆ ถึงแม่พ่อแม่ไม่ดีแต่ลูกดีเขาก็รับได้ ถ้าเป็นสมัยก่อนเขาจะไม่เลือกคือเขาจะไม่แยกแยะ... เด็กเดี๋ยวนี้ที่เลือกกันเองแบบที่ไม่ค่อยพึ่งผู้ใหญ่ แต่ก่อนถึงชอบกันเองผู้ใหญ่ห้ามหรือเตือนอะไรก็

จะเชื่อกันมากกว่าเด็กเดี๋ยวนี้ ผมว่าเป็นเรื่องของสังคมและก็ครอบครัวที่ไม่เข้มแข็งเหมือนแต่ก่อน ...สังคมก็หมายถึง เพื่อนฝูง สื่อต่างๆทำให้เด็กไม่ค่อยเชื่อผู้ใหญ่ โดนปลูกฝังแบบผิดๆ”

จ่านายสิบตำรวจ สิ้น อายุ 95 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 3) มีความคิดเห็นว่าเป็น “หนุ่มสาวเดี๋ยวนี้เอาตัวเองเป็นหลักไม่ค่อยฟังผู้ใหญ่”หนุ่มสาวในปัจจุบันมักทำตามใจตนเอง บางคนไม่ฟังผู้ใหญ่และจะเลือกคู่กันเองโดยไม่ฟังคำท้วงติงของผู้ใหญ่และถือเอาความคิดของตนเอง ซึ่งต่างจากอดีตที่ถึงแม้ว่าจะเลือกคู่สมรสกันเอง แต่หากผู้ใหญ่ท้วงติงก็จะรับฟังและมักจะปฏิบัติตาม

นาย สุรสิทธิ์ อายุ 62 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 4) กล่าวว่า ผู้ใหญ่มักจะคุมหรือดูแลอยู่ห่างๆคือจะไม่เข้ามาจัดการโดยตรงและมักให้โอกาสหนุ่มสาวเลือกคู่ครองของตนเองได้ตามความพอใจซึ่งเป็นเรื่องที่เหมาะสม

“...แม้ผู้ใหญ่จะเข้ามาดูแลจัดการแต่ก็ไม่ได้หมายความว่าหนุ่มสาวจำเป็นจะต้องทำตามความปรารถนาของผู้ใหญ่เสมอไป เพราะการเลือกคู่ครองเป็นเรื่องของความพอใจของทั้งสองฝ่ายคือชายหญิงที่จะอยู่ด้วยกัน การสมรสโดยการจัดการของผู้ใหญ่ในปัจจุบันก็ยังเป็นสิ่งที่ยังกระทำอยู่ แต่ส่วนมากแล้วมักจะเกิดขึ้นจากจากการร้องขอของบุตรหลานเอง และหากไม่มีการร้องขอผู้ใหญ่ก็มักจะให้อิสระในการเลือกคู่สมรสด้วยตนเอง “แต่สมัยก่อนนี้ผู้ใหญ่จะหาให้...อย่างพ่อแม่ผมท่านก็ผู้ใหญ่หาให้เป็นญาติห่างๆกัน เดี่ยวนี้เลือกกันเองผมว่าอยู่ด้วยกันไม่ค่อยนาน เด็กเดี๋ยวนี้ไม่ค่อยจะยอมด้วย แต่ผมก็ว่าผู้ใหญ่เลือกให้แบบสมัยก่อนก็ดีปัญหาจะน้อยกว่า”

นาย เต้น อายุ 32 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 5) มีความคิดเห็นว่าการเลือกคู่สมรสในปัจจุบันเป็นเรื่องส่วนบุคคลมากขึ้น และหนุ่มสาวในปัจจุบันมักจะทำตามความต้องการของตนเอง โดยที่ฟังผู้ใหญ่บ้าง

“เดี๋ยวนี้จะเลือกกันเอง ไม่ค่อยฟังผู้ใหญ่ สมัยก่อนผู้ใหญ่เขาเลือกให้ ...แต่พ่อแม่ผมท่านก็เลือกกันเองชอบกันก่อนแล้วให้ผู้ใหญ่จัดการ เดี่ยวนี้ถ้าชอบใครก็จะเอาให้ได้ ผมตอนวัยรุ่นผมก็ไม่ค่อยฟังผู้ใหญ่เหมือนกัน มันเป็นวัยรุ่นนะ” ต่อข้อถามที่ว่าสาเหตุอะไรที่ในปัจจุบันหนุ่มสาวเชื่อฟังผู้ใหญ่บ้างน้อยลงกว่าในอดีต ผู้ให้ข่าวสำคัญตอบว่า “ก็เชื่อเพื่อน เพื่อนพูดอะไรก็เชื่อ คือพ่อแม่ทำงานมากไม่มีเวลา ไม่รู้จะปรึกษาใครก็ถามเพื่อน และอีกอย่างผมว่าเดี๋ยวนี้ที่ไม่เชื่อผู้ใหญ่เพราะฟังตัวเองได้ คือสังคมมันเปลี่ยนไป”

นาย ฉัตรชัย อายุ 67 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 6) มีความคิดเห็นว่า ในปัจจุบันหนุ่มสาวมักจะเลือกคู่สมรสกันด้วยตนเองมากกว่าในอดีต เนื่องจากสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป แต่ไม่ได้หมายความว่าหนุ่มสาวปัจจุบันจะเชื่อฟังผู้ใหญ่ลดน้อยลง

“เดี๋ยวนี้ก็เลือกกันเองมากขึ้นกว่าแต่ก่อน แต่ที่ให้ผู้ใหญ่หาให้ก็ยังไม่ได้หมดไปแค่น้อยลง” ต่อคำถามที่ว่ามีความคิดเห็นอย่างไรที่หนุ่มสาวในปัจจุบันเชื่อฟังผู้ใหญ่ลดน้อยลงกว่าในอดีต ผู้ให้ข่าวสำคัญตอบว่า “ผมว่าไม่จริงเดี๋ยวนี้เขาก็เชื่อผู้ใหญ่ สมัยก่อนคนที่ไม่เชื่อมั่นก็มี ผมว่าเหมือนเดิมในเรื่องคือไม่คือ ไม่เปลี่ยนแปลงอะไร อย่างรุ่นผมส่วนใหญ่อีกหากันเอง แล้วค่อยบอกผู้ใหญ่ พ่อแม่ผมๆไม่เคยถามไม่รู้เหมือนกัน แต่คนรุ่นนั้นน่าจะผู้ใหญ่หาให้นะ ...ไม่แน่ใจคือเดี๋ยวนี้สังคมมันไม่เหมือนเดิมอย่างที่บอกเมื่อไม่รู้เหมือนกันว่าเพราะอะไร”

นาย นิกร อายุ 32 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 7) กล่าวว่า การตัดสินใจเลือกคู่สมรส น่าจะเป็นการตัดสินใจด้วยตนเองมากกว่าเพราะสามารถศึกษาซึ่งกันและกันรู้ข้อดีข้อเสียของกันและกันว่าจะสามารถยอมรับกันได้หรือไม่ และการเลือกคู่สมรสด้วยตนเองจะสามารถเลือกคู่สมรสได้ตรงความต้องการของตนเองมากกว่า “สำหรับในเรื่องการเลือกคู่ ผู้ใหญ่เองก็มักจะให้อิสระอยู่แล้ว คือสมัยก่อนคนรุ่นเก่าๆส่วนใหญ่ผู้ใหญ่จัดการนะแต่ไม่แน่ใจว่าแบบไหนมากกว่ากัน แต่เดี๋ยวนี้ก็เลือกกันเองเกือบทุกคู่ ...พ่อแม่ผมหรือท่านเลือกกันเองครับ”

นาย สิงห์ อายุ 21 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 8) กล่าวว่า ในปัจจุบันสำหรับการเลือกคู่สมรสน่าจะเป็นการตัดสินใจด้วยตนเองมากกว่า แต่หากผู้หลักผู้ใหญ่ทั้งวงดิ่งก็ควรที่จะรับฟัง และคิดทบทวนเหตุผลแล้วตัดสินใจอีกครั้งหนึ่ง

“...พ่อแม่ผมผู้ใหญ่หาให้ครับ ...ผมว่าเลือกเองก็ปัญหาเยอะ แต่ผมก็เลือกที่จะเลือกเอง” ต่อคำถามที่ว่าด้วยเหตุใดหนุ่มสาวในปัจจุบันรับฟังผู้ใหญ่ลดน้อยลง ผู้ให้ข่าวสำคัญตอบว่า “เพราะคิดว่าฟังตนเองได้” ผู้ให้ข่าวสำคัญเน้นเสียง แล้วกล่าวซ้ำว่า “คิดว่าฟังตนเองได้นะครับ แล้วก็อิทธิพลของเพื่อน ..แต่ผมก็ฟังนะครับ แต่ก็ต้องทบทวนดูหากผู้หลักผู้ใหญ่ทั้งวงดิ่งมา ...สมัยนี้เขาจะเชื่อมั่นตัวเองกันมาก” ต่อคำถามที่ว่าในปัจจุบันยังมีคู่สมรสที่ผู้ใหญ่จัดหาให้หรือไม่ ผู้ให้ข่าวสำคัญตอบว่า “ที่พ่อแม่หาให้ก็ยังมีแต่น้อยมากครับ เดี่ยวนี้ไม่ค่อยยอม”

นาย ใจ อายุ 27 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 9) มีความคิดเห็นว่า ในปัจจุบันมักจะเลือกคู่สมรสด้วยตนเองมากกว่าในอดีต ในปัจจุบันก็ยังมีสมรสโดยการจัดการของผู้ใหญ่แต่น้อยลงมาก

“ที่ผู้ใหญ่เลือกให้เล็กกันก็มีเยอะครับ ไม่เกี่ยวกันว่าจะเลือกแบบไหน ผมว่าเป็นที่เศรษฐกิจมากกว่า” ต่อคำถามที่ว่าผู้ให้ข่าวสำคัญต้องการเลือกคู่สมรสในลักษณะใด ผู้ให้ข่าวสำคัญตอบในทันทีอย่างมั่นใจว่า “ต้องเลือกด้วยตัวเองครับ ที่ผมบอกที่เราต้องศึกษากัน เรียนรู้กัน ผมว่าเราเลือกเองจะเลือกได้ถูกใจกว่านะครับ”

นายจิต อายุ 18 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 10) มีความคิดเห็นว่า ในปัจจุบันหนุ่มสาวมักจะเลือกคู่สมรสด้วยตนเองมากกว่าในอดีต

“ผมว่าเด็กสมัยนี้มั่นใจในตัวเองมากขึ้น ที่ผู้ใหญ่เลือกให้...” ผู้ให้ข่าวสำคัญหันไปทางเพื่อนที่นั่งอยู่ใกล้แล้วถามว่า “เดี๋ยวนี้ก็ยังมิใช่ใหม่” เพื่อนที่นั่งข้างๆพยักหน้ารับคำ ผู้ให้ข่าวสำคัญกล่าวต่อว่า “อธิบายไม่ถูกผมไม่ชอบถูกบังคับ” ผู้วิจัยถามต่อว่าถึงแม้ผู้ใหญ่จะจัดหาให้แต่ต้องถามความสมัครใจก่อนไม่ใช่หรือ ผู้ให้ข่าวสำคัญไม่ตอบคำถามนี้แต่กล่าวต่อไปว่า “เดี๋ยวนี้ที่ยอม (ให้ผู้ใหญ่จัดหา) ก็มี แต่น้อยครับ ...ส่วนพ่อแม่ผมเลือกกันเองครับ”

ซึ่งข้อมูลเชิงปริมาณแสดงให้เห็นว่าการมีส่วนร่วมของผู้ใหญ่กับการตัดสินใจเลือกคู่สมรสในอดีตมีมากกว่าในปัจจุบันดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 26 : เปรียบเทียบผู้มีส่วนร่วมในการเลือกคู่สมรสระหว่างอดีตกับปัจจุบัน

การตัดสินใจเลือกคู่สมรส	จำนวน (%)	
	กลุ่มที่ 1	กลุ่มที่ 2
ตัดสินใจด้วยตนเอง	42 (84)	39 (78)
ผู้ใหญ่หรือพ่อ แม่	3 (6)	9 (18)
เพื่อน	5 (10)	2 (4)
รวม	50 (100)	50 (100)

จากตารางที่ 26 แสดงให้เห็นว่าประชากรตัวอย่างในกลุ่มที่ 1 ร้อยละ 84 จะตัดสินใจเลือกคู่สมรสด้วยตนเอง ร้อยละ 6 จะตัดสินใจเลือกคู่สมรสโดยผู้ใหญ่มีส่วนร่วม ร้อยละ 10 จะตัดสินใจเลือกคู่สมรสโดยเพื่อนมีส่วนร่วมและประชากรในกลุ่มที่ 2 ร้อยละ 78 ตัดสินใจเลือกคู่สมรสด้วยตนเอง ร้อยละ 18 ตัดสินใจเลือกคู่สมรสโดยพ่อแม่มีส่วนร่วม ร้อยละ 4 ตัดสินใจเลือกคู่สมรสโดยเพื่อนมีส่วนร่วม อธิบายได้ว่าชายไทยมุสลิมในกลุ่มที่ 1 หรือกลุ่มที่จะเลือกคู่สมรสในปัจจุบันมีค่านิยมที่จะตัดสินใจเลือกคู่สมรสมากกว่าในอดีต โดยในปัจจุบันบทบาทของผู้ใหญ่ในการเลือกคู่สมรสลดลง ในขณะที่บทบาทของเพื่อนจะเพิ่มมากขึ้นกว่าในอดีต แต่ความเปลี่ยนแปลงทางด้านนี้ไม่มีความชัดเจน กล่าวคือ การตัดสินใจเลือกคู่สมรสทั้งในอดีตและปัจจุบันชายไทยมุสลิมมักจะตัดสินใจเลือกคู่สมรสด้วยตนเอง แต่ในอดีตผู้ใหญ่เข้ามาบทบาทมากกว่าปัจจุบัน

ทั้งในอดีต (20 - 30 ปีที่ผ่านมา) และปัจจุบัน การเลือกคู่สมรสค่อนข้างเป็นเรื่องส่วนตัวที่ผู้ใหญ่เข้ามาบทบาทไม่มากนัก แต่ก็พอจะกล่าวได้ว่าการมีส่วนร่วมของผู้ใหญ่ต่อการตัดสินใจในการเลือกคู่สมรสในปัจจุบันน้อยลงกว่าในอดีต เนื่องจากในอดีตการปลูกฝังขัดเกลาสมาชิกในชุมชนมักจะเป็นหน้าที่ของครอบครัวหรือเครือญาติ แต่ปัจจุบันชายไทยมุสลิมมีการปฏิสัมพันธ์กับภายนอกกลุ่มของตนมากขึ้น ทั้งจากระบบการศึกษา และหน้าที่การงาน ทำให้ชายไทยมุสลิมรับค่านิยมจากสังคมภายนอกมากขึ้น นับรวมถึงค่านิยมในการเลือกคู่สมรส และการเปลี่ยนแปลงในด้านการเลือกคู่สมรสนั้นเป็นไปตามสภาพของสังคมในปัจจุบันที่หนุ่มสาวมีความเชื่อมั่นในตนเองมากขึ้น และมักจะมีค่านิยมที่จะเลือกคู่สมรสด้วยตนเองมากกว่าที่จะให้ผู้ใหญ่จัดการ และถือว่าการเลือกคู่สมรสเป็นเรื่องส่วนตัวที่ควรตัดสินใจด้วยตนเอง จึงทำให้ความสำคัญของการมีส่วนร่วมของผู้ใหญ่ต่อการตัดสินใจเลือกคู่สมรสลดความสำคัญลงไปในปัจจุบัน

การเปลี่ยนแปลงด้านการมีส่วนร่วมของผู้ใหญ่กับการตัดสินใจในการเลือกคู่สมรสของชายไทยมุสลิมระหว่างอดีตกับปัจจุบันคือ ชายไทยมุสลิมที่เลือกคู่สมรสในอดีตจะตัดสินใจเลือกคู่สมรสโดยผู้ใหญ่มีส่วนร่วม มากกว่าชายไทยมุสลิมที่เลือกคู่สมรสในปัจจุบัน

ด้านอายุของคู่สมรส

นาย แอล อายุ 70 ปี (ผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 1) มีความคิดเห็นว่าการเลือกคู่สมรสควรที่จะเลือกคู่สมรสที่มีอายุใกล้เคียงกันหรือผู้ชายแก่กว่า 5 ปีและไม่ควรเกิน 10 ปี ซึ่งค่านิยมในด้านอายุของคู่สมรสนี้ผู้ให้ข้อมูลสำคัญมีความคิดเห็นที่ไม่มีความแตกต่างจากอดีต

“ผมว่าเหมือนเดิม ไม่ต่างกันหรอก”

นาย ชัย อายุ 42 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 2) มีความคิดเห็นว่าหนุ่มสาวสมัยนี้น่าจะให้ความสำคัญในด้านอายุน้อยลงกว่าสมัยก่อน

“ในสมัยนี้คงไม่ค่อยดูอายุกันเท่าไร แต่ผู้หญิงนี้ผมคิดว่าคงจะชอบผู้ชายที่แก่กว่าเหมือนเดิม ส่วนตัวผมๆชอบคนที่อ่อนกว่า 3 – 4 ปี แต่ทั่วไปผมว่าผู้ชายน่าจะแก่กว่า 5 ปี กำลังดี ถ้าเกิน 10 ปีไม่เหมาะ แต่เด็กผู้ชายสมัยนี้ผมไม่แน่ใจนะ แต่ก็คิดว่าคงไม่สนใจเรื่องอายุมากนักว่าใครจะอ่อนจะแก่กว่ากัน”

จ่านายสิบตำรวจ สิ้น อายุ 95 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 3) มีความคิดเห็นว่าค่านิยมในด้านอายุของคู่สมรสไม่น่าจะมีการเปลี่ยนแปลงระหว่างอดีตกับปัจจุบัน คือหนุ่มสาวในปัจจุบันและในอดีตมักจะทำเลือกคู่สมรสที่มีอายุใกล้เคียงกันหรือผู้ชายอาวุโสกว่าเล็กน้อย

“ตรงนี้ผมไม่แน่ใจ แต่ผมว่าน่าจะเหมือนเดิม ไม่น่าจะเปลี่ยนแปลงอะไร รุ่นผมก็เลือกคน (อายุ) เท่าๆกัน ห่างกัน 3 – 4 ก็เหมาะแต่ถ้าไม่เกิน 10 ปีก็พอไหว”

นาย สุรสิทธิ์ อายุ 62 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 4) มีความคิดเห็นว่าค่านิยมในด้านอายุของคู่สมรสมีความเปลี่ยนแปลงระหว่างอดีตกับปัจจุบัน กล่าวคือ ในอดีตมักจะทำเลือกคู่สมรสที่มีอายุใกล้เคียงกันหรือผู้ชายมีอายุมากกว่า ซึ่งต่างจากปัจจุบันที่มักจะไม่ค่อยคำนึงถึงในด้านอายุของคู่สมรสมากนักว่าควรจะมีอายุเท่าๆกันหรือใครควรจะมีอายุมากกว่า

“...พ่อแม่ผมก็มีอายุห่างกัน อ้อ...ก็ไม่ถึง 10 ปี ...ผมว่าเรื่องนี้ไม่ต่างกันเท่าไร แต่เดี๋ยวนี้เอาตามที่ผมเห็นดูไม่ค่อยสนใจเท่าไรว่าผู้ชายจะต้องแก่กว่าหรือจะต้องเท่ากัน”

นาย เต้น อายุ 32 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 5) มีความคิดเห็นว่าค่านิยมในด้านอายุของคู่สมรสในอดีตกับปัจจุบันไม่มีความเปลี่ยนแปลง โดยทั้งในอดีตและปัจจุบันชายไทยมุสลิมมักจะทำเลือกคู่สมรสที่มีอายุที่ใกล้เคียงกัน

“ผมคิดว่าไม่เปลี่ยนนะ ก็จะทำเลือกอายุใกล้ๆกัน ผู้หญิงก็ไม่ควรแก่กว่า ถ้าส่วนตัวผมถ้าผู้หญิงแก่กว่าไม่ไหว ...พ่อแม่ผมหรือพ่อผมแก่กว่าแม่ประมาณ 5 ปี”

นาย ฉัตรชัย อายุ 67 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 6) มีความคิดเห็นว่าค่านิยมด้านอายุของคู่สมรสไม่มีความเปลี่ยนแปลงระหว่างอดีตกับปัจจุบัน กล่าวคือ ทั้งอดีตและปัจจุบันคู่สมรสมักจะมีอายุที่ใกล้เคียงกัน

“อย่างพ่อแม่ผมหรือ อ้อ...แก่กว่ากัน 5 ปีได้ ...ใช้ครับพ่อแก่กว่า ผมว่าเรื่องนี้ก็เหมือนเดิม ต้องลองถามเด็กดูนะ แต่คิดว่าไม่เปลี่ยน เรื่องนี้ผมว่าไม่สำคัญอะไร ถึงผู้หญิงแก่กว่าก็ไม่เห็นเป็นไร”

นาย นิกร อายุ 32 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 7) มีความคิดเห็นว่า ถ้าคู่สมรสมีอายุใกล้เคียงกันหรือผู้ชายมากกว่าเล็กน้อยระหว่าง 3-5 ปี ก็เป็นเรื่องที่เหมาะสม และคิดว่าไม่มีความเปลี่ยนแปลงในค่านิยมทางด้านนี้

“ผมคิดว่าเหมือนๆเดิม คือจะเลือกอายุใกล้เคียงกัน”

นาย สิงห์ อายุ 21 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 8) มีความคิดเห็นว่า ค่านิยมในด้านอายุของคู่สมรสน่าจะไม่มีเปลี่ยนแปลงระหว่างอดีตกับปัจจุบัน กล่าวคือ ทั้งอดีตและปัจจุบันหนุ่มสาวมักจะเลือกคู่สมรสที่มีอายุใกล้เคียงกัน สำหรับผู้ชายมักจะเลือกคู่สมรสที่มีอายุน้อยกว่า

“คิดว่าไม่เปลี่ยนนะครับเรื่องนี้ ก็คงเลือกอายุใกล้เคียงกัน ...พ่อแม่ผมผู้ใหญ่หาให้ นะครับอายุก็ห่างกันประมาณ 10 ปี ...แต่ผมว่าทั่วไปเขาจะชอบผู้หญิงที่อ่อนกว่านะ แต่ก็คงอ่อนกว่าไม่มากต้องใกล้เคียงกัน แต่ผมไม่เป็นไรจะแก่กว่าผมนิดหน่อยก็ได้ คิดว่าไม่ใช่ปัญหา”

นาย ใจ อายุ 27 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 9) มีความคิดเห็นว่า ในอดีตมักจะเลือกคู่สมรสที่มีอายุน้อยกว่า มากกว่าที่จะเลือกคู่สมรสที่มีอายุใกล้เคียง โดยเฉพาะกรณีผู้หญิงมีอายุมากกว่าผู้ชายในอดีตมักจะไม่เลือกเป็นคู่สมรส เนื่องจากในอดีตผู้ชายจำเป็นต้องเลี้ยงดูบุตรภรรยาจึงต้องมีฐานะที่มั่นคงก่อน ฉะนั้นผู้ชายจึงมักที่จะมีอายุมากกว่าผู้หญิง

“ผมว่าสมัยก่อนผู้หญิงแก่กว่าเขาไม่เลือกกันนะเดี๋ยวนี้ไม่ค่อยถือ อีกอย่างผู้ชายต้องหาเลี้ยงคนเดียวกว่าจะมีฐานะก็มีอายุแล้ว”

นาย จิต อายุ 18 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 10) มีความคิดเห็นว่า ในอดีตมักจะเลือกคู่สมรสที่อายุน้อยกว่าตนเองเสมอ แต่ในปัจจุบันไม่ค่อยจะให้ความสำคัญว่าผู้ชายจะต้องอายุมากกว่าเหมือนในอดีต

“ผมว่าสมัยก่อนเขาเลือกเด็กกว่าครับ เดี่ยวนี้ไม่ค่อยเท่าไร แต่ก็เลือกอายุใกล้เคียงกัน ถ้าผู้หญิงแก่กว่าก็ต้องแก่กว่าไม่มาก” ต่อข้อถามที่ว่ารู้สึกเช่นใดกับคู่สมรสที่มีอายุต่างกันมากๆ ผู้ให้ข่าวสำคัญตอบว่า “ผมรู้สึกเหมือนผู้หญิงมาหลอก ผมว่าไม่น่าห่างกันเกิน 10 ปีนะ ...อย่างพ่อแม่ผมพ่อแก่กว่าแม่ 10 ปีครับ”

ชายไทยมุสลิมมักจะเลือกคู่สมรสที่มีอายุที่ใกล้เคียงกับตนเอง การเปลี่ยนแปลงค่านิยมด้านนี้มีค่อนข้างน้อย และน่าจะมีสาเหตุมาจากอายุนั้นเป็นเรื่องของกายภาพที่คนต่างวัยกันยอมที่จะมีลักษณะทางกายภาพที่แตกต่างกันไม่ว่าในอดีตหรือปัจจุบัน อีกส่วนหนึ่งนั้นไม่ว่าจะในอดีตหรือในปัจจุบันคนที่มีวัยแตกต่างกันมักจะมีทัศนคติ ความคิดเห็น ความสนใจ ที่แตกต่างกัน ซึ่งก็คือปัญหาช่องว่างระหว่างวัย ฉะนั้นจึงทำให้ค่านิยมที่ชายไทยมุสลิมจะเลือกคู่สมรสที่มีอายุใกล้เคียงกันไม่มีความเปลี่ยนแปลงที่ชัดเจน

ซึ่งข้อมูลเชิงปริมาณแสดงให้เห็นว่าค่านิยมในด้านอายุกับการตัดสินใจเลือกคู่สมรสระหว่างอดีตกับปัจจุบันไม่มีความเปลี่ยนแปลงที่ชัดเจนดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 27 : เปรียบเทียบอายุกับการเลือกคู่สมรสระหว่างอดีตกับปัจจุบัน

อายุ	จำนวนคน (%)	
	กลุ่มที่ 1	กลุ่มที่ 2
อายุห่างกัน	6 (12)	8 (16)
อายุใกล้เคียงกัน	44 (88)	42 (84)
รวม	50 (100)	50 (100)

จากตารางที่ 27 แสดงให้เห็นว่าประชากรตัวอย่างในกลุ่มที่ 1 ร้อยละ 12 จะเลือกคู่สมรสที่มีอายุห่างกัน ร้อยละ 88 จะเลือกคู่สมรสที่มีอายุใกล้เคียงกัน และประชากรในกลุ่มที่ 2 ร้อยละ 16 จะเลือกคู่สมรสที่มีอายุห่างกัน ร้อยละ 84 จะเลือกคู่สมรสที่มีอายุใกล้เคียงกัน อธิบายได้ว่าการเปลี่ยนทางด้านอายุกับการเลือกคู่สมรสระหว่างอดีตกับปัจจุบันมีน้อยมาก โดยชายไทยมุสลิมในปัจจุบันมักจะเลือกคู่สมรสที่มีอายุใกล้เคียงกัน มากกว่าในอดีตเล็กน้อย

การเปลี่ยนแปลงด้านอายุกับการตัดสินใจในการเลือกคู่สมรสของชายไทยมุสลิมระหว่างอดีตและปัจจุบันไม่มีความเด่นชัดมากนัก แต่พอจะกล่าวได้ว่า ชายไทยมุสลิมที่จะเลือกคู่สมรสในปัจจุบันจะเลือกคู่สมรสที่มีอายุใกล้เคียงกัน มากกว่าชายไทยมุสลิมที่เลือกคู่สมรสในอดีต

ระดับการศึกษาของคู่สมรส

นาย แอล อายุ 70 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 1) กล่าวว่า เรื่องการศึกษานั้นถ้าเป็นสมัยก่อนเป็นสิ่งที่ไม่นำมาพิจารณาเท่าใด เพราะสมัยนั้นระดับการศึกษาของบุคคลไม่แตกต่างกันมากนัก คือศึกษาในระดับภาคบังคับตามกฎหมายเท่านั้น ฉะนั้นโดยทั่วไปการศึกษาของคู่สมรสจึงไม่ได้เข้ามาอยู่ในการพิจารณาเพราะมันขัดแย้งกับความเป็นจริงในสมัยก่อน แต่ในปัจจุบันเรื่องนี้มีความสำคัญมากขึ้น “เพราะเป็นเรื่องของการยอมรับของสังคมและการเข้าใจกัน” “แต่เดี๋ยวนี้บางคนก็เรียนสูงบางคนก็เรียนน้อย” เรื่องการศึกษาจึงเข้ามาอยู่ในการพิจารณามากกว่าการเลือกคู่สมรสในสมัยก่อน

นาย ชัย อายุ 42 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 2) มีความคิดเห็นว่า ในด้านระดับการศึกษาของคู่สมรสคงไม่มีความเปลี่ยนแปลงมากนัก กล่าวคือ หนุ่มสาวมักจะเลือกคู่สมรสที่มีการศึกษาในระดับที่ใกล้เคียงกัน

“ตรงนี้ก็ไม่น่าใจนัก อาจจะเป็นได้ว่าเดี๋ยวนี้คนเรียนมากขึ้น ไม่เหมือนแต่ก่อนที่ไม่ค่อยได้เรียนกันเท่าไร เดี๋ยวนี้อาจจะสนใจเรื่องนี้มากขึ้นกว่าแต่ก่อนก็เป็นไปได้”

จ่านายสิบตำรวจ สิน อายุ 95 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 3) มีความคิดเห็นว่า ในสมัยปัจจุบันอาจจะให้ความสำคัญต่อระดับการศึกษามากกว่าในอดีต เนื่องจากปัจจุบันระดับการศึกษาของกลุ่มชาวมุสลิมมีความแตกต่างกันมากขึ้น

“เข้าใจว่าคงไม่แตกต่างกันนะ แต่สมัยก่อนนี้ผู้หญิงไม่ได้เรียนหนังสือ ส่วนผู้ชายก็เรียนศาสนา แต่ถ้าหมายถึงเรียนตามโรงเรียนส่วนใหญ่ก็เรียนเฉพาะที่บังคับเหมือนกัน แต่เดี๋ยวนี้ผู้หญิงเรียนกันสูงขึ้น ก็เป็นได้ว่าคงต้องดูกันบ้าง ผมคิดว่าผู้หญิงที่เรียนสูงๆมักจะถือตัวหาแฟนลำบากผู้ชายก็ไม่ค่อยจะเลือก แต่ผมก็ไม่แน่ใจนะเรื่องนี้เขาอาจจะไม่ถือกันก็ได้”

นาย สุรสิทธิ์ อายุ 62 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 4) มีความคิดเห็นว่า ในปัจจุบันไม่ค่อยให้ความสำคัญกับการศึกษาของคู่สมรสมากนัก สำหรับในอดีตปัจจัยนี้จะไม่นำมาพิจารณาเนื่องจากระดับการศึกษา (อย่างเป็นทางการ) มักไม่มีความแตกต่างกันระหว่างผู้หญิงกับผู้ชาย

“ไม่ดูหรอกถ้าชอบกันก็แต่งงานเลย” ต่อข้อถามที่ว่าหากผู้หญิงมีระดับการศึกษาที่สูงกว่าจะเกิดปัญหาในการเป็นผู้มีของผู้ชายหรือไม่ ผู้ให้ข่าวสำคัญตอบว่า “มันอยู่ที่จิตใจ เข้าใจกันแล้วก็คงไม่มีปัญหา แต่สมัยก่อนเรื่องนี้ไม่ใช่เรื่องที่จะต้องดูเพราะจะเรียนน้อยด้วยกันทั้งคู่อยู่แล้ว อันนี้พูดถึงการศึกษแบบเข้าโรงเรียนนะ ไม่ใช่เรื่องศาสนา”

นาย เต่น อายุ 32 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 5) มีความคิดเห็นว่า ไม่มีความแตกต่างทางด้านค่านิยมทางการศึกษาของคู่สมรสระหว่างอดีตกับปัจจุบัน กล่าวคือ ทั้งในอดีตและปัจจุบันมักจะเลือกคู่สมรสที่การศึกษาใกล้เคียงกัน

“อันนี้ก็เหมือนเดิม คงจะเลือกใกล้ๆกันหรือผู้ชายให้สูงกว่า แต่เท่าจริงๆคงไม่ดูหรอกเพราะไม่ได้เรียนหนังสือกันเท่าไร แต่ถ้าพูดถึงเรื่องศาสนาผู้ชายมีความรู้มากกว่าอยู่แล้วไม่ว่าสมัยไหน ...แต่ตัวผมนี้ผู้หญิงเรียนสูงกว่าผมก็ไม่คิดอะไรเป็นเรื่องส่วนตัว สมัยก่อนเขาคิดแบบนี้หรือเปล่านั้นไม่รู้ละ”

นาย ฉัตรชัย อายุ 67 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 6) มีความคิดเห็นว่า ค่านิยมทางการศึกษาของคู่สมรสระหว่างอดีตกับปัจจุบันไม่มีความเปลี่ยนแปลง กล่าวคือ ผู้ชายมักจะเลือกคู่สมรสที่มีระดับการศึกษาที่ใกล้เคียงหรือต่ำกว่าตนเอง

“สำหรับผมเรื่องนี้ผมว่าสำคัญ ถ้าผู้หญิงสูงกว่าไม่ไหว สมัยนี้ก็เหมือนเดิมคุยกันไม่รู้เรื่องหรอก เขาคงไม่ยอมฟังเรา ถ้าผู้ชายสูงกว่าคงไม่เป็นไร” ต่อข้อถามที่ว่าในอดีตระดับการศึกษาของชายหญิงไม่แตกต่างกันมากนัก แต่ปัจจุบันมีความแตกต่างกันมาก ปัจจัยทางด้านนี้จึงน่าจะเพิ่มความสำคัญในการพิจารณามากขึ้นหรือไม่ ผู้ให้ข่าวสำคัญตอบเรื่อยๆว่า “ถ้ามองแบบนี้ก็ใช่เหมือนกัน”

นาย นิกร อายุ 32 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 7) มีความคิดเห็นว่าเป็นไปได้ว่าสมัยปัจจุบันจะให้ความสำคัญกับระดับการศึกษาของคู่สมรสมากกว่าในอดีต เนื่องจากสมัยปัจจุบันระดับการศึกษาของบุคคลจะมีความแตกต่างกันมากขึ้น

“ผมว่าก็เป็นได้นะที่เดี๋ยวนี้จะดูกันมากขึ้น สมัยก่อนก็ไม่ค่อยได้เรียนด้วยกัน แต่ผมว่าก็คงไม่ต่างกันนะ ถ้าผู้หญิงสูงกว่ามากไม่ดี แต่ผู้ชายสูงกว่าคงไม่เป็นไร”

นาย สิงห์ อายุ 21 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 8) กล่าวถึงเรื่องการศึกษาว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างหนึ่งในการพิจารณา กล่าวคือ คู่สมรสควรมีระดับการศึกษาที่ใกล้เคียงกันหรือผู้ชายควรมีระดับการศึกษาที่สูงกว่าแต่ไม่ควรสูงเกินไปมากนัก แต่ในอดีตนั้นมีความเข้าใจว่าคงไม่ได้ให้ความสำคัญกับการศึกษาของคู่สมรสเท่าปัจจุบันเพราะในอดีตระดับการศึกษาของบุคคลไม่มีความแตกต่างกัน

“สมัยก่อนคงไม่ดู เพราะก็ไม่ได้เรียนด้วยกันเขาคงไม่สนใจกันหรอกครับ แต่เดี๋ยวนี้ก็ดูบ้างอย่างผมก็คิดว่าน่าจะใกล้กันนะครับเดี๋ยวคุยกันไม่รู้เรื่อง”

นาย ใจ อายุ 27 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 9) มีความคิดเห็นว่า ในอดีตปัจจัยทางด้านการศึกษาของคู่สมรสคงจะนำมาพิจารณาน้อย เพราะในอดีตบุคคลในชุมชนมักมีระดับการศึกษาที่ใกล้เคียงกันหรือถ้ากล่าวทางด้านความรู้ทางศาสนาผู้ชายก็ย่อมจะมีเหนือกว่า

“สมัยก่อนคงไม่ดูนะ เพราะก็ไม่ค่อยได้เรียนกัน อย่างศาสนาผู้ชายรู้มากกว่าอยู่แล้ว”

นาย จิต อายุ 18 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 10) มีความคิดเห็นว่า ในอดีตการศึกษาของบุคคลในกลุ่มชาวมุสลิมมักมีความแตกต่างกันไม่มากนักหรือผู้ชายมักจะมีระดับการศึกษาที่สูงกว่าเป็นพื้น แต่ก็เข้าใจว่าในอดีตผู้ชายคงจะไม่เลือกคู่สมรสที่มีระดับการศึกษาที่สูงกว่าตนเอง

“ผมว่าสมัยก่อนยังไงเขาก็ไม่เลือกผู้หญิงที่เรียนสูงกว่านะครับ ...สมัยนี้ผมว่าเขารับได้มากขึ้น”

ทั้งในอดีตและปัจจุบันชายไทยมุสลิมจะเลือกคู่สมรสที่มีระดับการศึกษาที่ใกล้เคียงกัน มากกว่าคู่สมรสที่มีระดับการศึกษาน้อยกว่า ถึงแม้การเปลี่ยนแปลงทางด้านค่านิยมเกี่ยวกับระดับการศึกษาของคู่สมรสจะมีความเปลี่ยนแปลงที่น้อย แต่ก็พอที่จะกล่าวได้ว่าชายไทยมุสลิมในปัจจุบันให้ความสำคัญกับระดับการศึกษาของคู่สมรสมากกว่าในอดีต เนื่องจากในปัจจุบันชาวมุสลิมมีระดับการศึกษาอย่างเป็นทางการที่สูงกว่าเดิม ปัจจัยทางด้านระดับการศึกษาจึงเพิ่มความสำคัญขึ้นมาอยู่ในการพิจารณา ส่วนในอดีตนั้นระดับการศึกษาอย่างเป็นทางการของชาวมุสลิมในชุมชนทั้งหญิงหรือชายก็มีความเท่าเทียมหรือใกล้เคียงกัน ฉะนั้นชายไทยมุสลิมที่เลือกคู่สมรสในอดีตจึงให้ความสำคัญต่อระดับการศึกษาของคู่สมรสน้อยกว่าในปัจจุบันหรืออาจจะไม่อยู่ในการพิจารณา

การเปลี่ยนแปลงด้านการศึกษากับการตัดสินใจในการเลือกคู่สมรสของชายไทยมุสลิมระหว่างอดีตกับปัจจุบันไม่มีการเปลี่ยนแปลงที่ชัดเจน แต่พอจะกล่าวได้ว่า ชายไทยมุสลิมที่เลือกคู่สมรสในปัจจุบันจะให้ความสำคัญกับระดับการศึกษาของคู่สมรสมากกว่าชายไทยมุสลิมที่เลือกคู่สมรสในอดีต

ด้านรายได้ของคู่สมรส

นาย แอล อายุ 70 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 1) มีความคิดเห็นว่า การเปลี่ยนแปลงในด้านรายได้ของคู่สมรสคงจะเปลี่ยนในแง่ที่หนุ่มสาวในปัจจุบันคงจะให้ความสำคัญในด้านนี้มากกว่าในอดีต “สมัยก่อนรายได้ไม่ค่อยต่างกันเท่าไรเพราะอาชีพมันก็เหมือนกัน หรือผู้หญิง

ไม่ได้ทำงานอยู่กับบ้านเป็นแม่บ้าน แต่เดี๋ยวนี้มันไม่ใช่แบบนั้น ...แต่ผมก็ว่าเรื่องนี้มันไม่สำคัญอะไร มันเป็นหน้าที่ผู้ชายต้องหาเลี้ยงอย่างภรรยาผมพอแต่งงานกันผมก็ไม่ให้ทำอะไร แต่เด็กเดี๋ยวนี้คิดยังไงผมก็ไม่แน่ใจ"

นาย ชัย อายุ 42 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 2) มีความคิดเห็นว่า ในด้านรายได้ของคู่สมรสคงมีการเปลี่ยนแปลงไม่มากนัก แต่ในอดีตผู้หญิงมักเป็นแม่บ้าน แต่ปัจจุบันผู้หญิงออกไปทำงานนอกบ้านมากกว่าในอดีตทั้งคู่จึงมีรายได้ "แต่ก็คิดว่าคงไม่ใช่เรื่องสำคัญนักว่าใครจะมีรายได้ที่สูงกว่ากันเพราะเป็นเรื่องเล็กน้อยมาก"

ท่านายสิบตำรวจ สิน อายุ 95 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 3) มีความคิดเห็นว่า รายได้ของคู่สมรสกับการตัดสินใจเลือกคู่สมรสระหว่างอดีตกับปัจจุบันไม่มีความเปลี่ยนแปลง กล่าวคือ ผู้ชายมักจะเลือกคู่สมรสที่มีรายได้ที่ใกล้เคียงหรือน้อยกว่าตัวเอง

"สมัยก่อนผู้หญิงเขาจะอยู่บ้านเป็นแม่บ้านไม่ต้องหารายได้ หรือถ้าทำอะไรก็เป็นค้าขายเล็กๆน้อยๆ ยังไงก็มีรายได้น้อยกว่าผู้ชายอยู่แล้ว ...ตามหลักศาสนาผู้ชายต้องเป็นผู้หาเลี้ยงครอบครัว ถ้าทำงานทั้งคู่ผู้ชายก็น่าจะมีรายได้สูงกว่า แต่ก็ไม่แน่ใจว่าเด็กสมัยนี้จะคิดแบบนี้หรือเปล่า แต่ผมว่าไม่ใช่เรื่องใหญ่อะไรใครจะสูงกว่ากันก็คงไม่เกิดปัญหาอะไรมาก"

นาย สุรสีห์ อายุ 62 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 4) มีความคิดเห็นว่า รายได้ของคู่สมรสไม่ใช่เป็นปัญหาหรือข้อที่จะนำมาพิจารณาโดยเฉพาะในอดีต เนื่องจากในอดีตนั้นผู้หญิงมักจะเป็นแม่บ้านไม่ได้ประกอบอาชีพใดๆ แม้ในปัจจุบันจะมีความแตกต่างทางรายได้ระหว่างชายหญิงมากขึ้นกว่าในอดีต แต่ก็ถือว่าไม่ได้เป็นเรื่องที่มีความสำคัญแต่อย่างใด

"คนจะอยู่ด้วยกันเป็นเรื่องของจิตใจ รายได้มากน้อยกว่ากันไม่ถือว่าจะเสียหายอะไร อย่างในอดีตเรื่องนี้คงไม่เอามาคิดกันเพราะว่าผู้หญิงส่วนใหญ่ก็จะอยู่เป็นแม่บ้าน ...ก็ไม่มีรายได้อยู่แล้วเป็นหน้าที่ของสามีที่ต้องเลี้ยงดูครอบครัว"

นาย เด่น อายุ 32 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 5) มีความคิดเห็นว่า ในอดีตผู้ชายต้องเป็นผู้ที่หารายได้เลี้ยงครอบครัว แต่ในปัจจุบันผู้หญิงทำงานนอกบ้านมากขึ้น ปัจจัยทางด้านรายได้ของคู่สมรสอาจจะเพิ่มความสำคัญมาอยู่ในการพิจารณามากกว่าในอดีต

"แต่ก่อนผู้หญิงก็อยู่บ้านอยู่แล้ว ถ้าค้าขายก็เล็กๆน้อยๆโดยมากก็น้อยกว่าผู้ชาย เดี่ยวนี้ถึงจะออกทำงานนอกบ้านกันแต่ผมว่าก็ไม่สำคัญอะไรว่าใครจะได้มากได้น้อย แต่ก็อาจจะดูเรื่องนี้มากขึ้นก็ได้ ส่วนตัวผมไม่คิดอะไรยิ่งแฟนรายได้สูงก็ยิ่งดี"

นาย ฉัตรชัย อายุ 67 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 6) มีความคิดเห็นว่า ค่านิยมทางด้านรายได้ของคู่สมรสระหว่างอดีตกับปัจจุบันน่าจะไม่มีเปลี่ยนแปลง กล่าวคือ รายได้ของบุคคลที่สมรสกันไม่มีความจำเป็นที่จะต้องใกล้เคียงกัน แม้รายได้ของผู้หญิงจะสูงกว่าผู้ชายก็ไม่มีปัญหาแต่อย่างใด

“ไม่สนใจว่าในอดีตผู้หญิงมักจะเป็นแม่บ้าน มักจะไม่มีรายได้ แต่ในปัจจุบันคู่สามีภรรยาต้องหารายได้เลี้ยงครอบครัวทั้งสองคนทำให้ปัจจัยทางด้านนี้ถูกนำมาพิจารณามากกว่าในอดีต ผู้ให้ข่าวสำคัญตอบว่า “ผมว่าไม่ยังไงก็ได้ ผู้หญิงรายได้สูงก็ยิ่งดี จะได้ไม่มีปัญหาเศรษฐกิจ” ผู้ให้ข่าวสำคัญตอบทิ้งท้ายอย่างมั่นใจว่า “อยู่กันได้ไม่ได้ผมว่าไม่เกี่ยวกับเดี๋ยวนี้กับเมื่อก่อนก็ไม่เปลี่ยน”

นาย นิกร อายุ 32 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 7) กล่าวว่า ถ้าเป็นไปได้อยากที่จะเลี้ยงดูครอบครัวด้วยตนเอง แต่ก็คิดว่าเป็นไปได้ยากในปัจจุบัน ซึ่งคู่สามีภรรยาจำเป็นต้องหารายได้เข้าครอบครัวทั้งสองคน แตกต่างจากอดีตที่ผู้ชายมักจะเป็นผู้หารายได้แต่เพียงฝ่ายเดียว ผู้หญิงเป็นแม่บ้านหรืออาจจะหารายได้เล็กน้อยบ้างแต่ไม่ใช่รายได้หลัก และการที่คู่สมรสมีรายได้สูงกว่าบ้างในส่วนตัวคิดว่าไม่น่าจะเกิดปัญหา แต่ก็ไม่ควรที่จะมีรายได้แตกต่างกันมากนัก

“ผู้หญิงสมัยก่อนก็เป็นแม่บ้าน เดิมนั้นภาวะบังคับ ...มันเทียบกันลำบาก แต่ผมว่าไม่เป็นไรนะใครจะสูงกว่า นอกจากต่างกันมากๆจริงๆ”

นาย สิงห์ อายุ 21 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 8) มีความคิดเห็นว่า ในอดีตผู้หญิงมักจะเป็นแม่บ้าน หากประกอบอาชีพก็เป็นการค้าขายเล็กน้อย ปัจจัยทางด้านรายได้จึงไม่ได้นำมาพิจารณาเพราะขัดแย้งกับความเป็นจริงในเวลานั้นที่ผู้ชายมักจะเป็นผู้หารายได้เลี้ยงครอบครัว และผู้หญิงมักจะมีรายได้น้อยกว่าผู้ชายเป็นพื้นฐานอยู่แล้ว จึงเป็นไปได้ว่าในปัจจุบันปัจจัยทางด้านระดับรายได้ของคู่สมรสจะถูกนำมาพิจารณามากกว่าในอดีต

“ส่วนตัวผมรายได้ผู้หญิงมากกว่าก็ได้ ถ้าไม่ห่างกันมากนักนะ สมัยก่อนคงไม่ได้คิดเรื่องนี้ ก็ส่วนใหญ่เป็นแม่บ้าน หรือค้าขาย รายได้ก็น้อยกว่าอยู่แล้ว”

นาย ใจ อายุ 27 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 9) มีความคิดเห็นว่า สังคมมุสลิมในอดีตความแตกต่างทางด้านรายได้มีน้อยหรือผู้ชายมักจะเป็นผู้หารายได้เลี้ยงครอบครัวแต่ผู้เดียว จึงเป็นไปได้ว่าในปัจจุบันที่ชายหญิงมักจะต้องหารายได้เลี้ยงครอบครัวทั้งสองคน ปัจจัยทางด้านรายได้ของคู่สมรสจึงถูกนำมาพิจารณามากกว่าในอดีต

“แต่ก่อนผู้ชายหาเลี้ยงคนเดียว สมัยนี้ต้องช่วยกัน ก็เป็นไปได้เหมือนกันครับว่า เดี่ยวนี้จะต้องดูเรื่องนี้เพิ่มขึ้น ถ้าตัวผมผู้หญิงจะมีรายได้สูงกว่าบ้างก็ไม่ใช่ไร แต่อย่าห่างกัน มากคนจะมองไม่ค่อยดี”

นาย จิตร อายุ 18 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 10) มีความคิดเห็นว่า ในสมัยก่อนหากผู้หญิงมีรายได้สูงกว่าผู้ชายอาจจะไม่เลือกเป็นคู่สมรส แต่มันเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นได้ยากในสมัยก่อน เนื่องจากผู้หญิงในสมัยก่อนมักจะเป็นแม่บ้านที่ไม่มีรายได้

“สมัยก่อนเขาคงไม่เลือกนะ แต่ก็อีกสมัยก่อนผู้หญิงก็อยู่กับบ้านเป็นแม่บ้าน ผมว่ามันตอบยาก”

ทั้งในอดีตและปัจจุบันชายไทยมุสลิมจะเลือกคู่สมรสที่มีระดับรายได้ใกล้เคียงกัน มากกว่าคู่สมรสที่มีรายได้ต่างกันถึงแม้ว่าความเปลี่ยนแปลงทางด้านค่านิยมเกี่ยวกับรายได้ของคู่สมรสจะไม่มี การเปลี่ยนแปลงที่ชัดเจน แต่ชายไทยมุสลิมที่เลือกคู่สมรสในอดีตและปัจจุบันมีความเชื่อว่าคู่สมรสของตนควรมีรายได้ที่ไม่แตกต่างจากตนเองมากนัก ในกรณีของผู้หญิงมีรายได้มากกว่า ชายไทยมุสลิมบางคนเห็นว่าเป็นสิ่งที่ไม่เหมาะสมเพราะจะทำให้ผู้ชายอาจจะเสียความเป็นผู้นำครอบครัวไป เนื่องจากฝ่ายหญิงอาจจะถือว่าเงินรายได้ส่วนใหญ่ที่มาเลี้ยงครอบครัวนั้น มาจากตนและในแง่ของสังคม ชายไทยมุสลิมเชื่อว่าในสังคมไทยนั้นหากผู้หญิงมีรายได้ที่สูงกว่าผู้ชายมากมักจะถูกมองจากสังคมในแง่ที่ไม่ดี ซึ่งความเชื่อในลักษณะนี้เป็นความเชื่อของชายไทยมุสลิมไม่น้อยทั้งในอดีตและปัจจุบัน ในปัจจุบันชายไทยมุสลิมจะให้ความสำคัญต่อรายได้ของคู่สมรสมากกว่าในอดีต เพราะในอดีตรายได้ของชาวชุมชนไม่มีความแตกต่างกันมากนักหรือผู้หญิงไม่มีรายได้เลยเพราะเป็นแม่บ้าน แต่ในปัจจุบันผู้หญิงทำงานนอกบ้านมากขึ้น การศึกษาก็มีความแตกต่างมากกว่าในอดีตจึงเกิดความแตกต่างของรายได้ แต่บางคนสามารถยอมรับได้หากผู้หญิงจะมีรายได้มากกว่าแต่ไม่ควรมียาได้สูงกว่ามากนัก

การเปลี่ยนแปลงด้านระดับรายได้ กับการตัดสินใจในการเลือกคู่สมรสของชายไทยมุสลิมระหว่างอดีตกับปัจจุบันไม่มีความเปลี่ยนแปลงที่มีความชัดเจน แต่พอจะกล่าวได้ว่าชายไทยมุสลิมที่จะเลือกคู่สมรสในปัจจุบันจะให้ความสำคัญกับรายได้ของคู่สมรส มากกว่าชายไทยมุสลิมที่เลือกคู่สมรสในอดีต

ด้านตำแหน่งทางสังคม

นาย แอล อายุ 70 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 1) กล่าวว่า ตำแหน่งทางสังคมของบุคคลในอดีตไม่มีความแตกต่างกันมากนัก แต่ในปัจจุบันตำแหน่งทางสังคมของชาวมุสลิมมีความแตกต่างกันมากขึ้นกว่าในอดีตเรื่องนี้จึงเพิ่มความสำคัญขึ้นมา เพราะเป็นเรื่องการยอมรับของสังคม

“เรื่องนี้ก็เหมือนกันผมว่าสมัยก่อนมันก็เหมือนกันหมด ผมไม่แน่ใจนะแต่ผมว่าน่าจะเหมือนเดิม (คือตำแหน่งทางสังคมไม่ใช่ปัจจัยสำคัญในการเลือกคู่สมรส) แต่เดี๋ยวคงดูมากขึ้น”

นาย ชัย อายุ 42 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 2) มีความคิดเห็นว่า ในปัจจุบันตำแหน่งทางสังคมน่าจะมีความสำคัญน้อยลงกว่าในอดีต

“ผมว่าไม่นะ ที่คุยกัน...ผมว่าสมัยก่อนหนักกว่า อย่างพวกโต๊ะครู ใครมาชอบลูกสาวเขาลำบาก เพราะเขาจะต้องรักษามาตรฐานของ ใครไม่มีความรู้ (ด้านศาสนา) ไม่ได้เลย ผมว่าสมัยก่อนเรื่องนี้สำคัญมากกว่านะ เดียวนี้ไม่ค่อยคุยกันเท่าไรว่าใครต่ำใครสูงยังไง เดียวนี้เลือกคู่เป็นเรื่องส่วนตัวมากกว่าแต่ก่อนนะ”

จ่านายสิบตำรวจ ลิน อายุ 95 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 3) มีความคิดเห็นว่า ตำแหน่งทางสังคมของคู่สมรสไม่ใช่เป็นปัจจัยที่สำคัญในการเลือกคู่สมรสทั้งในอดีตและปัจจุบัน

“เรื่องนี้ผมว่าเป็นเรื่องเล็กน้อย ถ้าผู้ชายสูงกว่าก็ดี เดียวนี้ก็คงจะเหมือนๆก่อนคือไม่ได้เป็นเรื่องสำคัญเหมือนเรื่องศาสนา มันเป็นเรื่องที่พอพูดกันได้ แต่ถ้าผู้ชายสูงกว่าก็ดีกว่าผู้หญิงสูงกว่า ...คือปัญหาจะน้อยกว่าแต่เดี๋ยวนี้ก็คิดว่าคงเหมือนเดิม”

นาย สุรสีห์ อายุ 62 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 4) มีความคิดเห็นว่า ตำแหน่งทางสังคมเป็นเรื่องที่ไม่สำคัญ อยู่ที่ความเข้าใจกันมากกว่า

“เป็นไปได้เหมือนกันที่ปัจจุบันอาจจะดูเรื่องนี้มากขึ้น แต่ผมคิดว่าคงไม่เป็นไร แต่พ่อแม่บางทีก็ไม่ยอม คิดว่าหนุ่มสาวถ้ารักกันแล้วเรื่องนี้คงไม่ใช่ปัญหา แต่สมัยก่อนนี้ไม่ค่อยคุยกันเท่าไรเพราะมักจะมีความแตกต่างกันในด้านนี้ เรื่องนี้ผมว่าเป็นปัจจัยประกอบมากกว่า”

นาย เต้น อายุ 32 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 5) มีความคิดเห็นว่า ค่านิยมในด้านตำแหน่งทางสังคมของคู่สมรสไม่มีความเปลี่ยนแปลง กล่าวคือ ทั้งอดีตและปัจจุบันมักจะเลือกคู่สมรสที่มีตำแหน่งทางสังคมที่ใกล้เคียงกัน

“ผมว่าเหมือนเดิมนะ คิดว่าไม่เปลี่ยนคงจะเลือกที่ใกล้ๆกันเหมือนเดิม” ต่อข้อถามที่ว่า เป็นไปได้หรือไม่ที่ในอดีตตำแหน่งทางสังคมของสังคมมุสลิมค่อนข้างมีความเท่าเทียมกันสูง แต่ปัจจุบันมีความแตกต่างกันมากขึ้นปัจจัยทางด้านนี้จึงเพิ่มระดับของความสำคัญขึ้นตามไปด้วย ผู้ให้ข่าวสำคัญกล่าวตอบสั้นๆว่า “เป็นได้ที่”

นาย จัตรชัย อายุ 67 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 6) มีความคิดเห็นว่า ค่านิยมทางด้านตำแหน่งทางสังคมของคู่สมรสระหว่างอดีตกับปัจจุบันน่าจะไม่มีเปลี่ยนแปลง กล่าวคือ ทั้งในอดีตและปัจจุบันการเลือกคู่สมรสมักจะไม่ได้ให้ความสำคัญกับตำแหน่งทางสังคมของคู่สมรส และไม่จำเป็นที่ผู้ชายจะต้องมีตำแหน่งทางสังคมสูงกว่าผู้หญิงที่จะสมรสด้วย

“ไม่แน่ใจเท่าไร ลองถามเด็กดูอีกที แต่ผมว่าไม่เกี่ยว ญาติพี่น้องก็ไม่เกี่ยวข้องกัน เป็นเรื่องส่วนตัวมากกว่า เดียวนี้แต่ก่อนก็คงเหมือนกัน” ต่อข้อถามที่ว่า เป็นไปได้หรือไม่ที่ตำแหน่งทางสังคมของบุคคลในปัจจุบันมีความแตกต่างกันมากกว่าในอดีตปัจจัยทางด้านนี้จึงนำมาพิจารณามากขึ้น ผู้ให้ข่าวสำคัญตอบว่า “ก็อย่างที่บอกที่ไม่แน่ใจ”

นาย นิกร อายุ 32 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 7) มีความคิดเห็นว่าเป็นไปได้ที่ในปัจจุบันจะพิจารณาเรื่องตำแหน่งทางสังคมมากกว่าในอดีต แต่เข้าใจว่าเรื่องนี้มีความสำคัญไม่มากนักไม่ว่าในอดีตหรือปัจจุบัน

“อาจจะดูมากกว่าแต่ก่อน อย่างที่บอกครับว่าทางศาสนาไม่มีนะทุกคนเท่ากัน และผมว่าก็ไม่สำคัญเท่าไร”

นาย สิงห์ อายุ 21 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 8) กล่าวว่า ตนเองไม่แน่ใจนักว่า ค่านิยมทางด้านตำแหน่งทางสังคมจะมีลักษณะในอดีตเป็นเช่นใด และไม่สามารถคาดเดาได้ว่าในอดีตจะมีความแตกต่างทางด้านตำแหน่งทางสังคมมากหรือน้อยกว่าในปัจจุบัน

“ผมไม่แน่ใจ ไม่รู้เหมือนกันนะพี่” ต่อข้อถามที่ว่า เป็นไปได้หรือไม่ที่ตำแหน่งทางสังคมในอดีตจะมีความเหลื่อมล้ำกันน้อยกว่าในปัจจุบัน ผู้ให้ข่าวสำคัญตอบว่า “ตรงนี้ผมไม่รู้ครับ ไม่แน่ใจว่าเป็นแบบนั้นหรือเปล่า”

นาย ใจ อายุ 27 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 9) มีความคิดเห็นว่าเป็นในอดีต การเลือกคู่สมรสน่าจะให้ความสำคัญกับปัจจัยทางด้านศาสนามากกว่า

“ผมว่าสมัยก่อนเขาไม่ดูกันนะครับ ผมว่าคงดูที่ศาสนามากกว่า”

นาย จิต อายุ 18 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 10) กล่าวว่า ไม่แน่ใจว่าการเลือกคู่สมรสในอดีตจะให้ความสำคัญต่อตำแหน่งทางสังคมของคู่สมรสมากน้อยหรือมีความแตกต่างแตกต่างจากปัจจุบันเช่นใด

“ถ้าผมนะไม่มีปัญหา แต่สมัยก่อนนี้ผมไม่รู้” ต่อคำถามที่ว่าในอดีตตำแหน่งทางสังคมของชาวมุสลิมมีความแตกต่างไม่มากเท่าในปัจจุบัน จึงเป็นไปได้หรือไม่ที่ในปัจจุบันจะให้ความสำคัญกับตำแหน่งคู่สมรสมากกว่าในอดีต ผู้ให้ข่าวสำคัญตอบว่า “อ้อ...คงงั้นมั้งครับ”

ในภาพรวมตำแหน่งทางสังคมที่ใกล้เคียงกันของคู่สมรสมีส่วนในการตัดสินใจในการเลือกคู่สมรสน้อยทั้งชายไทยมุสลิมที่เลือกคู่สมรสในอดีตและปัจจุบัน แต่ในกลุ่มชายไทยมุสลิมที่เลือกคู่สมรสในปัจจุบันจะให้ความสำคัญกับตำแหน่งทางสังคมที่ใกล้เคียงกันมากกว่าชายไทยมุสลิมในอดีต ซึ่งอาจจะเป็นไปได้ว่าสังคมไทยมุสลิมในอดีตมีความเหลื่อมล้ำในด้านตำแหน่งทางสังคมน้อย และการติดต่อปฏิสัมพันธ์ก็มักจะจำกัดวงอยู่แค่ในกลุ่มของตนเองเป็นส่วนใหญ่ ฉะนั้นในด้านตำแหน่งทางสังคมจึงไม่ใช่ปัจจัยที่นำมาพิจารณามากนัก แต่สำหรับในกลุ่มชายไทยมุสลิมที่เลือกคู่สมรสในปัจจุบันข้อพิจารณาในด้านตำแหน่งทางสังคมอาจจะมีบทบาทมากขึ้น เนื่องจากปัจจุบันตำแหน่งทางสังคมในกลุ่มชายไทยมุสลิมมีความแตกต่างมากขึ้นกว่าในอดีต เพราะในปัจจุบันชายไทยมุสลิมมีการประกอบอาชีพที่หลากหลาย นับรวมถึงระดับการศึกษาที่มีความแตกต่างกันมาก จึงทำให้เกิดการเหลื่อมล้ำในตำแหน่งทางสังคม

การเปลี่ยนแปลงด้านตำแหน่งทางสังคมกับการตัดสินใจในการเลือกคู่สมรสของชายไทยมุสลิมระหว่างอดีตกับปัจจุบันมีความไม่เด่นชัด แต่พอจะกล่าวได้ว่า ชายไทยมุสลิมที่เลือกคู่สมรสในปัจจุบันจะให้ความสำคัญกับตำแหน่งทางสังคมของคู่สมรส มากกว่าชายไทยมุสลิมที่เลือกคู่สมรสในอดีต

ด้านรูปร่างหน้าตา

นาย แอล อายุ 70 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 1) มีความคิดเห็นว่า ค่านิยมในด้านรูปร่างหน้าตาของคู่สมรสนั้นไม่มีความแตกต่างระหว่างอดีตกับปัจจุบัน โดยชายไทยมุสลิมไม่ว่าอดีตหรือปัจจุบันมักจะเลือกคู่สมรสรูปร่างที่หน้าตาดีมากกว่ารูปร่างหน้าตาไม่ดี

“ผมว่าไม่เปลี่ยนนะยังไงก็คงให้พอใช้ได้เหมือนกัน แต่ผมพูดกรณีที่เลือกกันเองนะ ...ถ้าชั่วร้ายหรือห่วยๆมันก็ไม่รักแต่แรกเหมือนกัน ...แต่ถ้าผู้ใหญ่เลือกให้เนี่ยเขาก็ดูนะไม่ใช่ไม่ดูเสียทีเดียว”

นาย ชัย อายุ 42 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 2) มีความคิดเห็นว่า ในด้านรูปร่างหน้าตาของคู่สมรสมีความเปลี่ยนแปลงไม่มากนัก กล่าวคือ รูปร่างหน้าตาเป็นสิ่งที่สำคัญคนที่หน้าตาดีย่อมมี “ภาษี” กว่า แต่ไม่ว่าปัจจุบันหรือในอดีตก็มักจะพิจารณาปัจจัยอื่นๆประกอบด้วย

“ผมว่าเดี๋ยวนี้จะดูนิสัยใจคอกันมากขึ้นด้วยซ้ำ คงไม่จริงเท่าไรที่ว่าเดี๋ยวนี้ดูแต่รูปร่างหน้าตา” ผู้วิจัยถามต่อว่าเพราะเห็นตัวอย่างจากการเลือกคู่สมรสก่อนหน้าที่พิจารณาแต่รูปร่างหน้าตาใช่หรือไม่ ผู้ให้ข่าวสำคัญตอบว่า “ผมก็คิดว่าใช่เขาก็ดูตัวอย่างแต่ก่อน เห็นมีปัญหา ก็เลยเอามาเป็นบทเรียน แล้วก็ดูนิสัยใจคอกันมากขึ้น”

จ่านายสิบตำรวจ สิ้น อายุ 95 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 3) กล่าวว่า หนุ่มสาวสมัยใหม่มักจะให้ความสำคัญที่รูปร่างหน้าตาของคู่สมรสมากจนละเลยต่อยปัจจัยด้านอื่นๆ และผู้ให้ข่าวสำคัญ เห็นว่าในด้านรูปร่างหน้าตาไม่ใช่เรื่องสำคัญในการเลือกคู่สมรสเพราะถึงแม้หน้าตาดีแต่จิตใจไม่ดีก็ไม่สามารถอยู่ร่วมกันได้ขอเพียงให้แค่อย่าให้หน้าตาน่าเกลียดก็เพียงพอ

“เด็กๆเดี๋ยวนี้เอาสวยอย่างเดียวเรื่องอื่นไม่ค่อยจะดู ถึงแต่งกันแล้วมีปัญหา ... คือถ้าเลือกกันเองมันก็เป็นแบบนี้ สมัยก่อนถึงจะเลือกเองเขาก็ดูอย่างอื่นประกอบอย่างศาสนา ต้องดูให้ไม่ขาดตกบกพร่อง”

นาย สุรสิทธิ์ อายุ 62 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 4) มีความคิดเห็นว่า หนุ่มสาวในปัจจุบันจะให้ความสนใจในด้านรูปร่างหน้าตาของคู่สมรสมากกว่าในอดีต แต่ในภาพรวมก็ยังคงมีความเปลี่ยนแปลงไม่มากนัก และถือว่าปัจจัยนี้ไม่ได้เป็นปัจจัยที่สำคัญในการเลือกคู่สมรส

“ก็อาจจะดูมากขึ้นเพราะเลือกกันเอง สมัยก่อนก็ดูแต่คิดว่าคงไม่สำคัญเท่าสมัยนี้ ต้องดูอย่างอื่นประกอบเหมือนกันไม่ใช่แค่อู้อ่าให้สวยแต่อย่างเดียว เรื่องนี้ผมว่ามันเกี่ยวกับการเป็นเนื้อคู่ ถ้ามันบางคนสวยทำไม่ถึงได้กับคนไม่หล่อก็มี” ต่อข้อถามที่ว่าหากมีภรรยา รูปร่างหน้าตาจะรู้สึกมั่นใจในการเข้าสังคมหรือไม่ ผู้ให้ข่าวสำคัญตอบว่า “...อย่างสมัยก่อนต่อให้มีภรรยาสวยแต่ก็ให้อยู่แต่ในบ้านทางศาสนาไม่ให้ออก สมัยนี้ไม่รู้เหมือนกันว่าเด็กจะคิดยังไงแต่สมัยก่อนไม่เกี่ยว แต่ที่เหมือนกันผมก็ว่าเรื่องนี้เป็นปัจจัยรองๆต้องดูอย่างอื่น”

นาย เด่น อายุ 32 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 5) มีความคิดเห็นว่า ในปัจจุบันจะให้ความสำคัญกับรูปร่างหน้าตาของคู่สมรสมากกว่าในอดีต

“เรื่องนี้ผมว่าทวิคูณเลย ก็ส่วนหนึ่งก็อาจจะเกี่ยวกับเดี๋ยวนี้เลือกกันเองอย่างที่บอก แต่สมัยก่อนถ้าเลือกเองเขาก็คงดูเหมือนกันแต่คงดูน้อยกว่าเดี๋ยวนี้ ผมเข้าใจเอานะคือ

อาศัยจากที่เห็นๆเอา ดูเขาสนใจกันที่รูปร่างหน้าตามากนะเดี๋ยวนี้ สมัยก่อนที่เลือกเองผมว่าเขาก็สนใจแต่น้อยกว่าเดี๋ยวนี้”

นาย ฉัตรชัย อายุ 67 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 6) กล่าวว่า ตนเองไม่แน่ใจว่าค่านิยมทางด้านรูปร่างหน้าตาของคู่สมรสระหว่างอดีตกับปัจจุบันมีความเปลี่ยนแปลงหรือไม่อย่างไร

“ผมว่าไม่สำคัญเท่าไร แต่เดี๋ยวนี้คิดยังไงผมไม่รู้”

นาย นิกร อายุ 32 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 7) มีความคิดเห็นมาก ในปัจจุบันมักจะมีค่านิยมที่จะเลือกคู่สมรสที่น่าตาดีมากกว่าในอดีต

“พอมันเป็นเรื่องส่วนตัวมากขึ้น ก็ดูตรงนี้มากขึ้น คือสมัยก่อนผู้ใหญ่เลือกให้ด้วยตรงนี้ก็คงไม่ดูกันเท่าไร”

นาย สิงห์ อายุ 21 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 8) กล่าวว่า ในส่วนตัวตนเองชอบผู้หญิงที่มีน้ำมีนวล ถ้าเป็นในลักษณะของลูกครึ่งก็จะถูกใจมาก รูปร่างหน้าตาของคู่สมรสเป็นสิ่งที่มีความสำคัญแต่ไม่มากนัก กล่าวคือ ให้รูปร่างหน้าตาพอใช้ แต่จิตใจดีก็เพียงพอ แต่ในอดีตนั้นจะให้ความสำคัญทางด้านรูปร่างหน้าตามากกว่าหรือน้อยกว่าในปัจจุบันนั้นไม่สามารถคาดเดาได้

“อ้อ...ผมไม่แน่ใจนะพี่ ว่าสมัยก่อนเป็นยังไง แต่เดี๋ยวนี้ก็ดูที่สวย แต่ก็ดูอย่างอื่นประกอบด้วยนะ”

นาย ใจ อายุ 27 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 9) มีความคิดเห็นที่ว่า ในอดีตการเลือกคู่สมรสจะให้ความสำคัญกับรูปร่างหน้าตาน้อยกว่าในปัจจุบัน โดยการเลือกคู่สมรสมักให้ความสำคัญกับวงศ์ตระกูลของคู่สมรสมากกว่า กล่าวคือ ถ้าเป็นการเลือกคู่สมรสโดยผู้ใหญ่จัดหาให้ มักจะให้ความสำคัญกับญาติพี่น้องของคู่สมรสว่าเป็นตระกูลที่ยึดมั่นในศาสนาอย่างน้อยเพียงใด

นาย จิต อายุ 18 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 10) มีความคิดเห็นว่า ในส่วนตัวจะเลือกคู่สมรสที่มีรูปร่างหน้าตาดีเท่านั้น แต่ไม่ได้หมายความว่า จะละเลยต่อบัจจะด้านอื่นๆ แต่หากหน้าตาไม่ดีก็จะไม่พิจารณาในปัจจัยด้านอื่นๆคือตัดจากการพิจารณาไปเลย มีความเข้าใจว่าในอดีตปัจจัยทางด้านรูปร่างหน้าตาคงจะไม่มีมีความสำคัญเท่าในปัจจุบัน ส่วนหนึ่งน่าจะเป็นเพราะการเลือกคู่สมรสบางคู่ถูกจัดหามาโดยผู้ใหญ่ นอกจากนี้ในอดีตยังน่าจะให้มีความสำคัญกับปัจจัยทางด้านศาสนามากกว่าในปัจจุบัน ปัจจัยที่นอกเหนือไปกว่านั้นจึงน่าจะไม่มีความสำคัญไม่มากนัก

การเปลี่ยนแปลงค่านิยมทางด้านรูปร่างหน้าตากับการตัดสินใจเลือกคู่สมรสพอ
จะเห็นได้จากข้อมูลเชิงปริมาณดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 28 : รูปร่างหน้าตากับการเลือกคู่สมรสในปัจจุบัน

รูปร่างหน้าตา	จำนวนคน	ร้อยละ
ให้ความสำคัญอย่างมาก	16	32
ให้ความสำคัญบ้างไม่มากนัก	27	54
ไม่ให้ความสำคัญเลย	7	14
รวม	50	100

จากตารางที่ 28 ชายไทยมุสลิม ร้อยละ 32 ให้ความสำคัญกับรูปร่างหน้าตาของ
คู่สมรสมาก ร้อยละ 54 ให้ความสำคัญกับรูปร่างหน้าตาของคู่สมรสปานกลาง ร้อยละ 14 ไม่ให้
ความสำคัญกับรูปร่างหน้าตาของคู่สมรส

ตารางที่ 29 : รูปร่างหน้าตากับการเลือกคู่สมรสในอดีต

รูปร่างหน้าตา	จำนวนคน	ร้อยละ
ให้ความสำคัญมาก	9	18
ให้ความสำคัญปานกลาง	22	44
ให้ความสำคัญน้อย	2	4
ไม่เกี่ยวกัน	17	34
รวม	50	100

จากตารางที่ 29 แสดงให้เห็นว่าชายไทยมุสลิม ร้อยละ 18 ให้ความสำคัญกับ
รูปร่างหน้าตาของคู่สมรสมาก ร้อยละ 44 ให้ความสำคัญกับรูปร่างหน้าตาของคู่สมรสปานกลาง
ร้อยละ 4 ให้ความสำคัญน้อย ร้อยละ 34 เห็นว่ารูปร่างหน้าตาไม่เกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกคู่
สมรส

จากตารางที่ 28 และ 29 อธิบายได้ว่าชายไทยมุสลิมที่เลือกคู่สมรสในปัจจุบันให้ความสำคัญต่อรูปร่างหน้าตาของคู่สมรสมากกว่าในอดีต โดยที่ชายไทยมุสลิมที่เลือกคู่สมรสในปัจจุบันให้ความสำคัญต่อรูปร่างหน้าตาของคู่สมรสมากคิดเป็นร้อยละ 32 ในขณะที่ชายไทยมุสลิมที่เลือกคู่สมรสในอดีตให้ความสำคัญต่อรูปร่างหน้าตาของคู่สมรสมากคิดเป็นร้อยละ 18 และชายไทยมุสลิมที่เลือกคู่สมรสในปัจจุบันให้ความสำคัญต่อรูปร่างหน้าตาของคู่สมรสน้อยคิดเป็นร้อยละ 14 ในขณะที่ชายไทยมุสลิมที่เลือกคู่สมรสในอดีตคิดเห็นว่ารูปร่างหน้าไม่เกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกคู่สมรสคิดเป็นร้อยละ 34

ไม่ว่าในอดีตหรือปัจจุบันรูปร่างหน้าตาที่ดีของคู่สมรสล้วนเป็นสิ่งที่ดึงดูดใจและมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกคู่สมรส เพียงแต่ในอดีตผู้ใหญ่จะมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกคู่สมรสมากกว่าในปัจจุบัน จึงทำให้ความสำคัญของรูปร่างหน้าตาของคู่สมรสลดทอนลงไปเพราะเป็นการจัดการของผู้ใหญ่ เช่น ชายไทยมุสลิมบางคน que เลือกคู่สมรสในอดีตจะไม่ให้ความสำคัญกับรูปร่างหน้าตาของคู่สมรส ซึ่งต่างจากปัจจุบันที่ชายไทยมุสลิมบางคนมีความคิดเห็นว่ารูปร่างหน้าตาไม่เป็นที่ถูกใจในขั้นต้นแล้วปัจจัยอื่นๆก็ไม่นำมาพิจารณา

การเปลี่ยนแปลงด้านรูปร่างหน้าตากับการตัดสินใจในการเลือกคู่สมรสของชายไทยมุสลิมระหว่างอดีตกับปัจจุบันไม่มีการเปลี่ยนแปลงที่เด่นชัด แต่พอจะกล่าวได้ว่า ชายไทยมุสลิมที่จะเลือกคู่สมรสในปัจจุบันให้ความสำคัญกับรูปร่างหน้าตาที่ดีของคู่สมรส มากกว่าชายไทยมุสลิมที่เลือกคู่สมรสในอดีต

การเปลี่ยนแปลงทางด้านปัจจัยทางศาสนา

ด้านศาสนาของคู่สมรส

นาย แอล อายุ 70 ปี (ผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 1) มีความคิดเห็นว่ารุ่นสาวในปัจจุบันให้ความสำคัญในด้านศาสนาของคู่สมรสลดน้อยลง

“เดี๋ยวนี้ผมว่าเคร่งครัดน้อยลงกว่าแต่ก่อนนะ ก็อาจจะเป็นเพราะเพื่อนฝูงแต่ก็คิดว่าก็ยังเลือกคนศาสนาเดียวกันเหมือนเดิม”

นาย ชัย อายุ 42 ปี (ผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 2) มีความคิดเห็นว่าจะให้ความสำคัญในด้านศาสนาของคู่สมรสลดน้อยลงเนื่องจากอิทธิพลของวัฒนธรรมสมัยใหม่

“ก็น่าจะน้อยลง สังคมกว้างขึ้นครอบครัวอ่อนแอลง คบเพื่อนคบฝูง การติดต่อสื่อสารอะไรพวกนี้ไซ้ทั้งนั้นล่ะครับ แต่ไม่ใช่ว่าเดี๋ยวนี้เด็กรุ่นๆใหม่จะไม่ให้ความสำคัญแต่เพียงว่ามันน้อยลง แต่ก่อนเขาจะเคร่งครัดกันมากเรื่องนี้” ต่อคำถามที่ว่า จริงหรือไม่ว่าผู้หญิงมักจะเปลี่ยนศาสนาตามสามี ผู้ให้ข่าวสำคัญตอบว่า “ผมว่าเพศคงไม่เกี่ยวนะ อยู่ที่คนมากกว่า คือถ้าใครแข็งอีกคนก็จะโอนมามากกว่า ที่นี้ผู้ชายศาสนาอื่นเปลี่ยนเข้ามาก็เยอะนะไม่น้อยเลย”

จ่านายสิบตำรวจ สีน อายุ 95 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 3) มีความคิดเห็นว่าการเลือกคู่สมรสในปัจจุบันให้ความสำคัญกับศาสนาของคู่สมรสลดน้อยลง

“เด็กสมัยนี้เคร่งครัดน้อยลง ...เพราะอะไรนะหรือ อ้อ...ผมก็ไม่แน่ใจ ก็อย่างที่บอกเด็กเดี๋ยวนี้ดูแต่หน้าตาเอาสวยอย่างเดียวเรื่องอื่นก็ไม่ค่อยสนใจเท่าไร”

นาย สุรสีห์ อายุ 62 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 4) มีความคิดเห็นว่าการเลือกคู่สมรสในปัจจุบันให้ความสำคัญต่อศาสนาของคู่สมรสลดน้อยลง แต่ในภาพรวมปัจจัยในด้านนี้ยังถือว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการเลือกคู่สมรสไม่ว่าในอดีตหรือในปัจจุบัน

“น้อยลงบ้างแต่ไม่มากนัก มุสลิมยังถือว่าเรื่องนี้มีความสำคัญมากที่สุด ต่างศาสนาไม่เหมาะที่จะอยู่กัน ญาติพี่น้องก็ไม่ยอมรับ ถึงจะน้อยลงแต่ก็ยังถือว่าเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดเหมือนเดิม แต่ความเคร่งครัดมันก็จะน้อยลงบ้างอย่างสมัยก่อนเขาจะไม่มองคนต่างศาสนาเลยเป็นแฟนก็ได้แล้ว แต่เดี๋ยวนี้บางคนมีแฟนต่างศาสนา แต่พอแต่งงานก็ให้รับอิสลามก่อน” ต่อคำถามที่ว่าในภาพรวมค่านิยมทางด้านศาสนาของคู่สมรสเปลี่ยนแปลงไปหรือไม่ระหว่างอดีตกับปัจจุบัน ผู้ให้ข่าวสำคัญตอบว่า “...ถ้ารวมๆก็เหมือนเดิม”

นาย เต่น อายุ 32 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 5) มีความคิดเห็นว่าเป็นปัจจุบันหนุ่มสาวจะให้ความสำคัญต่อศาสนาของคู่สมรสลดน้อยลงกว่าในอดีต

ผู้วิจัยถามนำว่าปัจจุบันค่านิยมในด้านศาสนาของคู่สมรสจะลดความสำคัญลง ผู้ให้ข่าวสำคัญตอบว่า “เป็นได้” ผู้วิจัยถามต่อว่าสาเหตุที่ปัจจัยทางด้านศาสนาลดความสำคัญลงมีสาเหตุมาจากอะไร ผู้ให้ข่าวสำคัญตอบว่า “เจอคนอื่นมาก นึกเอาแต่สนุกไม่ได้นึกถึงเรื่องอื่น”

นาย ฉัตรชัย อายุ 67 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 6) มีความคิดเห็นว่าเป็นปัจจุบันการเลือกคู่สมรสจะให้ความสำคัญต่อศาสนาของคู่สมรสลดน้อยลงกว่าในอดีต และไม่ทราบสาเหตุของการเปลี่ยนแปลง

“เดี๋ยวนี้ไม่ค่อยจะเคร่งเหมือนก่อน” ต่อข้อถามที่ว่าเหตุใดการเลือกคู่สมรสในปัจจุบันถึงให้ความสำคัญกับศาสนาของคู่สมรสน้อยลง ผู้ให้ข่าวสำคัญตอบว่า “ผมไม่รู้” ผู้วิจัยพยายามสอบถามต่อว่าเป็นไปได้ไหมที่ในปัจจุบันสังคมชาวมุสลิมมีการติดต่อสื่อสารกับบุคคลภายนอกกลุ่มตนเองมากขึ้นจึงทำให้ความสำคัญในด้านนี้ลดน้อยลงกว่าในอดีตที่เป็นสังคมที่อยู่ในวงจำกัด ผู้ให้ข่าวสำคัญนึกคิดแต่ไม่ได้ตอบคำถามในข้อนี้

นาย นิกร อายุ 32 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 7) กล่าวว่า ศาสนาเป็นเรื่องที่มีความสำคัญมาก หากมีคนรักที่มีศาสนาต่างกันก็จำเป็นต้องเปลี่ยนศาสนาเข้ามาก่อนโดยศรัทธาสมัยปัจจุบันหรือในอดีตก็น่าจะมีค่านิยมทางด้านนี้เหมือนกันเปลี่ยนแปลงไม่มากนัก แต่สมัยปัจจุบันอาจจะลดความเคร่งครัดลงกว่าอดีตบ้าง

“ยังเป็นสิ่งที่สำคัญอยู่ แต่ผมว่าเด็กเดี๋ยวนี้ดูที่หน้าตากันมากขึ้นนะ”

นาย สิงห์ อายุ 21 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 8) มีความคิดเห็นว่า ในปัจจุบันน่าจะให้ความสำคัญกับศาสนาของคู่สมรสลดน้อยลงกว่าในอดีต นายสิงห์ กล่าวว่า การมีคู่สมรสที่นับถือศาสนาอิสลามเป็นเรื่องที่ดีและหากได้คู่สมรสที่เป็นชาวมุสลิมมาแต่ดั้งเดิมก็ยิ่งมีความเหมาะสมมากขึ้นไปอีก สำหรับนายสิงห์เองที่ผ่านมามีคนรักที่เป็นบุคคลภายนอกชุมชนและนับถือศาสนาอื่นทั้งสิ้น โดยพบกับคนรักของตนที่สถานศึกษาที่สังกัด อย่างไรก็ตามนายสิงห์กล่าวเสริมว่า “หากจะแต่งงานกันก็ต้องให้เขาเปลี่ยนเข้ามาก่อน ...แต่รวมๆผมว่าสมัยก่อนเขาคงเคร่งมากกว่า”

นาย ใจ อายุ 27 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 9) มีความคิดเห็นว่า ในอดีตจะให้ความสำคัญกับศาสนาของคู่สมรสมากกว่าในปัจจุบัน

“สมัยก่อนเคร่งกว่า แค่นี้แฟนเขายังไม่ค่อยเอาเลย แต่เดี๋ยวนี้ก็ยังไม่ค่อยแค่นี้แฟนเขาไม่ค่อยถือกันจะศาสนาอะไรก็ได้ แต่ถ้าแต่งแล้วก็เหมือนเดิมคือต้องเปลี่ยนเขามา ยังไงเราก็ไปทางเขาไม่ได้”

นาย จิต อายุ 18 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 10) มีความคิดเห็นว่า ในอดีตน่าจะให้ความสำคัญต่อคู่สมรสที่มีศาสนาเดียวกันมากกว่า แต่ความเปลี่ยนแปลงทางด้านนี้ถือว่าเปลี่ยนแปลงไม่มากนัก เพราะปัจจัยทางด้านนี้ก็ยังถือว่าเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญที่สุดในการตัดสินใจเลือกคู่สมรสของหนุ่มสาวในปัจจุบัน เพียงแต่ความเคร่งครัดลดน้อยลงกว่าในอดีตบ้าง

ข้อมูลทางปริมาณแสดงให้เห็นว่าถึงความเปลี่ยนแปลงทางด้านค่านิยมทางด้านการนับถือศาสนาของกลุ่มผู้สมรสดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 30 : เปรียบเทียบการนับถือศาสนากับการเลือกคู่สมรสระหว่างอดีตกับปัจจุบัน

ศาสนาของกลุ่มผู้สมรส	จำนวน (%)	
	กลุ่มที่ 1	กลุ่มที่ 2
ศาสนาต่างกัน	13 (26)	9 (18)
ศาสนาเดียวกัน	37 (74)	41 (82)
รวม	50 (100)	50 (100)

จากตารางที่ 30 แสดงให้เห็นว่าชายไทยมุสลิมในกลุ่มที่ 1 ร้อยละ 26 จะเลือกคู่สมรสที่มีศาสนาต่างกัน ร้อยละ 74 จะเลือกคู่สมรสที่นับถือศาสนาเดียวกัน และชายไทยมุสลิมในกลุ่มที่ 2 ร้อยละ 18 จะเลือกคู่สมรสที่มีศาสนาต่างกัน ร้อยละ 82 จะเลือกคู่สมรสที่มีศาสนาเดียวกัน อธิบายได้ว่าชายที่มุสลิมที่เลือกคู่สมรสในอดีตจะเลือกคู่สมรสที่มีศาสนาเดียวกันมากกว่าชายไทยมุสลิมที่จะเลือกคู่สมรสในปัจจุบัน แต่ในภาพรวมชายไทยมุสลิมจะมีค่านิยมที่เลือกคู่สมรสที่มีศาสนาเดียวกัน

ชายไทยมุสลิมเชื่อว่าศาสนาของกลุ่มผู้สมรสเป็นเรื่องที่มีความสำคัญ ความเชื่อนี้มีการเปลี่ยนแปลงน้อยมากระหว่างอดีตและปัจจุบัน แต่ก็พอจะกล่าวได้ว่าในปัจจุบันชายไทยมุสลิมที่จะเลือกคู่สมรสในปัจจุบันให้ความสำคัญต่อการนับถือศาสนาของกลุ่มผู้สมรสลดลง เนื่องจากการติดต่อปฏิสัมพันธ์กับบุคคลภายนอกกลุ่มของตนมากขึ้น ทั้งจากสถานที่ทำงาน สถาบันการศึกษา และการติดต่อปฏิสัมพันธ์กับบุคคลภายนอกกลุ่มของตนนั้นย่อมที่จะได้รับคุณค่าหรือค่านิยมที่แตกต่างไปจากกลุ่มของตน จึงทำให้ค่านิยมทางด้านนี้ลดความเข้มข้นลงบ้าง

การเปลี่ยนแปลงทางด้านการนับถือศาสนาของกลุ่มผู้สมรสไม่ชัดเจนและมีน้อยมาก ศาสนาของกลุ่มผู้สมรสถือว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญมากในการตัดสินใจเลือกคู่สมรสของชายไทยมุสลิมทั้ง

ในอดีตและปัจจุบัน แต่พอจะกล่าวได้ว่า ชายไทยมุสลิมในอดีต ให้ความสำคัญในด้านศาสนาของคู่สมรส มากกว่าชายไทยมุสลิมที่จะเลือกคู่สมรสในปัจจุบัน

การปฏิบัติตามหลักศาสนาของคู่สมรส

นาย แอล อายุ 70 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 1) มีความคิดเห็นว่า ในปัจจุบัน ให้ความสำคัญในการปฏิบัติตนตามหลักศาสนาของคู่สมรสลดน้อยลง

“ผมว่าน้อยลงกว่าแต่ก่อนนะ ก็อาจจะเป็นเพราะพ่อแม่ไม่ได้อบรมดูแล ...คือผมว่าน้อยลงแต่เขาก็สนใจเหมือนกันนะ ก็อธิบายไม่ถูกนะ คงเป็นเพราะพ่อแม่อาจไม่มีเวลา คบเพื่อนคบฝูงอะไรนี้ทำให้ลดความเคร่งครัดลง”

นาย ชัย อายุ 42 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 2) มีความคิดเห็นว่า ในด้านการปฏิบัติตนตามหลักศาสนาของคู่สมรสมีความสำคัญลดน้อยลงกว่าในอดีต

“...ก็เหมือนที่บอกเมื่อกี้ว่า เรื่องสังคมเรื่องครอบครัวอะไรแบบนี้ที่ทำให้คนเปลี่ยนไป แต่คงไม่มากครับ เดี่ยวนี้ก็ไซว่าจะละเลย แต่ก็ไม่เคร่งเท่าเก่า คือคนเดี๋ยวนี้เขาคงสนใจแต่โลกปัจจุบันมากขึ้น เรื่องโลกหน้าไม่ค่อยสนใจกันนัก”

จ่านายสิบตำรวจ สิน อายุ 95 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 3) มีความคิดเห็นว่า ปัจจุบันหนุ่มสาวให้ความสนใจต่อการปฏิบัติตามหลักศาสนาของคู่สมรสลดน้อยลง

“ผมก็คิดว่าคงไม่สนใจในเรื่องนี้เหมือนสมัยก่อน สมัยก่อนไม่ได้เลย ถึงชอบกันผู้ใหญ่เขาก็ไม่แต่งให้ แต่เดี๋ยวนี้เอาความต้องการตนเองเป็นหลักไม่สนใจอย่างอื่น”

นาย สุรสีห์ อายุ 62 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 4) มีความคิดเห็นว่า ในปัจจุบันหนุ่มสาวจะให้ความสำคัญกับการปฏิบัติตามหลักศาสนาของคู่สมรสลดน้อยลงกว่าในอดีต

“เดี๋ยวความเคร่งครัดน้อยลงกว่าแต่ก่อน แต่ก็ยังเป็นสิ่งที่สำคัญ” ต่อข้อถามที่ว่าทำไมในปัจจุบันให้ความสำคัญในการปฏิบัติตนตามหลักศาสนาของคู่สมรสลดน้อยลง ผู้ให้ข่าวสำคัญตอบอย่างมีอารมณ์ว่า “ก็ตัวเองไม่เคร่งจะไปบอกแฟนตัวเองให้เคร่งได้ยังไง ตัวเองเป็นซะเองแบบนี้ มันต้องเริ่มที่ตัวเองก่อน ไม่ใช่บอกเขาตัวเองทำไม่ได้แล้วใครเขาจะเชื่อ”

นาย เต่น อายุ 32 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 5) มีความคิดเห็นว่า ในปัจจุบัน ปัจจัยด้านการปฏิบัติตามหลักศาสนาของคู่สมรสจะมีความสำคัญน้อยกว่าในอดีต แต่ในภาพรวมไม่มีความเปลี่ยนแปลงมากนัก

“คนสมัยก่อนเขาเคร่งกันมากกว่านี้ เดี่ยวนี้ก็หย่อนลงบ้าง แต่ก็ถือว่าเป็นสิ่งสำคัญ อย่างผมนี้ไม่ได้เลยยังไงผมก็ว่าสำคัญ”

นาย ฉัตรชัย อายุ 67 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 6) กล่าวว่า ไม่แน่ใจว่าค่านิยมทางด้านการปฏิบัติตนตามหลักศาสนาของคู่สมรสมีความเปลี่ยนแปลงหรือไม่อย่างไร

“อันนี้ผมก็ไม่รู้เหมือนกัน ว่าเปลี่ยนไปยังไง แต่ผมว่าเป็นเรื่องสำคัญ แต่ก็เป็นเรื่องส่วนตัว ไม่อยากจู้จี้”

นาย นิกร (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 7) อายุ 32 ปี กล่าวว่า การปฏิบัติตนตามหลักศาสนาของคู่สมรสมีความสำคัญมาก บางทีพอรักกันก็ยอมเปลี่ยนศาสนาแต่ไม่ได้ศรัทธาอย่างแท้จริงตรงนี้ก็ยอมจะเกิดปัญหา เพราะไม่ได้ปฏิบัติจริง ซึ่งเรื่องนี้ชาวมุสลิมจะให้ความสำคัญเป็นอย่างมากไม่ว่าจะเป็นการเลือกคู่สมรสในอดีตหรือในปัจจุบัน แต่ในอดีตจะให้ความสำคัญต่อการปฏิบัติตนตามหลักศาสนามากกว่าในปัจจุบัน

“เดี๋ยวนี้ก็ไม่เคร่งเหมือนก่อน คือตัวเขาเองก็น้อยลง แฟนเขาก็ไม่คำนึงถึงความสำคัญ”

นาย สิงห์ อายุ 21 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 8) มีความคิดเห็นว่า ในปัจจุบัน คนหนุ่มสาวน่าจะให้ความสำคัญต่อการปฏิบัติของคู่สมรสลดลงกว่าในอดีต ซึ่งน่าจะมีสาเหตุมาจากการแพร่กระจายของวัฒนธรรมตะวันตก และอิทธิพลของเพื่อนที่ทำให้หนุ่มสาวในปัจจุบันลดความเคร่งครัดในศาสนา

“ลดลงนะพี่ แต่ก็ยังสำคัญ แต่เดี๋ยวนี้ตัวเองก็ไม่ค่อยเคร่งก็อย่างที่บอกผู้นำไม่ทำแล้วใครจะตาม”

นาย ใจ (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 9) อายุ 27 ปี กล่าวว่า หากมีคู่สมรสที่ปฏิบัติตนตามหลักศาสนาชีวิตก็จะราบรื่น และน้อมนำไปสู่ความดีงาม การปฏิบัติที่ถูกต้องจึงเป็นเรื่องที่มีความสำคัญมาก “แต่เดี๋ยวนี้เคร่งน้อยลงนะครับผมพูดตามที่เห็น”

นาย จิต อายุ 18 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 10) มีความคิดเห็นว่า ในปัจจุบันหนุ่มสาวมักจะให้ความสำคัญกับการปฏิบัติตนตามหลักศาสนาของคู่สมรสน้อยกว่าในอดีต

“ก็เครื่องน่วยลงครับ เพื่อนฝูงอะไรพวกนี้ สภาพสังคมมันเปลี่ยนไปด้วยครับ”

ข้อมูลทางปริมาณแสดงให้เห็นถึงความเปลี่ยนแปลงค่านิยมทางการปฏิบัติตนตามหลักศาสนาของคู่สมรสระหว่างอดีตกับปัจจุบันดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 31 : เปรียบเทียบการปฏิบัติตนตามหลักศาสนากับการเลือกคู่สมรสระหว่างอดีตกับปัจจุบัน

การปฏิบัติตน	จำนวน (%)	
	กลุ่มที่ 1	กลุ่มที่ 2
ไม่ปฏิบัติตามหลักศาสนา	4 (8)	2 (4)
ปฏิบัติตามหลักศาสนา	46 (92)	48 (96)
รวม	50 (100)	50 (100)

จากตารางที่ 31 แสดงให้เห็นว่าชายไทยมุสลิมในกลุ่มที่ 1 ร้อยละ 8 จะเลือกคู่สมรสที่ไม่ปฏิบัติตนตามหลักศาสนา ร้อยละ 92 จะเลือกคู่สมรสที่ปฏิบัติตนตามหลักศาสนา และชายไทยมุสลิมในกลุ่มที่ 2 ร้อยละ 4 จะเลือกคู่สมรสที่ไม่ปฏิบัติตนตามหลักศาสนา ร้อยละ 96 จะเลือกคู่สมรสที่ปฏิบัติตนตามหลักศาสนา อธิบายได้ว่าชายที่มุสลิมที่เลือกคู่สมรสในอดีตจะเลือกคู่สมรสที่ปฏิบัติตนตามหลักศาสนา มากกว่าชายไทยมุสลิมที่จะเลือกคู่สมรสในปัจจุบัน แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นในภาพรวมชายไทยมุสลิมจะมีค่านิยมที่เลือกคู่สมรสจะเลือกคู่สมรสที่ปฏิบัติตนตามหลักศาสนา

การเปลี่ยนแปลงค่านิยมในด้านนี้มีน้อยมาก เพราะชายไทยมุสลิมเชื่อว่าหากคู่สมรสปฏิบัติตามหลักศาสนา ย่อมที่จะมีชีวิตคู่ที่ราบรื่นและเป็นสุข แต่ก็อาจจะกล่าวได้ว่าชายไทยมุสลิมที่จะเลือกคู่สมรสในปัจจุบันให้ความสำคัญในด้านนี้ลดลงบ้าง การเปลี่ยนแปลงของค่านิยมในการเลือกคู่สมรสในด้านนี้นั้น น่าจะมาจากสาเหตุที่ชาวไทยมุสลิมในปัจจุบันมีการปฏิสัมพันธ์กับภายนอกกลุ่มมากขึ้นกว่าในอดีต ทั้งจากสถาบันการศึกษา และสถานที่ทำงาน ซึ่งแตกต่างไปจาก

ในอดีตที่ศึกษานั้นมักจะอบรมสั่งสอนกันโดยผู้หลักผู้ใหญ่หรือผู้ที่มีความรู้ทางด้านศาสนาภายในชุมชนหรือภายในกลุ่มของตนเอง นับรวมถึงอาชีพการงานที่มักจะทำกันเองภายในกลุ่มของตนเอง การที่ชายไทยมุสลิมในปัจจุบันติดต่อกับปฏิสัมพันธ์กับภายนอกกลุ่มของตนเองมากขึ้นนั้นย่อมที่จะได้รับค่านิยมหรือทัศนคติต่างๆที่แตกต่างไปจากค่านิยมในกลุ่มของตน และนี่ไม่ได้ว่าการที่ปฏิสัมพันธ์กับบุคคลภายนอกกลุ่มซึ่งย่อมจะไม่ได้ปฏิบัติตนตามหลักศาสนาอิสลามอยู่แล้วนั้น คงมีส่วนทำให้ชายไทยมุสลิมในปัจจุบันให้ความสำคัญต่อค่านิยมทางด้านนี้ลดลง

การเปลี่ยนแปลงด้านการปฏิบัติตนตามหลักศาสนากับการตัดสินใจในการเลือกคู่สมรสของชายไทยมุสลิมระหว่างอดีตกับปัจจุบันไม่ชัดเจนมากนัก แต่พอจะกล่าวได้ว่าชายไทยมุสลิมที่เลือกคู่สมรสในอดีตจะให้ความสำคัญกับการปฏิบัติตนตามหลักศาสนาของคู่สมรส มากกว่าชายไทยมุสลิมที่จะเลือกคู่สมรสในปัจจุบัน

ด้านบุคคลต้องห้ามตามหลักศาสนา

นาย แอล อายุ 70 ปี (ผู้ให้ข่าวก่อนหน้านี้ 1) มีความคิดเห็นว่า ความเปลี่ยนแปลงไม่มากนักระหว่างอดีตกับปัจจุบัน กล่าวคือ หากบุคคลใดเลือกคู่สมรสที่อยู่ในกลุ่มบุคคลต้องห้ามตามหลักศาสนาจะไม่ได้การยอมรับ และโดยทั่วไปก็มักจะไม่มีการฝ่าฝืน

“ผมว่าเดี๋ยวหรือสมัยก่อนเขาก็ไม่เลือกกันอยู่แล้ว ก็มีบ้างแต่น้อยมากที่จะฝ่าฝืน...ไม่มีใครยอมรับหรอก เป็นบาปด้วย ผมว่าพ่อแม่เดี๋ยวนี้ไม่ค่อยเตือนลูกถ้าเตือนก็ไม่เป็นแบบนี้”

นาย ชัย อายุ 42 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 2) มีความคิดเห็นว่า การเลือกคู่สมรสในกลุ่มบุคคลต้องห้ามตามหลักศาสนามีเพิ่มขึ้น แต่ในสังคมมุสลิมในภาพรวมกรณีนี้มักจะไม่เกิดขึ้นหรือเกิดขึ้นน้อยมาก

“ในกรณีญาติใกล้ชิดนี่อิสลามกำหนดไว้ชัดเจนเลย ผมว่าก็มีบ้างแต่น้อยมาก โดยทั่วไปเขาไม่เลือกกันหรอกไม่ว่าตอนนี้หรือสมัยก่อน แต่พวกที่ชอบผู้ชายด้วยกันนี้ ผมว่ามันเกิดจากครอบครัวเป็นหลัก ถ้าครอบครัวอบอุ่นมันไม่เกิด” ต่อข้อความว่ากรณีนี้เกิดมาจากอิทธิพลของสังคมใช่หรือไม่ ผู้ให้ข่าวสำคัญตอบว่า “ก็เกี่ยวข้องครับ ก็ตามทีวีสื่อต่างๆมันมีให้เห็น แต่ถ้าครอบครัวเข้มแข็งก็ต้านทานไหว แต่เดี๋ยวนี้พ่อแม่ไม่มีเวลา ไม่ได้รักลูกน้อยลงแต่ปัญหาเศรษฐกิจมันบีบบังคับ มีปัญหาก็กิ่งเพื่อน แล้วก็แก้กันเองปัญหามันถึงเกิดขึ้น”

นาย สิบตำรวจ สิน อายุ 95 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 3) มีความคิดเห็นว่า ในปัจจุบันและอดีตมีความเปลี่ยนแปลงค่านิยมในด้านบุคคลต้องห้ามตามหลักศาสนาไม่มากนัก

“ถ้าญาติใกล้กันแต่งงานกันก็มีบ้างแต่น้อย แต่พวกกระเทยสมัยก่อนไม่มี นอก จากดึกดำบรรพ์ไปเลย... เดี่ยวนี้ก็มีแต่ก็ไม่มาก แต่สังคมอื่น (ที่ไม่ใช่มุสลิม) รู้สึกว่ามีเพิ่มขึ้นมาก พวกนี้”

นาย สุรสีห์ อายุ 62 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 4) มีความคิดเห็นว่า การเลือกคู่สมรส ในกลุ่มบุคคลต้องห้ามตามหลักศาสนามีเพิ่มมากขึ้นกว่าในอดีต

“ญาติใกล้ชิดอย่างที่ถามนี้ไม่ค่อยมีน้อยมากในทุกวันนี้หรือแต่ก่อนก็เหมือนกัน คือเขาไม่เลือกกัน แต่พวกกระเทยก็มีบ้างแต่น้อยมาก ๆ อย่างสมัยก่อนจะไม่มีให้เห็นนะพวกนี้” ผู้วิจัยสอบถามต่อว่าสาเหตุที่ทำให้ในปัจจุบันมีคนกลุ่มนี้มากขึ้นเพราะสาเหตุใด ผู้ให้ข่าวสำคัญ นิ่งคิดชั่วครู่หนึ่งก่อนจะตอบว่า “ศาสนาดากกล่าวไว้ว่าปีหนึ่งความชั่วจะมากขึ้น ความดีจะลดน้อยลง มันเป็นแบบนี้ตลอด”

นาย เด่น อายุ 32 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 5) มีความคิดเห็นว่า ทั้งในอดีตและ ปัจจุบันชาวมุสลิมจะให้ความสำคัญกับหลักศาสนาข้อนี้เป็นอย่างมาก แต่ในปัจจุบันอาจจะมี ผู้ฝ่าฝืนมากกว่าในอดีต

“เดี๋ยวนี้ผมก็ว่ามีมากกว่าแต่ก่อน แต่ก่อนแต่งงานกับญาติ (ใกล้ชิด) นี้คงมีบ้าง อย่างพวกกระเทยผมว่าไม่มีนะ แต่เดี๋ยวนี้ก็มีบ้างแต่น้อยมาก ผมว่าเรื่องนี้สำคัญไม่ว่ารุ่นไหนก็ มักจะทำตามศาสนา แต่ก็อย่างที่พูดเดี๋ยวนี้สังคมมันทำให้สิ่งที่ผิดกลายเป็นเรื่องปกติธรรมดา”

นาย ฉัตรชัย อายุ 67 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 6) มีความคิดเห็นว่า ในปัจจุบัน จะลดความเคร่งครัดลงบ้างแต่ไม่มากนัก และในสังคมมุสลิมจะมีบุคคลที่ฝ่าฝืนกฎข้อห้ามใน ข้อนี้เล็กน้อย โดยเฉพาะสังคมมุสลิมในอดีต

“เดี๋ยวนี้ก็มีแต่น้อยไม่ค่อยเห็น แต่สมัยก่อนไม่มีนะ ไม่มีใครรับได้ ไม่ว่าสมัยก่อน สมัยนี้เหมือนกัน ...มันน่าเกลียด ไม่ไหว ไม่มีใครเลือกกันหรอก”

นาย นิกร อายุ 32 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 7) มีความคิดเห็นว่า แม้ปัจจุบันจะมี ผู้ฝ่าฝืนกฎข้อห้ามในข้อนี้เล็กน้อย แต่ก็ยังมีเพิ่มขึ้นมากกว่าในอดีต

“ผมว่าพวกสื่อโซเชียล พวกการสื่อสารมีผลมาก สังคมเจริญแต่จิตใจไม่เจริญ ตาม ผมว่าใกล้วันสิ้นโลกพวกผิดปกติแบบนี้จะเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ”

นาย สิงห์ อายุ 21 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 8) มีความคิดเห็นว่า ในปัจจุบัน น่าจะมีการฝ่าฝืนข้อห้ามในด้านการสมรสกับบุคคลต้องห้ามตามหลักศาสนามากขึ้น

“ผมไม่แน่ใจ สมัยนี้อาจจะมีมากกว่าสมัยก่อน สมัยก่อนก็อาจจะมีก็ได้แต่ก็อาจจะแอบกัน ...อย่างเรื่องญาติ (ใกล้ชิด) แต่งกันนี้ไม่แน่ใจเดี๋ยวนี้ก็ไม่ค่อยมี แต่ก่อนก็คิดว่าไม่ค่อยมีเหมือนกัน แต่แต่งกับศาสนาอื่นก็มีน้อย ไม่มากหรอกครับ แต่เป็นได้ว่าสมัยนี้อาจจะมากกว่า”

นาย ใจ อายุ 27 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 9) มีความคิดเห็นว่า ในปัจจุบัน การเลือกคู่สมรสในกลุ่มบุคคลต้องห้ามมีเพิ่มมากขึ้นบ้าง แต่ก็มีไม่มากนัก

“ถ้าทั่วไปไม่มีใครเขาเลือก แล้วก็ไม่มีใครยอมรับหรอกครับพวกนี้ แต่ทุกวันนี้ก็มีเพิ่มขึ้น แต่ก็ไม่มาก”

นาย จิต อายุ 18 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 10) มีความคิดเห็นว่า ในปัจจุบันน่าจะมีบุคคลที่ฝ่าฝืนกฎข้อห้ามนี้มากกว่าเดิม แต่คงจะมีไม่มาก

“มีครับเท่าที่เห็น น้อยมากๆ อาจจะมีมากกว่าสมัยก่อน แต่ยังไงก็น้อยครับ ... ส่วนตัวผมรับไม่ไหวครับพวกนี้”

ได้อธิบายไว้แล้วว่า ชายไทยมุสลิมที่จะตัดสินใจเลือกคู่สมรสในปัจจุบันให้ความสำคัญต่อการปฏิบัติตามหลักศาสนาของคู่สมรสน้อยกว่าในอดีต เนื่องจากในปัจจุบัน ชายไทยมุสลิมมีการปฏิสัมพันธ์กับบุคคลภายนอกกลุ่มทั้งจากสถาบันการศึกษา และสถานที่ทำงาน ในกรณีนี้ก็มีเหตุผลในลักษณะเดียวกัน กล่าวคือ ชายไทยมุสลิมในปัจจุบันมีการปฏิสัมพันธ์กับบุคคลภายนอกกลุ่มมากขึ้นย่อมเป็นที่เพิ่มโอกาสในการสมรสนอกกลุ่มของตนมากขึ้นเนื่องจาก ความใกล้ชิด จากการทำงานภายนอกชุมชนและทำงานร่วมกับบุคคลภายนอกกลุ่มของตน นับรวมถึงสถาบันการศึกษา และบุคคลนอกกลุ่มนั้นก็คือบุคคลที่ไม่ได้นับถือศาสนาอิสลาม ซึ่งถือว่าเป็นหนึ่งในบุคคลกลุ่มต้องห้าม ซึ่งมีความแตกต่างจากอดีตที่การปฏิสัมพันธ์มีวงจำกัดมากกว่า โอกาสที่จะใกล้ชิดกับบุคคลนอกกลุ่มย่อมมีน้อยตามไปด้วย และการปฏิสัมพันธ์นอกกลุ่มนั้นย่อมที่ได้รับการเข้มงวดกว่าที่แตกต่างจากคุณค่าเดิมจากกลุ่มของตนเพราะทั้งสองกลุ่มมีวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน จึงเป็นสาเหตุที่ทำให้ชายไทยมุสลิมที่จะเลือกคู่สมรสในปัจจุบันมีค่านิยมที่จะเลือกคู่สมรสที่เป็นบุคคลในกลุ่มต้องห้ามมากกว่าในอดีต

การเปลี่ยนแปลงด้านคู่สมรสที่ไม่เป็นบุคคลต้องห้ามตามหลักศาสนากับการตัดสินใจในการเลือกคู่สมรสของชายไทยมุสลิมระหว่างอดีตกับปัจจุบันมีความไม่ชัดเจนมากนัก แต่พอจะ

กล่าวได้ว่า ชายไทยมุสลิมที่เลือกคู่สมรสในอดีตจะให้ความสำคัญในการเลือกคู่สมรสที่ไม่เป็นบุคคลต้องห้ามตามหลักศาสนา มากกว่าชายไทยมุสลิมที่จะเลือกคู่สมรสในปัจจุบัน

การเปลี่ยนแปลงทางด้านปัจจัยทางจิตวิทยา

ด้านความรักกับการเลือกคู่สมรส

นาย แอล อายุ 70 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 1) กล่าวว่า ความรักเป็นสิ่งจำเป็นและมีความสำคัญที่สุดในการครองชีวิตสมรสไม่ว่าจะเป็นในอดีตหรือปัจจุบัน เพราะหากมีความรักต่อกันปัญหาต่างๆก็มักจะคลี่คลายเพราะจะพยายามปรับตัวเข้าหากัน ซึ่งมีความแตกต่างไม่มากนักระหว่างอดีตกับปัจจุบัน

“อย่างสมัยก่อนผู้ใหญ่หาให้ก็ไม่ได้หมายความว่าเขาจะไม่รักกัน เพราะบางครั้งก็ชอบกันก่อน แล้วค่อยบอกผู้ใหญ่ก็มี ...แต่ก็เป็นได้เหมือนกันว่าเดี๋ยวนี้เด็กอาจจะให้ความสำคัญเรื่องนี้มากกว่าแต่ก่อน แต่ผมว่าแต่ก่อนเขาก็สนใจนะไม่ใช่ไม่สนใจ”

นาย ชัย อายุ 42 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 2) มีความคิดเห็นว่าเป็นด้านความรักกับการเลือกคู่สมรสไม่มีการเปลี่ยนแปลง เพราะความรักเป็นสิ่งจำเป็นในการที่บุคคลสองคนจะใช้ชีวิตร่วมกัน

“ผมว่าถ้าเปลี่ยนก็เปลี่ยนน้อย เดี่ยวนี้ก็อาจจะให้ความสำคัญกับความรักมากขึ้น เพราะเลือกกันเองมาก แต่สมัยก่อนเขาก็สนใจ แต่พอการเลือกคู่มันเป็นเรื่องส่วนตัวมากขึ้นมันก็เลยทำให้ความรักสำคัญมากขึ้นก็เป็นไปได้เหมือนกัน”

จ่านายสิบตำรวจ สิน อายุ 95 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 3) มีความคิดเห็นว่าเป็นบุคคลที่จะสมรสกันมีความรักต่อกันก็เป็นสิ่งที่เหมาะสมเพราะคนที่รักกันจะมีความเข้าใจกันและกันมากกว่าคนที่ไม่ได้รักกัน สำหรับในด้านการเปลี่ยนแปลงเข้าใจว่าหนุ่มสาวปัจจุบันให้ความสำคัญกับความรักต่อการเลือกคู่สมรสมากกว่าในอดีต

“สมัยนี้ให้ความสำคัญกับเรื่องนี้มาก ถึงกับไม่ฟังพ่อแม่ อย่างสมัยก่อนเขาชอบกันก็บอกพ่อแม่ให้ดูให้ ถ้าผู้ใหญ่ไม่ตีเขาก็เชื่อ แต่เดี๋ยวนี้ถ้ารักกันใครขัดขวางก็หนีตามกันไปก็มี”

นาย สุรสิทธิ์ อายุ 62 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 4) มีความคิดเห็นว่า ปัจจัยทาง ด้านความรักมีความสำคัญมากขึ้นมากกว่าในอดีต ส่วนหนึ่งน่าจะมีสาเหตุมาจากการเลือกคู่สมรส ด้วยตนเอง

“ถ้าผู้ใหญ่เลือกให้เรื่องความรักก็อาจจะไม่มีก็ได้ ผู้ใหญ่เขาเลือกจะเป็นเรื่องของ ความเหมาะสมในด้านต่างๆ แต่สมัยก่อนเขาอาจจะไม่ได้รักกันก่อนก็อยู่กันยืดกว่าสมัยนี้นะ” ผู้วิจัยถามต่อว่าในเมื่อให้ความสำคัญกับความรักมากขึ้น แต่ทำไมถึงเลิกรากันมากกว่าในอดีต ผู้ให้ข่าวสำคัญตอบว่า “บางที่ได้กันเร็วต่างคนต่างเด็กไม่รอบคอบ บางทีก็มาจากความเจ้าชู้ .. คนสมัยก่อนเขาไม่ค่อยเจ้าชู้ถึงไม่ค่อยเลิกกัน”

นาย เต็น อายุ 32 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 5) มีความคิดเห็นว่า ในปัจจุบันมัก จะเลือกคู่สมรส โดยพิจารณาจากรูปร่างหน้าตาที่สวยงามมากกว่า ส่วนเรื่องความรักคงให้ ความสำคัญในระดับหนึ่ง

“เดี๋ยวนี้ดูกันแต่สวย ความรักผมว่าไม่ได้สำคัญมากขึ้นหรอก อย่างสมัยก่อน เรื่องความรักก็คงไม่เน้นกันนักเดี๋ยวนี้ก็แบบนั้น ผมว่าในด้านนี้เหมือนเดิมนะ”

นาย ฉัตรชัย อายุ 67 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 6) กล่าวว่า ไม่แน่ใจว่า ความเปลี่ยนแปลงทางด้านค่านิยมของความรักกับการตัดสินใจเลือกคู่สมรสเป็นอย่างไร

“ผมไม่รู้ แต่เดี๋ยวนี้ผมก็ว่าเขาไม่สนความรัก แต่สนอะไรผมไม่รู้ สมัยก่อนก็ สนใจ แต่ที่ผู้ใหญ่เลือกให้ก็คงไม่สนเหมือนกัน”

นาย นิกร อายุ 32 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 7) มีความคิดเห็นว่า หนุ่มสาว ปัจจุบันให้ความสำคัญกับความรักมากกว่าในอดีต เนื่องจากได้รับความรักจากครอบครัวน้อยลง

“ชายหญิงสมัยนี้น่าจะให้ความสำคัญกับความรักมากขึ้น” ต่อข้อถามที่ว่าด้วย เหตุใดในปัจจุบันหนุ่มสาวถึงให้ความสำคัญกับความรักมากขึ้น ผู้ให้ข่าวสำคัญตอบว่า “ผมว่า ความรักที่ได้จากครอบครัวมันลดน้อยลง ความรักหนุ่มสาวมันถึงมากขึ้น ...ใช่ครับชัดเจนจาก ครอบครัว (ที่ได้รับน้อยลง)”

นาย สิงห์ อายุ 21 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 8) มีความคิดเห็นว่า ในปัจจุบันจะ ให้ความสำคัญกับความรักในการตัดสินใจเลือกคู่สมรสมากกว่าในอดีต เนื่องจากในปัจจุบัน การเลือกคู่สมรสเป็นเรื่องส่วนตัวมากขึ้น โดยหนุ่มสาวมักจะเลือกคู่สมรสด้วยตนเอง

“คิดว่าน่าจะมากขึ้นเพราะเดี๋ยวนี้เลือกกันเอง ถ้าเลือกกันเองนี่ก็คงเลือกจากคนที่เรารัก แต่เรื่องอื่นๆก็ต้องดู โดยเฉพาะเรื่องศาสนา”

นาย ใจ อายุ 27 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 9) มีความคิดเห็นว่า ในปัจจุบันจะให้ความสำคัญกับความรักรมากกว่าในอดีต

“ผมว่าเกี่ยวกับการที่เราเลือกเองนะครับ เดี่ยวนี้ส่วนใหญ่เขาก็เลือกกันเอง”

นาย จิต อายุ 18 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 10) มีความคิดเห็นว่า ในปัจจุบันการเลือกคู่สมรสน่าจะให้ความสำคัญต่อความรักมากกว่าในอดีต เนื่องจากสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป

“สมัยก่อนผมว่าส่วนหนึ่งก็ผู้ใหญ่เลือกให้ สมัยนี้ผู้ชายผู้หญิงใกล้ชิดกันได้ถึงรักกันได้ไม่เหมือนสมัยก่อน”

ข้อมูลทางปริมาณแสดงให้เห็นว่าค่านิยมทางด้านความรักต่อการตัดสินใจเลือกคู่สมรสมีความแตกต่างกันระหว่างอดีตกับปัจจุบันดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 32 : เปรียบเทียบความรักกับการเลือกคู่สมรสระหว่างอดีตกับปัจจุบัน

ความรัก	จำนวน (%)	
	กลุ่มที่ 1	กลุ่มที่ 2
ให้ความสำคัญมาก	35 (70)	20 (40)
ให้ความสำคัญปานกลาง	11 (22)	23 (46)
ให้ความสำคัญน้อย	2 (4)	3 (6)
ไม่ให้ความสำคัญเลย	2 (4)	4 (8)
รวม	50 (100)	50 (100)

จากตารางที่ 32 แสดงให้เห็นว่าชายไทยมุสลิมในกลุ่มที่ 1 ร้อยละ 70 ให้ความสำคัญกับความรักมาก ร้อยละ 22 ให้ความสำคัญกับความรักปานกลาง ร้อยละ 4 ให้ความสำคัญกับความรักน้อย ร้อยละ 4 ไม่ให้ความสำคัญกับความรัก และชายไทยมุสลิมในกลุ่มที่ 2 ร้อยละ 40 ให้ความสำคัญกับความรักมาก ร้อยละ 46 ให้ความสำคัญกับความรักปานกลาง ร้อยละ 6 ให้ความสำคัญกับความรักน้อย ร้อยละ 8 ไม่ให้ความสำคัญกับความรัก อธิบายได้ว่าชายไทยมุสลิมที่เลือกคู่สมรสในปัจจุบันจะเลือกคู่สมรสโดยให้ความสำคัญต่อความรักมากกว่าชายไทยมุสลิมที่จะเลือกคู่สมรสในอดีต

ความเปลี่ยนแปลงค่านิยมด้านความรักที่มีต่อการตัดสินใจในการเลือกคู่สมรสระหว่างอดีตกับปัจจุบัน สามารถกล่าวโดยภาพรวมได้ว่า ค่านิยมในการเลือกคู่สมรสในปัจจุบันยึดถือความรักมากกว่าในอดีต เพราะในอดีตส่วนหนึ่งการสมรสจะถูกจัดการโดยผู้ใหญ่ นับรวมถึงโอกาสที่หนุ่มสาวในสมัยนั้นจะใกล้ชิดกันมีน้อยกว่าในปัจจุบัน

การเปลี่ยนแปลงด้านความรักกับการตัดสินใจในการเลือกคู่สมรสของชายไทยมุสลิมระหว่างอดีตกับปัจจุบันไม่ชัดเจน แต่พอจะกล่าวได้ว่า ชายไทยมุสลิมที่จะเลือกคู่สมรสในปัจจุบันจะตัดสินใจเลือกคู่สมรสโดยยึดถือในความรัก มากกว่าชายไทยมุสลิมที่เลือกคู่สมรสในอดีต

ด้านความใกล้ชิดกับการเลือกคู่สมรส

นาย แอล อายุ 70 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 10) กล่าวว่า ความใกล้ชิดเป็นสิ่งที่จำเป็นเพราะจะทำให้เกิดความรัก และสามารถศึกษาและทำให้เข้าใจซึ่งกันและกัน และสามารถทราบได้ว่าบุคคลที่จะสมรสด้วยเป็นคนเช่นใด ซึ่งค่านิยมในด้านนี้ไม่มีความแตกต่างกันระหว่างอดีตกับปัจจุบัน แต่ในอดีตโอกาสที่ใกล้ชิดกันจะน้อยกว่า

“ผมว่าเรื่องนี้มันก็เหมือนเดิมนะความใกล้ชิดนี้ แต่เดี๋ยวนี้ก็จะใกล้ชิดกันจนน่าเกลียด สมัยผมนะเดินคู่กันยังไม่ได้ คู่กันสองคนก็ไม่ได้ แต่เดี๋ยวนี้เป็นเรื่องธรรมดามาก”

นาย ชัย อายุ 42 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 2) มีความคิดเห็นว่า ปัจจุบันหนุ่มสาวให้ความสำคัญกับความใกล้ชิดมากกว่าในอดีต

“สมัยก่อนเขาก็ใกล้ชิดกันนะ แต่ไม่ถึงขนาดนี้ อย่างว่าแต่ไปเที่ยวด้วยกันเลย คู่กันก็ต้องให้มีคนอื่นอยู่ด้วย อิสลามให้ความสำคัญในด้านนี้มาก แต่เดี๋ยวนี้ใกล้ชิดกันมากเกินไป สมัยก่อนผู้หญิงเขาอยู่แต่ในบ้านเจอยากกว่าเดี๋ยวนี้ ปัญหาต่างๆนี้ก็เกิดมาจากความใกล้ชิดกันเกินไปนี่ละเป็นส่วนหนึ่ง”

ท่านายสิบตำรวจ สิบ อายุ 95 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 3) กล่าวว่า ถ้าเป็นการคลุมถุงชนนั้นเป็นเรื่องที่ไม่เหมาะสมอย่างยิ่ง คนที่จะแต่งงานกันควรมีความใกล้ชิดกันแต่ต้องให้พอเหมาะพอควรคือไม่ให้เป็นที่ติฉินนินทาได้ ซึ่งต่างจากสมัยนี้ที่หนุ่มสาว มีความใกล้ชิดสนิทสนมกันมากจนเกินควรเกินงาม และสำหรับตนเองนั้นถึงแม้จะเลือกคู่สมรสด้วยตนเอง แต่ระหว่างที่คบหากันไม่เคยไปไหนกับคนรักสองต่อสองจนกระทั่งสมรสกัน

“สมัยนี้ยิ่งใกล้ก็ยิ่งดี มันไม่เหมาะไม่ควร แต่ก่อนไม่ได้ใกล้ชิดกันขนาดนี้ (ในลักษณะที่ไปเที่ยวหรือเดินคู่กันหรืออยู่ด้วยกันสองต่อสอง) มันไม่ถูกต้อง”

นาย สุรสีห์ อายุ 62 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 4) มีความคิดเห็นว่าในปัจจุบัน ความใกล้ชิด เป็นปัจจัยที่สำคัญมากขึ้นกว่าในอดีต เพราะหนุ่มสาวสมัยปัจจุบันมีโอกาสใกล้ชิดกันมากขึ้น

“อย่างสมัยก่อนผู้หญิงจะอยู่แต่ในบ้านไม่ออกไปไหน จะเจอกันก็ยากใกล้ชิดกันลำบาก จะเจอก็ตอนมีงาน ...ก็อย่างงานมัสดิงานออกบวช ถ้าปกติไม่ได้เจอกันหรือหากทุกอย่างอยู่ในความดูแลของผู้ใหญ่ ...แต่เดี๋ยวนี้เจอกันทุกวัน ไปไหนด้วยกันแต่ก่อนนี้ไม่มีเลย เดี่ยวนี้เขาถือว่าต้องศึกษาใส่ใจคบกันก็เลยต้องใกล้ชิดสนิทกัน มันก็ต่างกันแบบนี้”

นาย เต้น อายุ 32 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 5) มีความคิดเห็นว่า ในปัจจุบันหนุ่มสาวให้ความสำคัญกับความใกล้ชิดมากกว่าในอดีต เนื่องจากสภาพสังคมเปลี่ยนแปลงไป

“ผมคิดว่าเดี๋ยวนี้เขาเน้นกันมากกว่าแต่ก่อน เมื่อกี้ที่คุยกัน...ในสมัยก่อนสนิทกันยาก คนเก่งผู้ใหญ่หน่อยลง เดี่ยวนี้ต้องสนิทกันก่อนรู้จักกันก่อน สังคมมันเปลี่ยน”

นาย ฉัตรชัย อายุ 67 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 6) มีความคิดเห็นว่า ปัจจุบันหนุ่มสาวให้ความสำคัญกับความใกล้ชิดมากกว่าในอดีต เนื่องจากสังคมเปิดโอกาสมากขึ้น

“เท่าที่เห็นเดี๋ยวนี้เขาจะใกล้ชิดกันมาก (เกินไป) สมัยก่อนลำบากผู้หญิงผู้ชายนี้เขาถือ สมัยนี้ไม่ค่อยถือ ...ถ้าตัวผมก็ว่าจำเป็น (ที่ต้องใกล้ชิดกัน) หนุ่มสาวสมัยนี้ก็เน้นกันมาก”

นาย นิกร อายุ 32 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 7) มีความคิดเห็นว่า ในส่วนตัวเห็นว่าบุคคลที่จะสมรสกันจำเป็นที่จะต้องสนิทสนมคุ้นเคยกันก่อน และควรไปมาหาสู่กัน ซึ่งยอมรับว่าเป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้อง โดยในอดีตหนุ่มสาวมักจะไม่มีโอกาสใกล้ชิดกันเพียงพอ

“เดี๋ยวนี้มากกว่าแต่ก่อน (สมัยก่อน) จะมาใกล้ชิดกันแบบนี้ไม่ได้ สมัยนี้ยังงี้ก็ต้องใกล้ชิดกันก่อน”

นาย สิงห์ อายุ 21 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 8) มีความคิดเห็นว่า ในปัจจุบันหนุ่มสาวจะให้ความสำคัญกับความใกล้ชิดมากกว่าในอดีต เนื่องจากสังคมเปิดโอกาสมากขึ้น

"อันนี้ชัด เพราะสังคมเปิดโอกาสมากขึ้น ไม่เหมือนสมัยก่อนที่ผู้หญิงจะอยู่ในบ้าน ...เดี๋ยวนี้ถ้าไม่ใกล้ชิดก็หายเลย เขาก็มีคนใหม่ ถ้าไม่ใกล้ชิดก็ลำบากครับในปัจจุบันแล้วเดี๋ยวนี้ส่วนใหญ่เลือกกันเองด้วย"

นาย ใจ อายุ 27 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 9) มีความคิดเห็นว่า ในปัจจุบันจะให้ความสำคัญต่อความใกล้ชิดมากกว่าในอดีต เนื่องจากลักษณะทางสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป

"เพิ่มขึ้นครับ เดี่ยวนี้สนิทกันได้มากกว่าแต่ก่อน ...คือก็ต้องสนิทกันก่อน"

นาย จิต อายุ 18 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 10) มีความคิดเห็นว่า ในปัจจุบันหนุ่มสาวจะให้ความสำคัญกับความใกล้ชิดกันมากกว่าในอดีต เนื่องจากสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป

"สมัยก่อนถึงอยากใกล้ชิดกันผมว่าก็คงยากด้วย สมัยนี้ต้องศึกษากัน ต้องสนิทกันก่อน จะให้แต่งงานเลยไม่สนิทกันก็ไม่ค่อยจะยอมครับ"

ความเปลี่ยนแปลงของความใกล้ชิดที่มีต่อการตัดสินใจในการเลือกคู่สมรสระหว่างอดีตกับปัจจุบันนั้น น่าจะเกิดมาจากเหตุที่ในอดีตโอกาสที่จะใกล้ชิดกันระหว่างชายหญิงมีน้อยกว่าในปัจจุบัน ในอดีตชายหญิงบางคู่มีการสมรสโดยที่ไม่รู้จักคุ้นเคยมาก่อน หรือบางคู่อาจจะสมรสโดยการจัดการโดยผู้ใหญ่ทั้งหมด (มีไม่มากนัก) นอกจากนี้มีชายไทยมุสลิมไม่น้อยที่พบกับคู่สมรสจากสถานที่อื่นๆที่นอกเหนือไปจากสถานที่ทำงาน สถานศึกษาของตน และไม่ได้มีความสนิทชิดเชื้อเยี่ยงชายหญิงในปัจจุบัน เพียงแต่เห็นกันแล้วมีความประทับใจ หรือเคยพูดคุยกันบ้างตามโอกาสที่เหมาะสมในการดูแลของผู้ใหญ่

การเปลี่ยนแปลงด้านความใกล้ชิดกับการตัดสินใจในการเลือกคู่สมรสของชายไทยมุสลิมระหว่างอดีตกับปัจจุบันมีความเปลี่ยนแปลงไม่มากนัก แต่พอจะกล่าวได้ว่า ชายไทยมุสลิมที่จะเลือกคู่สมรสในปัจจุบันจะเลือกคู่สมรสจากความใกล้ชิด มากกว่าชายไทยมุสลิมที่เลือกคู่สมรสในอดีต

ด้านรสนิยมกับการเลือกคู่สมรส

นาย แอล อายุ 70 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 1) มีความคิดเห็นว่า รสนิยมกับการเลือกคู่สมรสนั้นไม่มีความเปลี่ยนแปลง และคิดว่าไม่ใช่เรื่องที่สำคัญ เป็นเพียงปัจจัยเสริมไม่ใช่เป็นหลักสำคัญในการเลือกคู่สมรส

“ผมว่าไม่เปลี่ยนสมัยไหนเรื่องนี้มันก็ไม่สำคัญ ...คือถ้าเหมือนกันมันก็ดีกว่า” ต่อข้อถามที่ว่า เป็นไปได้หรือไม่ที่รสนิยมของบุคคลในอดีตมีความหลากหลายน้อยกว่าในปัจจุบัน “ผมว่า เป็นไปได้ สมัยก่อนเขาจะสมณะประหยัดเหมือนกัน แต่เดี๋ยวนี้มันก็หลากหลายขึ้น แต่ผมก็ว่ามันคงไม่สำคัญอะไรหรอกนะแค่เรื่องนี้”

นาย ชัย อายุ 42 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 2) มีความคิดเห็นว่า หนุ่มสาวในปัจจุบันน่าจะให้ความสำคัญในด้านรสนิยมของคู่สมรสมากกว่าในอดีต เนื่องจากปัจจุบันรสนิยมของบุคคลมีความหลากหลายมากขึ้น

“เด็กเดี๋ยวนี้เดินห้าง เล่นเน็ต (อินเทอร์เน็ต) อะไรพวกนี้ก็เห็นอะไรหลากหลายมากขึ้น สมัยก่อนสังคมมันอยู่ในวงจำกัด ก็เป็นไปได้ว่าสมัยนี้คงสนใจเรื่องรสนิยมมากขึ้น”

จ่านายสิบตำรวจ สิน อายุ 95 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 3) มีความคิดเห็นว่า เรื่องรสนิยมก็เป็นสิ่งที่ต้องนำพิจารณาบ้าง แต่มีความสำคัญไม่มากนักต่อการตัดสินใจเลือกคู่สมรส และก็ไม่ว่าพบว่าหนุ่มสาวสมัยนี้มีความคิดเห็นในด้านนี้อย่างไร

“เดี๋ยวนี้เขาคิดยังไงผมไม่รู้ก็ไม่ค่อยได้ออกไปไหนอยู่แต่ที่บ้าน”

นาย สุรสิทธิ์ อายุ 62 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 4) กล่าวว่า คู่สมรสควรมีรสนิยมที่ความใกล้เคียงกันเพราะเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้การครองชีวิตคู่มีความราบรื่นแต่ก็ไม่ใช่สิ่งที่มีความสำคัญนัก หากมีความรักและความเข้าใจกันเรื่องรสนิยมที่แตกต่างกันก็จะมีผลอะไรเสียหายต่อการครองชีวิตคู่ แต่ในอดีตรสนิยมของบุคคลคงไม่ได้หลากหลายเหมือนคนสมัยนี้ และการเลือกคู่สมรสบางคู่ในอดีตก็เป็นเรื่องของผู้ใหญ่ ฉะนั้นเรื่องนี้ในอดีตจึงมีความสำคัญน้อยมาก

“เรื่องนี้ผมว่าไม่สำคัญเดี๋ยวนี้ก็เหมือนกัน คนสมัยนี้อาจจะมีความหลากหลาย (ด้านรสนิยม) มากขึ้น แต่ก็คิดว่าเป็นปัจจัยรองๆลงไปไม่สำคัญ”

นาย เด่น อายุ 43 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 5) มีความคิดเห็นว่า ค่านิยมในด้านรสนิยมของคู่สมรสระหว่างอดีตกับปัจจุบันไม่มีความเปลี่ยนแปลง กล่าวคือ ทั้งในอดีตและปัจจุบัน จะให้ความสำคัญในด้านรสนิยมของคู่สมรสต่อการตัดสินใจเลือกคู่สมรสน้อย

“พูดในแง่ของการเลือกเองนะ ผมว่าเหมือนเดิม คงไม่ค่อยดูกัน มันเป็นเรื่องส่วนตัว ยิ่งงี้ก็ได้ปรับหากันได้ ไม่ใช่เรื่องใหญ่” ต่อคำถามที่ว่า เป็นไปได้หรือไม่ที่ในปัจจุบันจะให้ความสำคัญในด้านรสนิยมของคู่สมรสมากกว่าในอดีต เพราะปัจจุบันรสนิยมของบุคคลมีความหลากหลายมากขึ้น ผู้ให้ข่าวสำคัญตอบว่า “ถ้าองแง่นั้นมันก็เป็นไปได้นะ”

นาย จัตรชัย อายุ 67 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 6) กล่าวว่า ไม่แน่ใจว่าปัจจุบันกับอดีตมีความเปลี่ยนแปลงค่านิยมในด้านรสนิยมของคู่สมรสอย่างไร

“ผมว่าไม่จำเป็นต้องเหมือนกัน ...แต่เดี๋ยวนี้นิดยังงั้นผมไม่รู้ไม่ได้สังเกต” ต่อคำถามที่ว่า เป็นไปได้หรือไม่ว่าในอดีตรสนิยมของบุคคลในสังคมมีความแตกต่างกันไม่มากนัก แต่สมัยปัจจุบันรสนิยมของบุคคลมีความแตกต่างกันมาก ปัจจัยทางด้านนี้จึงถูกนำมาพิจารณาในการตัดสินใจเลือกคู่สมรสมากขึ้น ผู้ให้ข่าวสำคัญตอบสั้นๆว่า “ไม่รู้ผมไม่แน่ใจ”

นาย นิกร อายุ 32 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 7) กล่าวว่า ไม่มีความจำเป็นที่คู่สมรสจะต้องมีรสนิยมที่ใกล้เคียงกัน แต่หากรสนิยมมีความใกล้เคียงกันก็เป็นสิ่งที่ดีและเหมาะสมกว่าต่างกัน

ผู้วิจัยสอบถามว่าเป็นไปได้ไหมที่รสนิยมของบุคคลในอดีตอาจจะไม่มีความหลากหลายเท่าในปัจจุบัน ผู้ให้ข่าวสำคัญตอบว่า “แง่นั้นก็เป็นได้ครับ แต่ผมว่าไม่ใช่เรื่องสำคัญ”

นาย สิงห์ อายุ 21 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 8) มีความคิดเห็นว่า เป็นไปได้ว่าในอดีตเรื่องรสนิยมของคู่สมรสอาจจะมีค่านิยมน้อยกว่าในปัจจุบัน เนื่องจากรสนิยมของบุคคลในอดีตมีความหลากหลายไม่มากนัก อย่างไรก็ตามในด้านรสนิยมของคู่สมรสนี้ไม่มีมีความสำคัญมากในการตัดสินใจเลือกคู่สมรส

“ถ้าอย่างทีพี่พูดก็เป็นได้นะครับ ผมไม่แน่ใจ อ้อ...คนสมัยก่อนก็คงไม่มีรสนิยมอะไรหลากหลายเหมือนทุกวันนี้ รสนิยมต่างกันก็อาจจะมึปัญหาบ้างแต่คงไม่ใหญ่โต แต่...บางทีเรื่องเล็กๆน้อยๆมันสะสมเป็นเรื่องใหญ่ได้เหมือนกัน แต่ผมว่ามันก็ไม่ค่อยสำคัญเท่าไร”

นาย ใจ อายุ 27 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 9) มีความคิดเห็นว่า ปัจจุบันด้านรสนิยมของคู่สมรสน่าจะถูกนำมาพิจารณามากกว่าในอดีต เนื่องจากค่านิยมของบุคคลในสังคมมีความหลากหลายมากขึ้น

“ผมว่าสมัยก่อนเขาเน้นเรียงบ่งายเหมือนกัน เดี่ยวนี้สื่อโฆษณา หนึ่งละคร เรื่อง รสนิยมพวกนี้ก็อาจจะต้องดู เพราะสมัยก่อนก็อย่างที่บอกพี่”

นาย จิต อายุ 18 ปี (ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 10) มีความคิดเห็นว่า ในปัจจุบันน่าจะให้ความสำคัญต่อรสนิยมของคู่สมรสมากกว่าในอดีต เนื่องจากการเลือกคู่สมรสเป็นเรื่องส่วนตัวมากขึ้น

“ถ้ามองว่าการเลือกคู่เป็นเรื่องส่วนตัวมากขึ้น แล้วจะสนใจรสนิยมมากขึ้นผมก็ว่าเป็นไปได้เหมือนกัน”

การเลือกคู่สมรสในปัจจุบันนั้นเป็นเรื่องส่วนบุคคลมากขึ้นกว่าในอดีต ในอดีต การเลือกคู่สมรสบางคู่เป็นการจัดการของผู้ใหญ่ ชายหญิงในอดีตมีโอกาสที่จะทราบรสนิยมของกันและกันน้อยเนื่องจากมีโอกาสใกล้ชิดกันน้อย เนื่องจากความสัมพันธ์นั้นอยู่ในการดูแลของผู้ใหญ่ ฉะนั้นปัจจัยทางด้านรสนิยมที่ใกล้เคียงกันจึงมีมากขึ้นตามมาในปัจจุบัน นอกจากนี้จะมาจากอีกสาเหตุหนึ่งก็คือ การปฏิสัมพันธ์กับบุคคลภายนอกกลุ่มที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมมีส่วนทำให้ชาวไทยมุสลิมมีโอกาสที่ซึมซับคุณค่าจากกลุ่มต่างๆที่ตนปฏิสัมพันธ์ด้วย จึงทำให้รสนิยมของชาวไทยมุสลิมทั้งชายหญิงมีความแตกต่างทางด้านรสนิยมมากขึ้นกว่าเดิม รสนิยมจึงกลายเป็นปัจจัยที่นำมาพิจารณาเลือกคู่สมรสมากกว่าในอดีต

การเปลี่ยนแปลงค่านิยมทางด้านรสนิยมกับการตัดสินใจในการเลือกคู่สมรสของชาวไทยมุสลิมระหว่างอดีตกับปัจจุบันมีความไม่ชัดเจนมากนัก แต่พอจะกล่าวได้ว่า ชาวไทยมุสลิมที่จะเลือกคู่สมรสในปัจจุบันจะให้ความสำคัญกับคู่สมรสที่มีรสนิยมใกล้เคียงกัน มากกว่าชาวไทยมุสลิมที่เลือกคู่สมรสในอดีต

ผลการศึกษาสรุปว่า ปฏิเสธสมมติฐานว่า ค่านิยมในด้านต่างๆเกี่ยวกับการเลือกคู่สมรสของชาวไทยมุสลิมได้เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม

ถึงแม้ว่าสังคมในปัจจุบันจะอยู่ในยุคโลกาภิวัตน์ เป็นยุคของการแพร่กระจายวัฒนธรรมตะวันตกอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง หลากๆสังคมได้มีการเปลี่ยนแปลงในชีวิตความเป็นอยู่ ระบบการศึกษา ระบบเศรษฐกิจ และในด้านอื่นๆ เช่นเดียวกันกับวัฒนธรรมในด้านต่างๆของชาวมุสลิมได้มีการเปลี่ยนแปลงไปในหลายๆด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งวัฒนธรรมที่เป็นวัตถุ (material culture) หรือสิ่งที่สามารถสัมผัสได้ด้วยโสตประสาท เช่น ภาษา เครื่องแต่งกาย ที่อยู่อาศัย มีความเปลี่ยนแปลงกลืนกลายสูง แต่สำหรับค่านิยมในด้านการสมรส ซึ่งเป็นวัฒนธรรมที่ไม่ใช่

วัตถุ (non - material culture) กลับแทบที่จะไม่มีการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญระหว่างอดีตกับปัจจุบัน ซึ่งการเปลี่ยนแปลงที่ลึกซึ้งกันนั้น พอจะอธิบายได้ว่า ชาวไทยมุสลิมมีการปฏิสัมพันธ์กับภายนอกกลุ่มตนเองอย่างกว้างขวาง สิ่งที่เป็นเรื่องของวัตถุย่อมที่จะเปลี่ยนแปลงไปเพื่อการติดต่อปฏิสัมพันธ์กับบุคคลภายนอกกลุ่มตนเป็นไปอย่างราบรื่นและสัมฤทธิ์ผล ตัวอย่างเช่น ด้านภาษา หากชาวมุสลิมพูดภาษาอาหรับกับบุคคลภายนอกกลุ่ม บุคคลภายนอกกลุ่มก็ย่อมที่จะฟังไม่เข้าใจ และสื่อสารกันไม่รู้เรื่อง หรือการแต่งกายก็เช่นกัน ในหลายสถานที่การแต่งกายแบบตะวันตกถือว่าสุภาพว่าการแต่งกายแบบประเพณี ฉะนั้นวัฒนธรรมในด้านภาษาพูด และการแต่งกายย่อมที่จะมีการเปลี่ยนแปลงไปได้รวดเร็ว แต่สำหรับการเลือกคู่สมรสที่เปลี่ยนแปลงน้อยนั้น เพราะเป็นสิ่งที่สำคัญไม่ใช่แค่เป็นเรื่องความพึงพอใจระหว่างปัจเจกชน แต่ยังเป็นเรื่องของสังคมเพราะญาติพี่น้องของทั้งสองฝ่ายที่จะต้องเกี่ยวข้องกัน นอกจากนี้การติดต่อปฏิสัมพันธ์กับบุคคลภายนอกกลุ่มนั้นโดยทั่วไปจะเป็นไปในแบบที่ผิวเผินกว่าการสมรส ตัวอย่างเช่น การเป็นเพื่อนระหว่างบุคคลต่างศาสนากันอาจจะไม่เกิดปัญหาใดๆเพราะความสนิทสนมกันจำกัดอยู่ในขอบเขตหนึ่ง แต่หากเป็นสามีภรรยาที่ต้องมีชีวิตร่วมกันทั้งชีวิต สร้างอนาคตและบุตรที่จะต้องเลี้ยงดูร่วมกัน ญาติทั้งสองฝ่ายเข้ามาเกี่ยวข้องกัน ปัญหาต่างๆย่อมจะต้องเกิดขึ้นถึงแม้ว่าในด้านส่วนตัวอาจจะยอมรับกันได้ก็ตาม นอกจากนี้แบบแผนของการสมรสของชาวไทยมุสลิมถูกกำหนดอย่างชัดเจนและถือว่าเป็นเรื่องที่สำคัญมาก จึงเป็นสิ่งที่ชาวไทยมุสลิมปลูกฝังให้บุตรหลานของตนทั้งโดยตรง และโดยอ้อม การที่ชายไทยมุสลิมสมรสกับบุคคลภายนอกกลุ่มของตนมากขึ้นกว่าในอดีต ไม่ได้หมายความว่าค่านิยมทางด้านนี้จะเปลี่ยนแปลงไป แต่น่าจะเกิดจากปัจจัยทางกายภาพที่ชายไทยมุสลิมในปัจจุบันมีโอกาสที่จะปฏิสัมพันธ์กับบุคคลภายนอกกลุ่มของตนมากกว่าอดีต จึงเพิ่มโอกาสในการสมรสกับบุคคลภายนอกกลุ่มของตนมากขึ้น

ผลงานทางวิชาการที่สอดคล้องกับผลการศึกษาโดย การศึกษาของ กัญญา แสงสุชาติ (2510) ศึกษาเปรียบเทียบค่านิยมทางสังคมระหว่างผู้ใหญ่ และหนุ่มสาวในระดับการศึกษาสูง เกี่ยวกับครอบครัว และการสมรส พบว่า ค่านิยมเกี่ยวกับการเลือกคู่สมรสไม่มีความเปลี่ยนแปลงและมีความแตกต่างที่สำคัญระหว่างผู้ใหญ่กับหนุ่มสาว เช่น ต่างยึดถือในทำนองเดียวกันว่า ความรักเป็นสิ่งสำคัญในการแต่งงาน และถือการตัดสินใจในการเลือกคู่สมรสด้วยตนเองเป็นประการสำคัญ ตามด้วยให้ผู้ใหญ่เลือกให้โดยขอความยินยอมต่อตนเองก่อนเป็นประการต่อมา และให้ผู้ใหญ่เลือกให้เป็นอันดับสุดท้าย และในหนังสือ ตำราครอบครัวสัมพันธ์ (2524 : 132) กล่าวอ้างผลการวิจัยของ ซูลิวาน (Sullivan) (1972) ที่พบว่า ทฤษฎีของการเลือกคู่ที่มีคุณสมบัติเหมือนกันหรือตรงข้ามกัน ตลอดจนค่านิยมของบุคคลในเรื่องบุคลิกของผู้ที่ควรเลือกเป็นคู่ครองเปลี่ยนแปลงน้อยมากระหว่างอดีตกับปัจจุบัน

ผลการศึกษาด้านความเปลี่ยนแปลงลักษณะและค่านิยมในการเลือกคู่สมรสของชาวมุสลิมในภาพรวม แสดงให้เห็นว่าสังคมของชาวมุสลิมมีความเป็นอนุรักษ์นิยมค่อนข้างสูง ซึ่งอาจจะสามารถอธิบายถึงลักษณะสำคัญที่ทำให้ชุมชนแห่งนี้ที่แม้จะอยู่บริเวณศูนย์กลางของความเปลี่ยนแปลงแต่กลับมีสภาพการเปลี่ยนแปลงที่ต่ำมาก เนื่องจากลักษณะเฉพาะที่สำคัญ 3 ประการดังต่อไปนี้คือ

1. ลักษณะเฉพาะทางศาสนา ศาสนาอิสลาม เป็นศาสนาที่มีข้อกำหนดในการประพฤติปฏิบัติที่มีความชัดเจน และมีความละเอียดลออในทุกๆ ขั้นตอนของชีวิต จึงเป็นการยากที่จะถูกบิดเบือนหรือตีความไปตามความต้องการเฉพาะบุคคลหรือกลุ่มบุคคลได้ นับรวมถึงถูกความเชื่อหรือความศรัทธาที่แปลกปลอมเข้ามาเจือปนได้ยาก นอกจากนี้ศาสนาอิสลามเป็น "วิถีชีวิตของบุคคล" ไม่ใช่เป็นเพียงความศรัทธาที่ปราศจากการปฏิบัติ ซึ่งนาย มุฮัมหมัด วัฒนกุล (การสัมภาษณ์ , 21 เมษายน 2544) ชาวมุสลิมคนหนึ่ง ให้ทัศนะที่เกี่ยวกับระดับของการเปลี่ยนแปลงที่มีน้อยของชุมชนชาวมุสลิมอย่างน่าสนใจว่าเพราะ "ศาสนาอิสลามเป็นการดำเนินชีวิต" หมายความว่าหากไม่ปฏิบัติตามที่ศาสนากำหนด เขาผู้นั้นก็ไม่ใช่มุสลิมอีกต่อไป

2. ลักษณะรากฐานของชุมชน ชุมชนแห่งนี้เป็นชุมชนที่มีรากฐานอย่างยาวนาน มีลักษณะของความเป็นชุมชนอย่างแท้จริง ที่เกิดจากบุคคลที่มีความรู้สึกร่วมว่าตนเป็นพวกเดียวกัน มีความสัมพันธ์กันฉันพี่น้อง จึงมีการประสานงานร่วมมือแก้ไขปัญหาด้านต่างๆ เป็นอย่างดี ลักษณะที่เข้มแข็งของชุมชนนี้เป็นเสมือนเกราะป้องกันการเปลี่ยนแปลงได้เป็นอย่างดี ลักษณะสำคัญนี้เกิดจากลักษณะพิเศษของศาสนาอิสลาม ที่ถือว่ามุสลิมทุกคนเป็นพวกเดียวกัน ไม่ว่าจะ มีพื้นเพเดิมมาจากที่แห่งใด เพราะความเป็นมุสลิมนั้นไม่ได้ถูกกำหนดโดยภูมิศาสตร์ สัญชาติหรือปัจจัยอื่น นอกจากการนับถือศาสนาเดียวกัน ฉะนั้นถึงแม้ชุมชนแห่งนี้จะเกิดมาจากการรวมตัวของชาวมุสลิมจากหลายภูมิภาค แต่ก็ไม่ได้ทำให้ความสมัครสมานสามัคคีลดน้อยลงหรือเกิดความแตกแยกแต่อย่างใด และยังสามารถดำรงเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของตนไว้ท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงได้อย่างดียิ่ง

3. ลักษณะของครอบครัว ลักษณะเฉพาะในข้อนี้มีความสัมพันธ์กับลักษณะเฉพาะในสองข้อแรก กล่าวคือ ลักษณะครอบครัวของชาวมุสลิมมีการกำหนดบทบาทและหน้าที่ของสมาชิกภายในครอบครัวอย่างชัดเจนว่าจะต้องดูแลความประพฤติการปฏิบัติสมาชิกภายในครอบครัว นอกจากจะถูกดูแลจากบุคคลภายในครอบครัวแล้ว ความประพฤติการปฏิบัติยังถูกดูแลโดยสมาชิกชาวชุมชนคนอื่นๆ อีกด้วย ฉะนั้นความประพฤติปฏิบัติที่เบี่ยงเบนไปจากระเบียบสังคมจึงเกิดขึ้นได้ยากในสังคมมุสลิม ซึ่งนายวัฒนา วีรกิจพานิชย์ (การสัมภาษณ์ , 20 เมษายน 2544) ให้ทัศนะที่น่าสนใจเกี่ยวกับความประพฤติที่เบี่ยงเบนไปจากกฎระเบียบสังคมที่มีน้อยในชุมชนแห่งนี้ว่า "ผมคิดว่าเป็นเพราะสถาบันครอบครัวที่เข้มแข็ง สังคมจะเป็นยังไงคนก็ยังจะดีได้"

ถ้าสถาบันครอบครัวอ่อนก็อันตราย ทุกวันนี้สถาบันครอบครัวอ่อนแอลง ส่วนหนึ่งเพราะสภาพเศรษฐกิจไม่เหมือนเดิม คนในครอบครัวไม่มีเวลาให้กัน มีปัญหาที่ไม่รู้จะปรึกษาใคร ใครชวนไปทำอะไรก็ไปทำตามเขาหมด”

ตารางที่ 33 : ระดับของการเปลี่ยนแปลงลักษณะและค่านิยมในการเลือกคู่สมรสของชายไทยมุสลิมระหว่างอดีตกับปัจจุบัน

ปัจจัย	ระดับการเปลี่ยนแปลง			
	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยมาก
1. การมีส่วนร่วมของผู้ใหญ่		/		
2. อายุ			/	
3. การศึกษา			/	
4. รายได้			/	
5. ตำแหน่งทางสังคม			/	
6. รูปร่างหน้าตาดี			/	
7. การนับถือศาสนา				/
8. การปฏิบัติตามหลักศาสนา				/
9. บุคคลกลุ่มต้องห้ามตามหลักศาสนา				/
10. ความรัก			/	
11. ความใกล้ชิด			/	
12. รสนิยม			/	